

Sibbo välfärdsberättelse 2021–2025

SIBBO VÄLFÄRDSBERÄTTELSE 2021–2025

Innehåll

Förord

1.	VÄLFÄRD	1
1.1.	Välfärdsberättelse och årsrapporter	1
1.2.	Mål för den kommunala verksamheten	1
1.3.	Statsrådets principbeslut om främjande av välfärd, hälsa och säkerhet	1
1.4.	Östra Nylands välfärdsområde	2
2.	KOMMUNENS STRUKTUR OCH LIVSKRAFT	2
2.1.	Befolkningsutvecklingen	2
2.2.	En flerspråkig kommun	4
2.3.	Befolkningens verksamhet	4
2.4.	Näringsstrukturen	6
2.5.	Familjer och bostadshushåll	7
2.6.	Kommunens ekonomiska situation	8
3.	KOMMUNBORNAS VÄLMÅENDE	8
3.1.	Hälsa och funktionsförmåga	9
3.2.	Utkomst	10
3.3.	Naturen och vardagsmiljön	12
3.4.	Tillgänglighet	12
3.5.	Säkerhet	12
3.6.	Barn, yngre tonåringar och barnfamiljer	14
3.7.	Unga och unga vuxna	23
3.8.	Personer i arbetsför ålder	30
3.9.	Äldre personer	33
4.	ÅRSRAPPORT 2021: KOMMUNENS VÄLFÄRDSÅTGÄRDER	35
4.1.	Högklassiga, kundorienterade tjänster	35
4.2.	Aktiv växelverkan	40
4.3.	En välfungerande samhällsstruktur och en trivsamt miljö	43
4.4.	Ett livskraftigt näringsliv	45
5.	VÄLFÄRDSPLAN	47
5.1.	Utvecklingstrender på lång sikt	47
5.2.	Utmaningar under de närmaste åren	48
5.3.	Kommunens välfärdsåtgärder	49
6.	SAMMANDRAG	49

Liite 1. Figurförteckning

Förord

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) ska en välfärdsberättelse beredas för fullmäktige en gång per fullmäktigeperiod. Varje år ska en rapport om kommuninvånarnas hälsa och välfärd och om vidtagna åtgärder lämnas till fullmäktige.

Lagen om ordnandet av social- och hälsovård (612/2021), som träder i kraft 1.1.2023, fastställer att kommunen årligen ska rapportera till fullmäktige om kommuninvånarnas välfärd och hälsa och faktorer som påverkar dessa och vidtagna åtgärder. Dessutom ska det i kommunen en gång per fullmäktigeperiod utarbetas en välfärdsberättelse och välfärdsplan för fullmäktige. Kommunen ska lämna välfärdsberättelsen och välfärdsplanen till välfärdsområdet och offentliggöra den i det allmänna datanätet.

Kommunens ledningsgrupp fungerar som styrgrupp för välfärdsarbetet. Välfärdsberättelsen är ett hjälpmedel för välfärdsledningen och ett stöd för det politiska beslutsfattandet som utgör en av grunderna för kommunens strategiarbete samt planeringen av verksamheten och ekonomin. Välfärdspolitiken omfattar all verksamhet som påverkar människors välmående och upplevelse av välbefinnande. Välfärdsarbetet berör alla inom kommunen, allt från tjänstemannaledningen och de politiska beslutsfattarna till arbetstagarna, kommunborna och regionala och lokala samarbetspartners.

Sibbo välfärdsberättelse 2021–2025 granskar kommunbornas välbefinnande i skuggan av den rådande coronaviruspandemin. Välfärdsberättelsen innehåller en överblick över de faktorer som påverkat välmåendet under tidigare år samt målsättningar att främja kommunbornas välmående under de närmaste åren. Invånarnas välfärdssituation jämförs med läget i Borgå, Lovisa och hela landet. I välfärdsberättelsen presenteras också de åtgärder som kommunens olika verksamhetsenheter har vidtagit under år 2021.

Under de närmaste åren ligger tyngdpunkten i det riksomfattande välfärdsarbetet speciellt vid genomförandet av social- och hälsovårdsreformen, förverkligandet av målsättningarna i statsrådets principbeslut om främjande av välfärd, hälsa och säkerhet och återhämtningen efter coronapandemin. I januari 2023 inleder Östra Nylands välfärdsområde sin verksamhet, varvid en del av välfärdsåtgärderna överförs från kommunerna till välfärdsområdet.

Det är meningen att ordnandet av sysselsättningstjänster skall överföras från arbets- och näringsbyråerna som lyder under arbets- och näringsministeriet till kommunerna under år 2024. Denna reform kan också påverka kommuninvånarnas välmående.

1. Velfärd

1.1. Velfärdsberättelse och årsrapporter

Sibbo velfärdsberättelse 2021–2025 informerar om kommuninvånarnas välbefinnande utgående från de färskaste statistiksiffrorna och om de velfärdsåtgärder som kommunens verksamhetsenheter vidtagit under år 2021. I velfärdsberättelsen ingår också kommunens målsättningar att öka välmåendet. Fullmäktige har godkänt Sibbo velfärdsberättelse 2017–2020 i oktober 2018 och antecknat för kännedom årsrapporten år 2019 i september 2020 och årsrapporten år 2020 i april 2021.

1.2. Mål för den kommunala verksamheten

Enligt den nya kommunstrategin Sibbo strategi 2022–2025 bor och verka aktiva och initiativrika människor som mår bra och åstadkommer saker tillsammans.

I sin verksamhet strävar kommunen att minska polariseringen i samhället så att skillnaderna mellan olika befolkningsgrupper inte skulle öka ytterligare – en del av människorna mår såväl ekonomiskt som hälso-mässigt mycket bra, medan bristerna i välfärden hopar sig för andra.

Andra myndigheter, föreningar, företag, församlingar, samfund och frivilliga utgör samarbetspartners med kommunen i främjandet av välfärden.

1.3. Statsrådets principbeslut om främjande av välfärd, hälsa och säkerhet

Finland är ett av de mest välmående och säkraste länderna i världen. Välfärd, hälsa och säkerhet fördelas dock ojämnt inom befolkningen. Närmare 9 procent av finländarna är fattiga. Olikheterna i ungdomarnas välbefinnande och hälsa är ett allvarligt problem. Ungefär var tionde 15–24-åring varken studerar eller arbetar. Många av dessa unga upplever inte framtiden positiv, vilket ökar risken för utslagning. Allt flera unga är bostadslösa. Antalet långtidsarbetslösa är stort. Störningar i den mentala hälsan är den största enskilda orsaken till invalidpension. Folkhälsans goda utveckling har avstannat. Fetma och depression har blivit allt allmänare bland personer i arbetsför ålder.

Statsrådet fattade 17.6.2020 ett principbeslut, i vilket dras upp riktlinjer för hur olikheterna i finländarnas välmående och hälsa skall utjämnas till utgången av år 2030. Principbeslutet utgör en del av verkställigheten av FN:s handlingsprogram för en hållbar utveckling (Agenda 2030) i Finland. Principbeslutet omfattar fyra tyngdpunktsområden:

- 1.. möjlighet för alla att delta – människorna upplever sig vara jämlika och delaktiga
- 2.. bra vardagsmiljöer – vardagsmiljön är hälsosam, trygg, tillgänglig och estetisk
- 3.. verksamhet och service som stöder välfärd, hälsa och säkerhet – människorna har möjlighet till verksamhet som främjar välfärd, hälsa och trygghet samt till högklassiga och jämlika tjänster

4.. genomslag vid beslutsfattande – beslutsfattarna främjar välfärd, hälsa och säkerhet samt minskar ojämlikheten

Ett genomförandeprogram har utarbetats så att principbeslutets målsättningar kan uppnås.

1.4. Östra Nylands välfärdsområde

Riksdagen godkände i juni 2021 lagstiftningen gällande reformen om bildandet av välfärdsområden samt ordnandet av social- och hälsovården samt räddningsverksamheten. Reformen innebär att social- och hälsovårdstjänsterna samt räddningstjänsterna överförs från de östnyländska kommunerna till Östra Nylands välfärdsområde i början av år 2023. Till välfärdsområdet hör Borgå, Sibbo, Lovisa, Askola, Lappträsk, Mörskom och Pukkila.

Lagen om välfärdsområden förutsätter att välfärdsområdet har en strategi som godkänts av välfärdsområdesfullmäktige. I strategin ska hänsyn tas till främjandet av invånarnas välfärd inom välfärdsområdets uppgiftsområde.

Då kommunerna fattar beslut, bör de beakta vilka effekter som besluten uppskattas ha på människornas välmående och hälsa per befolkningsgrupp. Kommunerna kommer också i fortsättningen att ha en central roll för främjande av välfärd och hälsa. Tyngdpunkten kommer efter social- och hälsovårdsreformen att ligga på att skapa livsmiljöer och ordna service som starkt befrämjar invånarnas välmående.

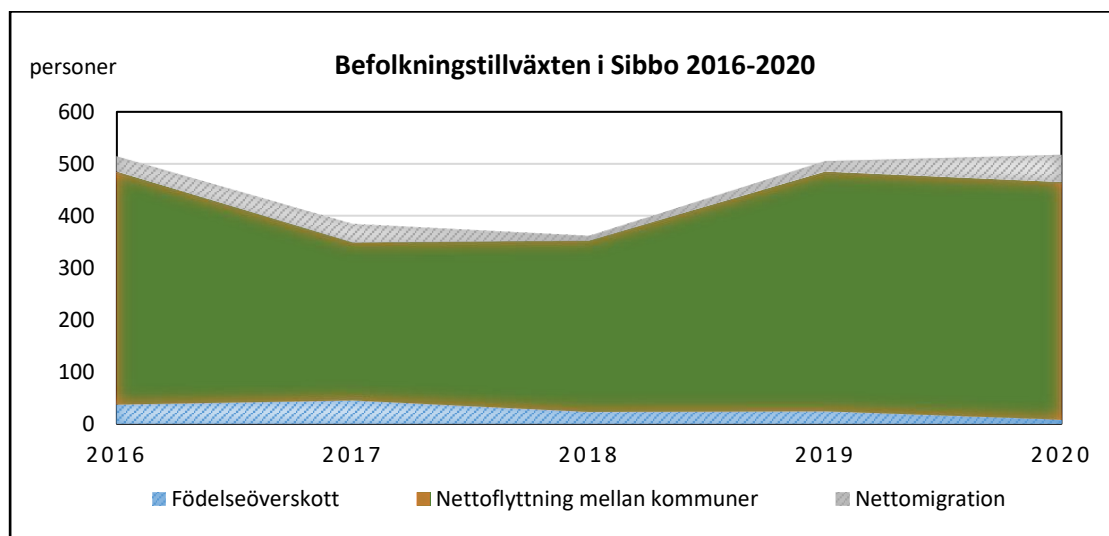
Kommunerna bör leverera en välfärdsberättelse inklusive välfärdsplan till välfärdsområdet så att välfärdsområdet vid planeringen av sin egen verksamhet kan beakta kommunerna och deras invånare. Välfärdsområdena i landskapet Nyland bereder en regional välfärdsberättelse och välfärdsplan i samarbete med Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. Redan år 2017 publicerade samkommunen den första regionala välfärdsberättelsen.

2. Kommunens struktur och livskraft

2.1. Befolkningsutvecklingen

En växande kommun möter många slag av utmaningar. Speciellt den livliga flyttningsrörelsen gör det viktigt att förstärka gemenskapen. Sibbo hör till de femtio största kommunerna i landet (placering 46). I slutet av år 2020 bodde 21 687 personer i Sibbo. Under de senaste åren har befolkningstillväxten närmast koncentrerats till kommunens två tätortscentra Nickby och Söderkulla.

Figur 1. Befolkningstillväxten i Sibbo åren 2016–2020

Befolkningstillväxten i kommunen beror främst av flyttningsvinst, trots att antalet födda tillsvidare överstiger antalet döda. Årligen föds i genomsnitt 170 barn och dör 140 personer. Till Sibbo flyttar årligen cirka 1 600 personer och bort flyttar cirka 1 200 personer.

	2016	2017	2018	2019	2020
Födda	172	169	173	163	180
Döda	135	124	150	139	172
Födelseöverskott	37	45	23	24	8
Nettoflyttning mellan kommuner	448	304	330	461	457
Nettomigration	29	36	9	20	52
Nettoflyttning totalt	477	340	339	481	509
Korrigerig av befolkningssiffror	9	3	-6	-1	0
Befolkningsändring	523	388	356	504	517
Folkmängden i Sibbo	19 922	20 310	20 666	21 170	21 687

Trots att folkmängden ökar, blir befolkningens åldersstruktur allt äldre. I slutet av år 2020 utgjorde andelen 0–6-åringar 7 %, andelen 7–18-åringar 16 %, andelen 19–39-åringar 22 %, andelen 40–64-åringar 37 %, andelen 65–74-åringar 10 % och andelen 75 år fyllda 8 % (källa: Statistikcentralen).

Borgå och Lovisa har valts till jämförelsekommuner, eftersom de också är belägna i östra Nyland och hör till Östra Nylands välfärdsområde. I slutet av år 2020 uppgick folkmängden i Borgå till 50 619 personer och i Lovisa till 14 745 personer.

2.2. En flerspråkig kommun

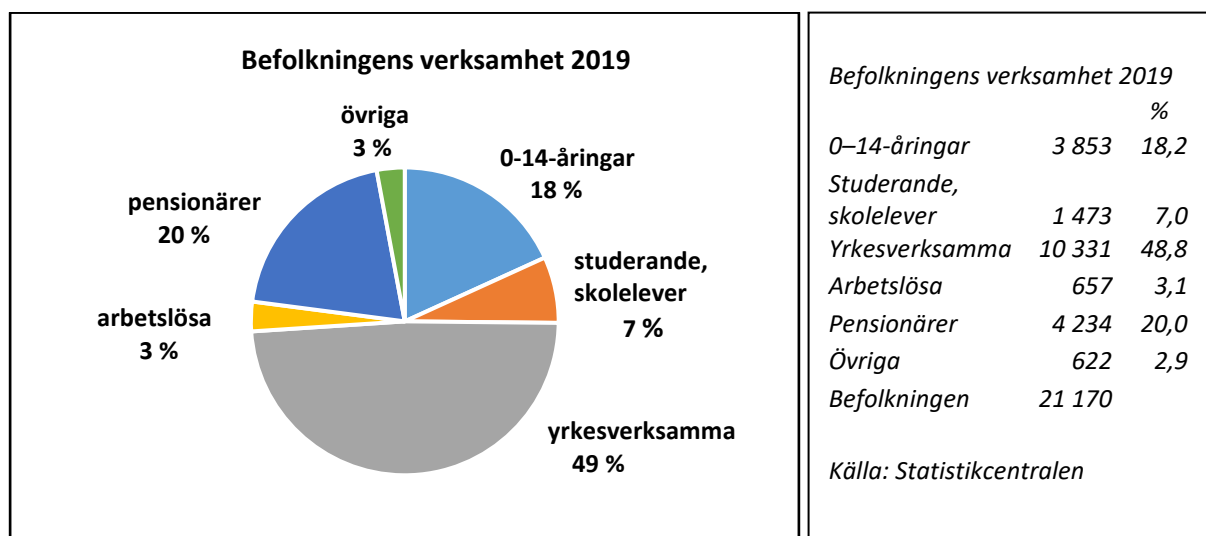
Enligt grundlagen är Finlands nationalspråk finska och svenska. Var och en har rätt att hos myndigheter använda sitt eget språk och få dokument på sitt eget språk, finska eller svenska. Enligt språklagen bör tvåspråkiga myndigheter betjäna allmänheten på finska och svenska. Myndigheterna skall i sin verksamhet självmant se till att individens språkliga rättigheter förverkligas i praktiken. Också för att stärka samhörighetskänslan bland invånarna och trygga möjligheterna till delaktighet är det viktigt att språksynpunkter beaktas i kommunens beslutsprocess och service.

Till den växande kommunen flyttar allt flera personer med ett främmande språk som modersmål. I slutet av år 2020 bodde i Sibbo 13 945 finskspråkiga (64 %), 6 496 svenskspråkiga (30 %) och 1 243 personer med ett främmande språk som modersmål (5 %). Hälften av de sistnämnda talade estniska eller ryska. Till de största utländska språkgrupperna hörde de som talade estniska (364 personer), ryska (257 personer), engelska (59 personer), persiska (56 personer), kurdiska (46 personer), arabiska (45 personer) och thailändska (45 personer).

2.3. Befolkningens verksamhet

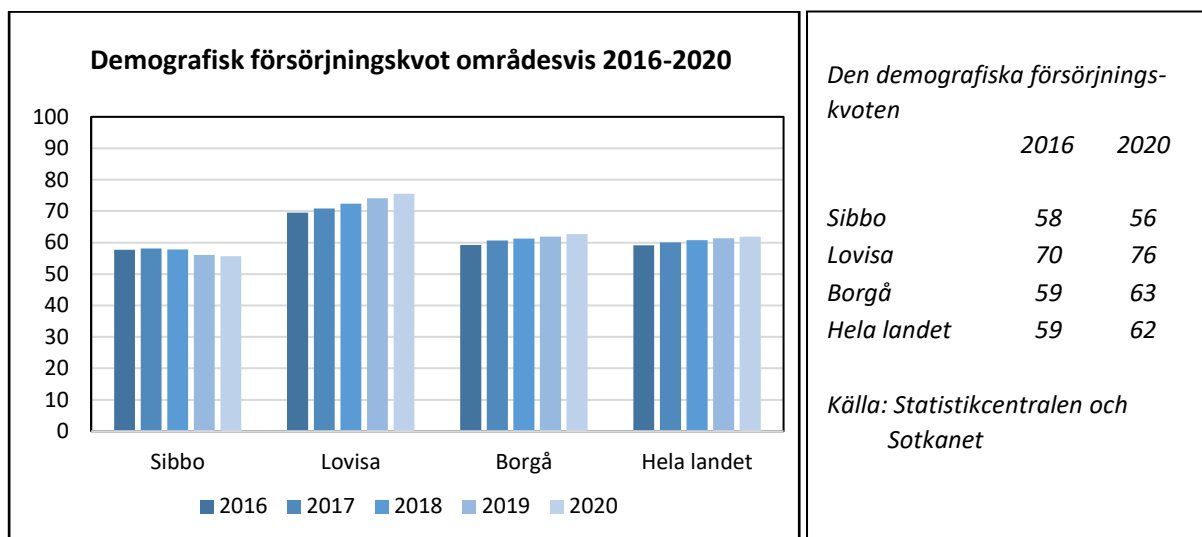
År 2019 hörde 51,9 % av befolkningen i Sibbo till arbetskraften, andelen barn och studerande utgjorde 25,2 %, andelen pensionärer 20,0 % och övriga 2,9 %.

Figur 2. Befolkningens verksamhet i Sibbo år 2019

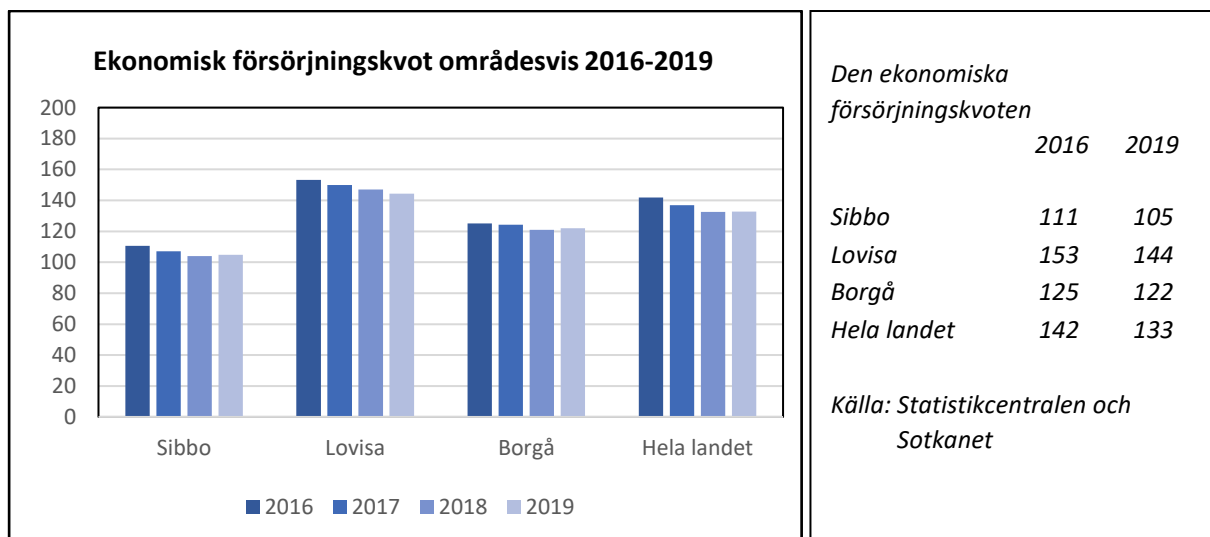
År 2020 var Sibbos demografiska försörjningskvot 56 och hela landets kvot 62. Den demografiska försörjningskvoten anger hur många personer under 15 år och över 64 år som finns per hundra personer i arbetsför ålder 15–64 år. I Finland försämras den demografiska försörjningskvoten i och med att befolkningen blir allt äldre. Ett minskande antal arbetsföra ansvarar för ett växande antal personer som skall försörjas.

Figur 3. Den demografiska försörjningskvoten områdesvis åren 2016–2020

År 2019 var den ekonomiska försörjningskvoten i Sibbo, 105, bättre än landets medeltal som var 133. Den ekonomiska försörjningskvoten anger hur många icke sysselsatta personer det finns per hundra sysselsatta. År 2020 ökade antalet arbetslösa tidvis till toppvärden på grund av coronaviruspandemin.

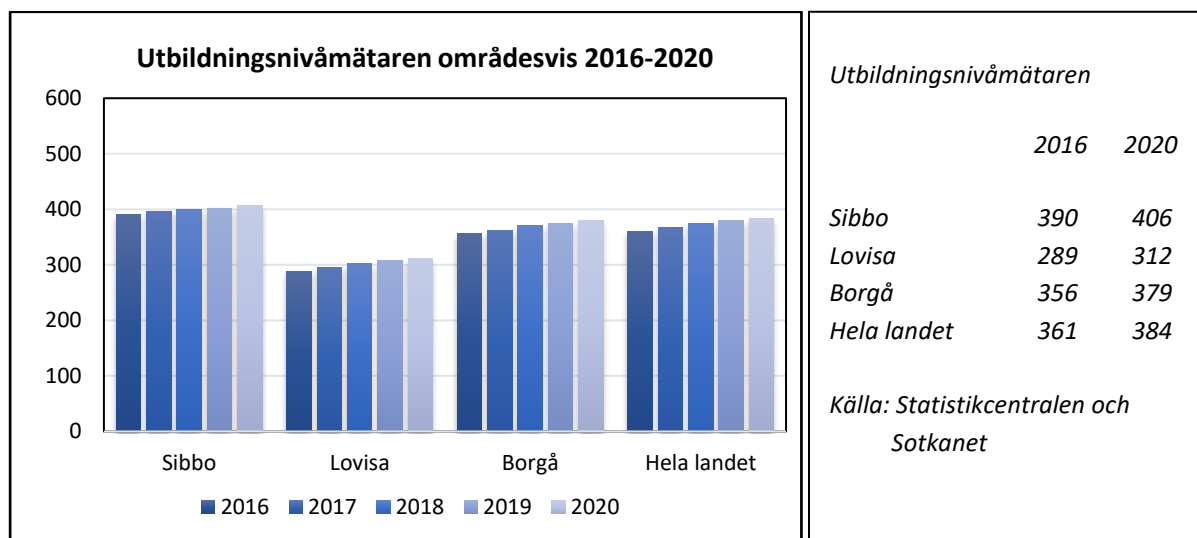
Figur 4. Den ekonomiska försörjningskvoten områdesvis åren 2016–2019

År 2020 hade Sibbo utbildningsnivån 4,1 år (utbildningsnivåmätaren var 406). I hela landet var utbildningsnivån 3,8 år (utbildningsnivåmätaren 384). Utbildningsnivåmätaren anger befolkningens utbildningsnivå mätt genom att räkna den genomsnittliga längden på utbildningen efter grundstadiet per person. Utbildningsnivån stiger från år till år.

Figur 5. Utbildningsnivåmätaren områdesvis åren 2016–2020

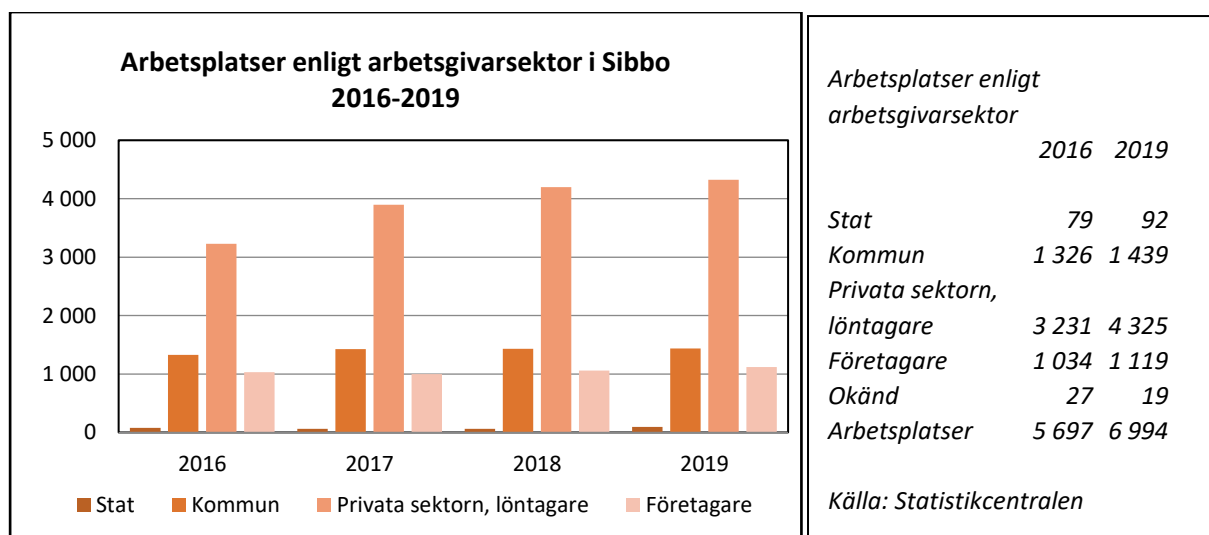

2.4. Näringsstrukturen

Från år 2016 till år 2019 ökade antalet arbetsplatser från 5 697 till 6 994 arbetsplatser, den sysselsatta arbetskraften från 9 459 personer till 10 331 personer. Självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser steg från 60,2 % till 67,7 %. År 2019 utgjorde 2 % arbetsplatser inom jord- och skogsbruk, 40 % arbetsplatser inom industri-, byggnads- och transportbranschen och 56 % arbetsplatser inom servicesektorn (ofördelade värden 2 %).

År 2019 fördelades arbetsplatserna i Sibbo enligt arbetsgivarsektor på följande sätt: stat 1 %, kommun 21 %, företagare 16 % och löntagare inom den privata sektorn 62 %.

Figur 6. Arbetsplatser enligt arbetsgivarsektor i Sibbo åren 2016–2019

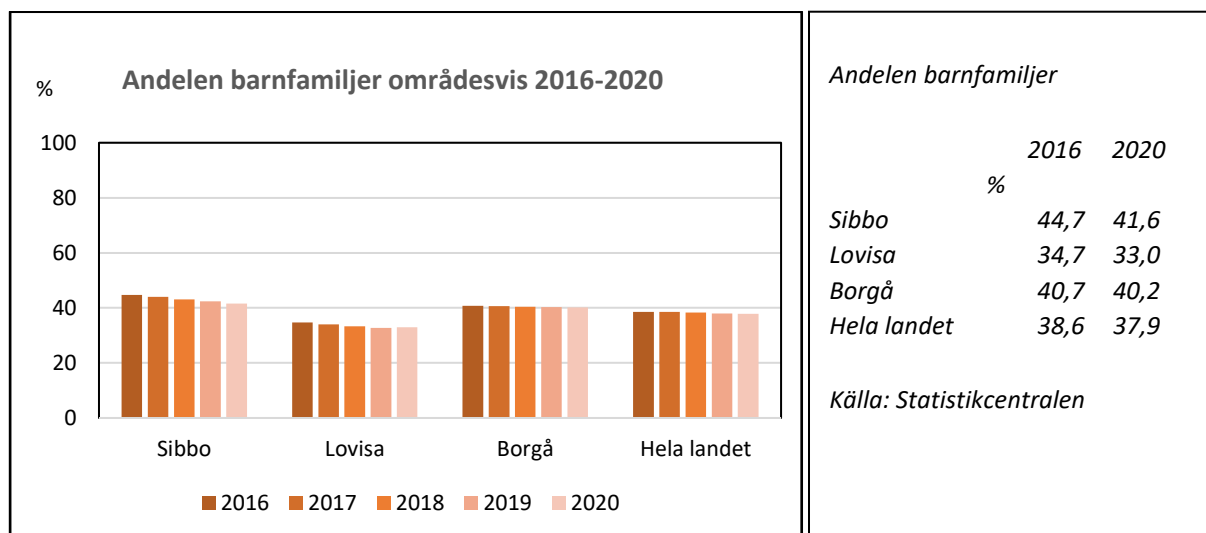

2.5. Familjer och bostadshushåll

I den växande kommunen ökar såväl antalet familjer som antalet bostadshushåll, men antalet medlemmar i dem minskar. År 2020 fanns 6 134 familjer i Sibbo. Av sibboborna hörde 81 % till en familj. Till familjerna hörde i genomsnitt 2,85 personer.

Andelen barnfamiljer minskar (till barnfamiljer hör minst ett barn under 18 år som bor hemma). År 2020 fanns i Sibbo 2 549 barnfamiljer. De utgjorde 41,6 % av familjerna. I hela landet var andelen barnfamiljer 37,9 %.

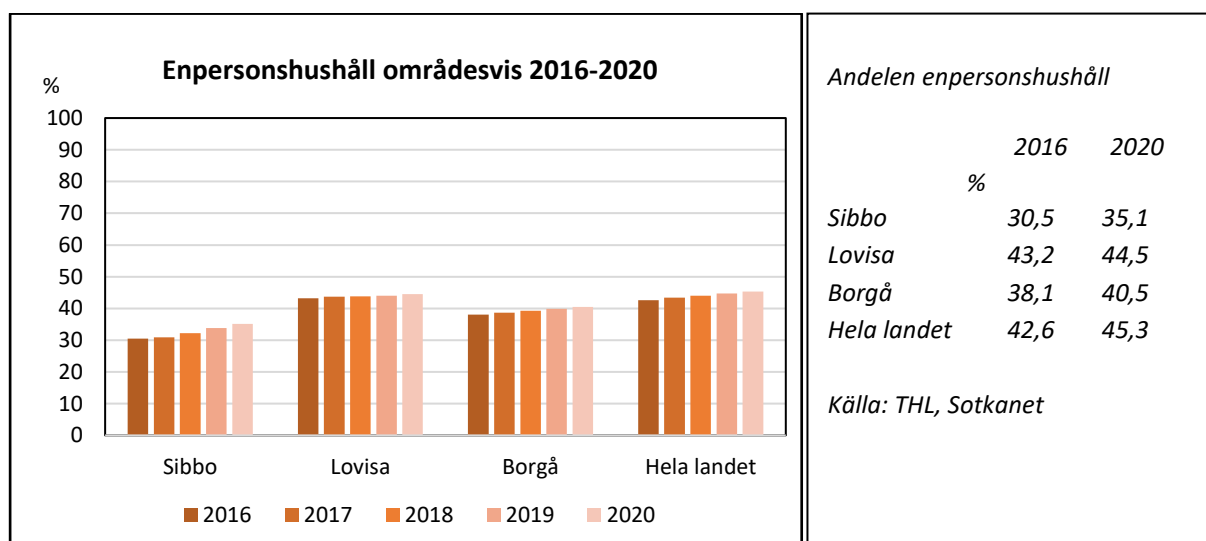
Figur 7. Andelen barnfamiljer områdesvis åren 2016–2020

Andelen ensamförsörjarfamiljer blir allt större. År 2020 fanns i Sibbo 748 ensamförsörjarfamiljer. Av dessa var 597 familjer med mamma och barn och 151 familjer med pappa och barn. Andelen ensamförsörjarfamiljer av alla familjer var 12,2 %, i hela landet 12,7 %.

Andelen enpersonshushåll ökar. År 2020 fanns i Sibbo 9 509 bostadshushåll. Av dessa var 3 339 enpersonshushåll. Andelen ensamboende utgjorde 35,1 %, i hela landet 45,3 %.

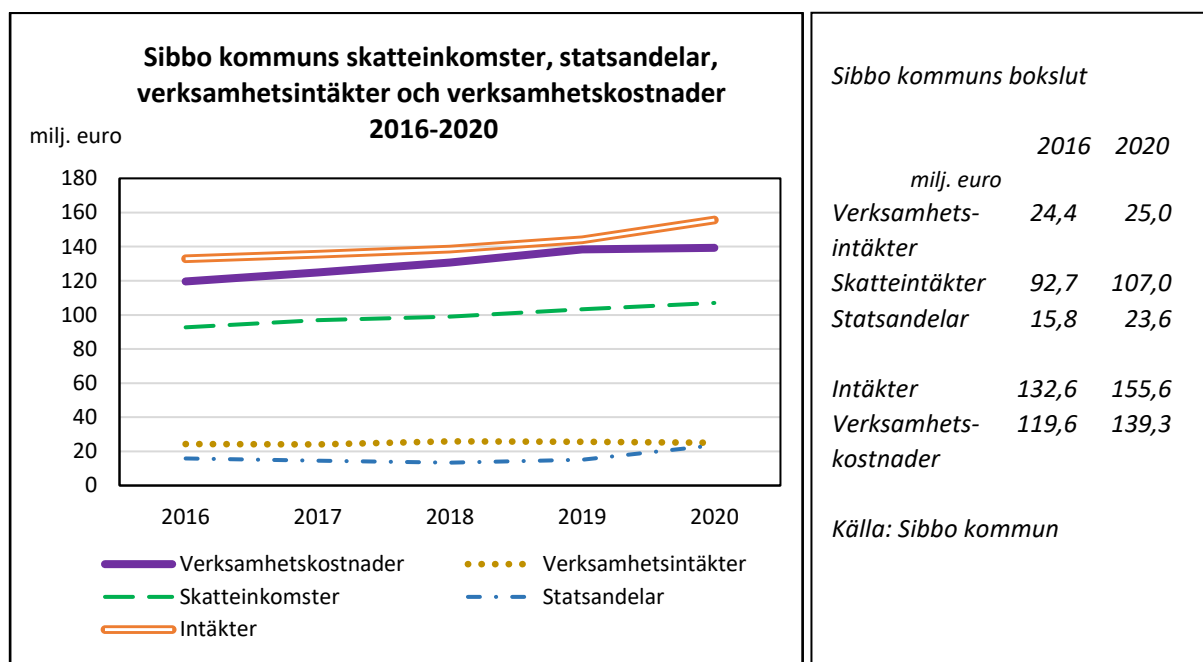
Figur 8. Andelen enpersonshushåll av alla bostadshushåll områdesvis åren 2016–2020

2.6. Kommunens ekonomiska situation

Coronaviruspandemin som spreds över världen under våren 2020 har försämrat kommunernas ekonomi. Kommunens verksamhetskostnader täcks med verksamhetsinkomster, skatteinkomster och statsbidrag. I slutet av år 2020 uppgick Sibbo kommuns lånebörda till 109,4 milj. euro, vilket utgjorde 5 042 euro/invånare.

Figur 9. Sibbo kommuns skatteintäkter, verksamhetsintäkter och statsandelar samt verksamhetskostnader åren 2016–2020

3. Kommunbornas välmående

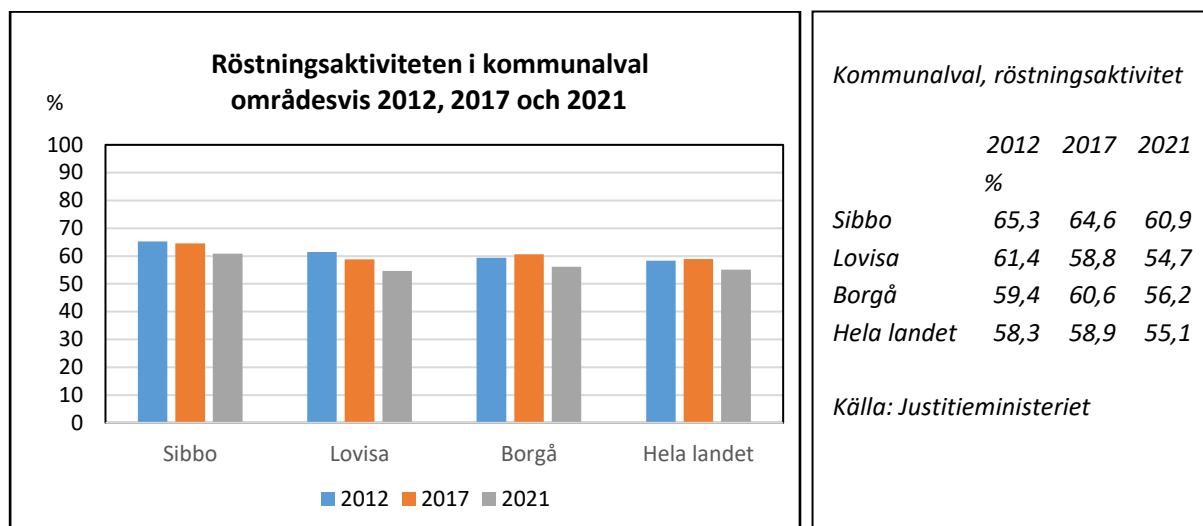
Kommunen främjar kommunbornas välmående genom att erbjuda möjligheter till ett aktivt och välmående liv i en trygg och trivsamt livsmiljö. Allt sedan våren 2020 har kommunen såsom andra myndigheter satsat mycket resurser på att bekämpa den rådande coronaviruspandemin.

Sibboborna deltar aktivt, deras hälsa är bättre än i genomsnitt i landet, det finns få låginkomsttagare och inkomstfördelningen är jämnare än i genomsnitt i landet.

Delaktighet är förknippad med känslan av samhörighet i gemenskapen och samhället och betyder att man till följd av personligt engagemang vill påverka och ta ansvar. Delaktighet uppstår till exempel genom arbete, hobbyer, medborgarorganisationsverksamhet eller annat påverkande.

Röstningsaktiviteten i val används som en allmän mätare av delaktighet och engagemang i samhället. Röstningsaktiviteten har sjunkit. I kommunval har röstningsaktiviteten ändå varit större i Sibbo än i hela landet och jämförelsekommunerna. Sommaren 2021 röstade i Sibbo 60,9 % av de röstberättigade i kommunalvalet, i hela landet 55,1 %.

Figur 10. Röstningsaktiviteten i kommunalval områdesvis åren 2012, 2017 och 2021

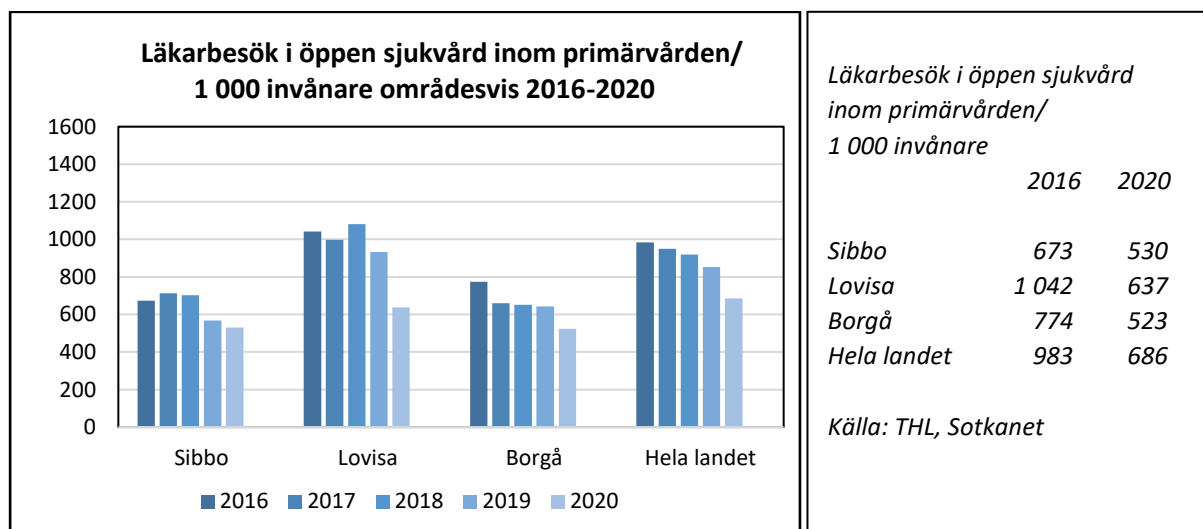

3.1. Hälsa och funktionsförmåga

Mätaren Positiv psykisk hälsa anger att 20 år fyllda personers genomsnittliga poängtal i Sibbo var 24,2 och i hela landet 24,0 på skalan 7–35 år 2020.

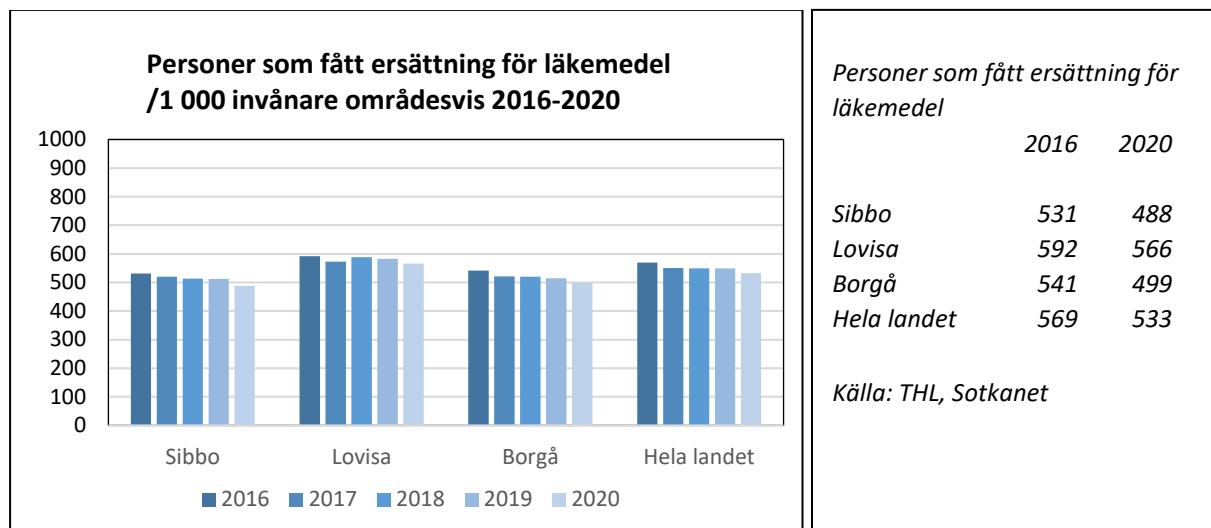
Läkarbesöken inom primärvården har minskat. År 2020 uppgick antalet läkarbesök per tusen invånare i öppen sjukvård inom primärvården i Sibbo till 530, i hela landet till 686.

Figur 11. Läkarbesök i öppen sjukvård inom primärvården/1 000 invånare områdesvis åren 2016–2020

I Sibbo fick 488 invånare per tusen ersättning för läkemedel år 2020, i hela landet 533 invånare. Från sjukförsäkringen utbetalas ersättningar för läkemedel som omfattas av ersättningsystemet och som en läkare ordinerat för behandling av sjukdom.

Figur 12. Personer som fått ersättning för läkemedel/1 000 invånare områdesvis 2016–2020

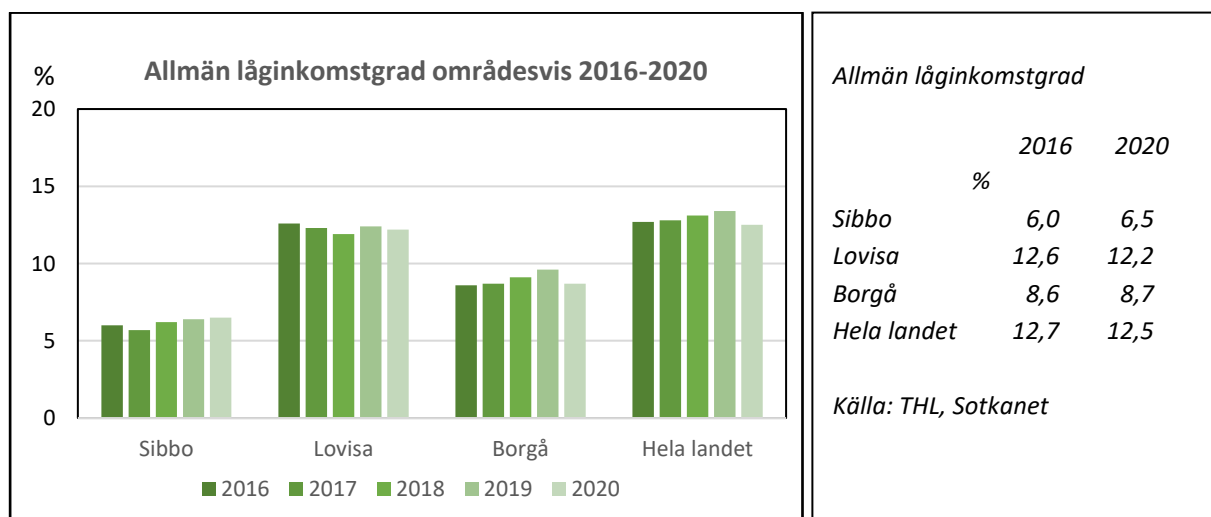

3.2. Utkomst

Stora inkomstskillnader anses försvaga den sociala samhörigheten, förtroendet och rörligheten och ha negativa konsekvenser för befolkningens välmående och ekonomi. Låginkomstgraden beskriver hur stor del av befolkningen hör till hushåll vars inkomst underskrider den relativa låginkomstgränsen. Inkomsterna består av löne-, företagar- och kapitalinkomster samt erhållna och betalda inkomstöverföringar.

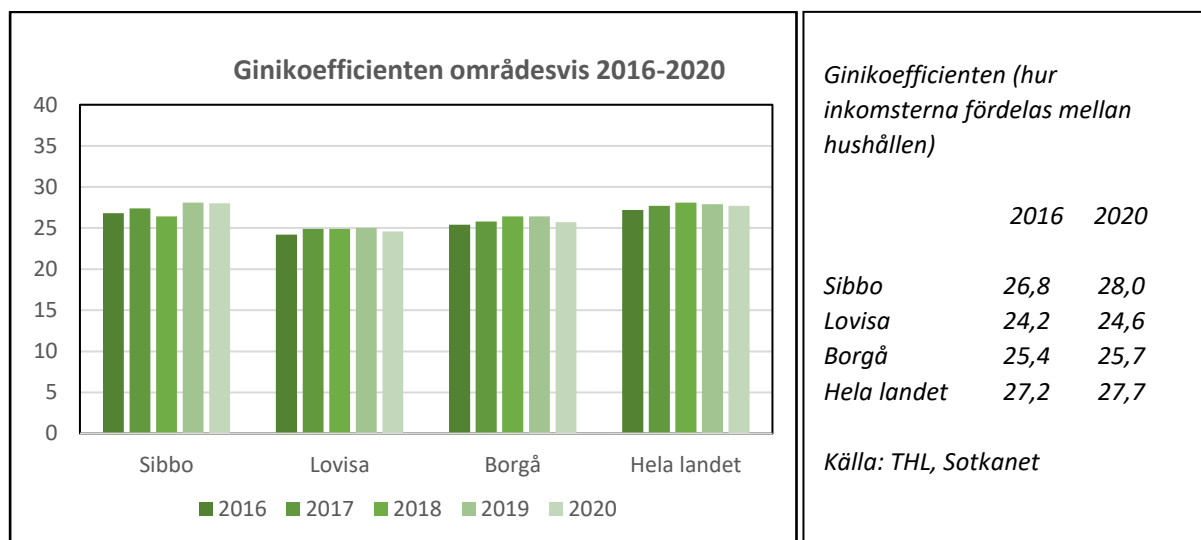
År 2020 var andelen hushåll med låga inkomster 6,5 % i Sibbo, 12,5 % i hela landet. Till låginkomsttagare räknas de personer som hör till hushåll vilkas disponibla inkomster understiger 60 % av hushållens medianinkomst i landet. Hushållens medianinkomst, på vilken låginkomsten räknas, var 25 550 euro för enpersons-hushåll år 2019.

Figur 13. Den allmänna låginkomstgraden områdesvis åren 2016–2020

Skillnaderna i ginikoefficienten har varit små, dvs. det förekommer inga stora skillnader i den områdesvisa inkomstfördelningen. År 2020 var Sibbos värde 28,0, medan hela landet uppvisade ett värde på 27,7. Ginikoefficienten anger fördelningen av inkomsten i bostadshushållen. Vid beräkningen av ginikoefficienten delas bostadshushållets disponibla inkomst med bostadshushållets konsumtionsenhetstal. Inkomsten bildas av löne-, företagar- och kapitalinkomster samt erhållna och betalda inkomstöverföringar. Gini-koefficienten varierar mellan 0 och 100. Ju större koefficienten är, desto ojämna är inkomstfördelningen.

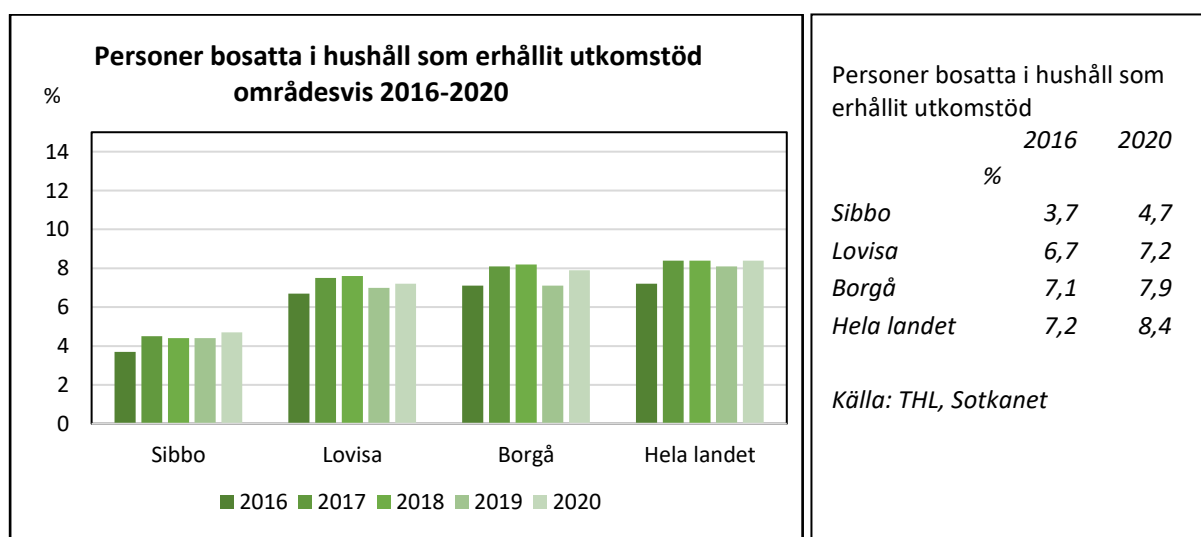
Figur 14. Ginikoefficienten områdesvis åren 2016–2020

Socialskyddssystem är nödvändiga för att upprätthålla och främja välfärden och jämlikheten i samhället. Enligt lagen är utkomststöd ett ekonomiskt stöd inom socialvården som beviljas i sista hand och syftet med det är att trygga en persons och familjs utkomst och främja möjligheterna att klara sig på egen hand. Med hjälp av utkomststödet tryggas minst den oundgängliga utkomst som en person och familj behöver för ett människovärdigt liv.

År 2020 erhöll 4,7 % av personer bosatta i hushåll utkomststöd i Sibbo och i hela landet 8,4 %. Andelen har ökat.

Figur 15. Andelen personer bosatta i hushåll som erhållit utkomststöd områdesvis åren 2016–2020

3.3. Naturen och vardagsmiljön

Undersökningar visar att naturmiljön har en positiv inverkan på människans hälsa. Den mångsidiga naturen i Sibbo erbjuder invånarna mycket att se och uppleva. Sibbo storskogs nationalpark och andra skogsområden, den vidsträckta skärgården, hamnar, friluftsområden och friluftsleder garanterar goda rekreativsmöjligheter. Golfplaner, ridstall och ett slalomcentrum erbjuder naturupplevelser.

De mest kända sevärdheterna i kommunen är de två kyrkorna i Nickby och fornlämningarna från den medeltida borgen Sibbesborg nära Söderkulla. Sibbo är känt för sitt nätverk av livskraftiga byar. Konserter och utställningar koncentreras främst till kommunens centrum Nickby, där evenemang ordnas såväl av Sibbo kommun som av föreningar och privatpersoner.

Vardagsmiljön är en av välfärdens viktigaste delfaktorer. Vid planeringen och byggandet av vägar, parker och kommunala fastigheter eftersträvas en sund, trygg och hinderfri livsmiljö.

3.4. Tillgänglighet

Tillgängligheten och åtkomligheten kommer att få allt större betydelse, när befolkningens åldersstruktur blir äldre och antalet äldre personer ökar i kommunen. Enligt lagbestämmelser skall miljön planeras och byggas på sådant sätt att var och en oberoende av ålder, kön och hälsotillstånd samt social, psykisk och fysisk funktionsförmåga kan fungera i den och använda tjänster. Också tjänster skall produceras på ett tillgängligt sätt.

Myndigheter, företag och föreningar är skyldiga att göra skäliga anpassningar så att personer med funktionsnedsättning jämligt med andra kan utträta ärenden, utbilda sig, få arbete och tillgång till vanliga produkter och tjänster och likaså kan utträta arbetsuppgifter och avancera i sin arbetskarriär.

Enligt kommunallagen skall kommunen i sin kommunikation använda ett klart och begripligt språk och beakta olika invånargrupperns behov och möjligheter att delta. Enligt Lagen om tillhandahållande av digitala tjänster skall den offentliga sektorns webbsidor och mobiltjänster vara tillgängliga. År 2020 togs kommunens nya webbsidor i bruk. De är tillgängliga. Dessutom skapades en skild tillgänglighetssida.

Att beakta tillgängligheten utgör en viktig del av all planering och allt underhåll. I Nickby och Söderkulla ordnas med några års mellanrum tillgänglighetspromenader.

3.5. Säkerhet

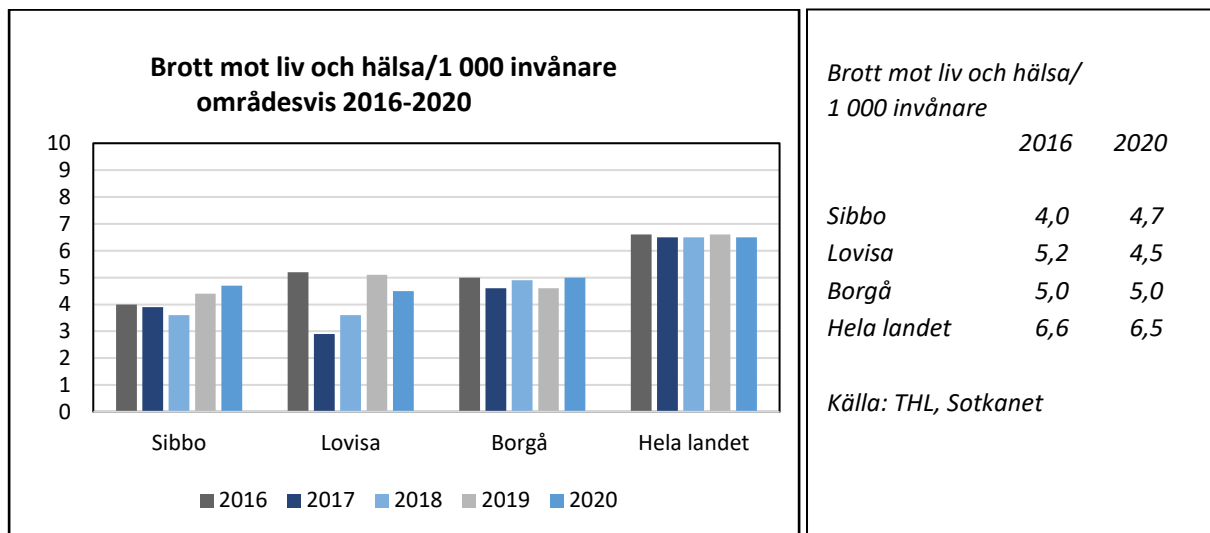
Säkerhet är en omfattande helhet som inbegriper invånarnas välbefinnande, en stark social gemenskap, ekonomisk stabilitet samt ett livskraftigt samhälle. Säkerheten har stor betydelse för att människor i olika åldrar skall må bra i vardagen och att samhället skall fungera utan störningar. En hälsosam och trygg boendemiljö, där miljövärden beaktas, utgör grunden för ett gott liv.

Sibbo deltar i det regionala säkerhetssamarbetet tillsammans med Askola, Lapträsk, Lovisa, Mörskom, Borgå och Pukkila samt Polisnärheten i Östra Nyland, Räddningsverket i Östra Nyland och SILMU-Byar. Säkerhetsarbetet baseras på de nationella linjedragningar om den kommunala säkerhetsplaneringen som inrikesministeriet har gjort. Målet för säkerhetsarbetet är att kommuninvånarna kan åtnjuta de rättigheter och friheter som rättssystemet garanterar utan att känna sig rädda eller otrygga på grund av brottslighet, störningar och olyckor.

Under hösten 2020 ordnades Östra Nylands säkerhetsenkät. Av alla som besvarade förfrågan kände sig 86 procent trygga eller ganska trygga i vardagen, av Sibboborna 84 procent. Sibbo fullmäktige godkände Östra Nylands säkerhetsprogram 2018–2021 i december 2018 och Sibbo säkerhetsåtgärdsprogram 2020–2021 i februari 2021.

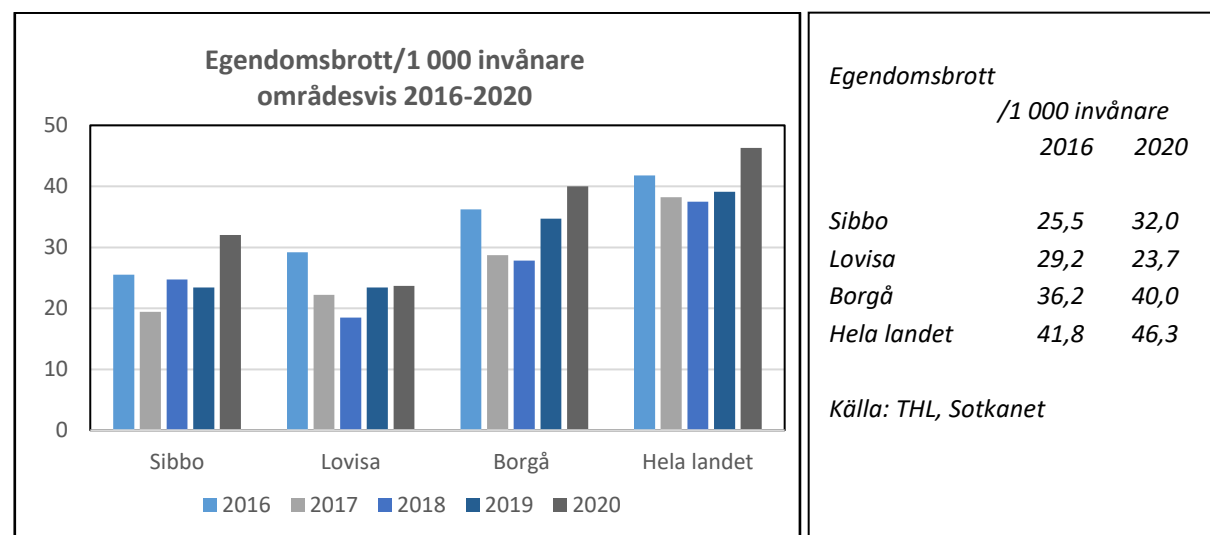
År 2020 ökade antalet brott per tusen invånare i Sibbo. Till polisens kännedom kom 4,7 brott mot liv och hälsa per tusen invånare i kommunen. I hela landet var antalet 6,5.

Figur 16. Brott mot liv och hälsa/1 000 invånare områdesvis åren 2016–2020

År 2020 kom till polisens kännedom 32,0 egendomsbrott per tusen invånare i Sibbo, i hela landet var antalet 46,3. Mängden egendomsbrott har ökat.

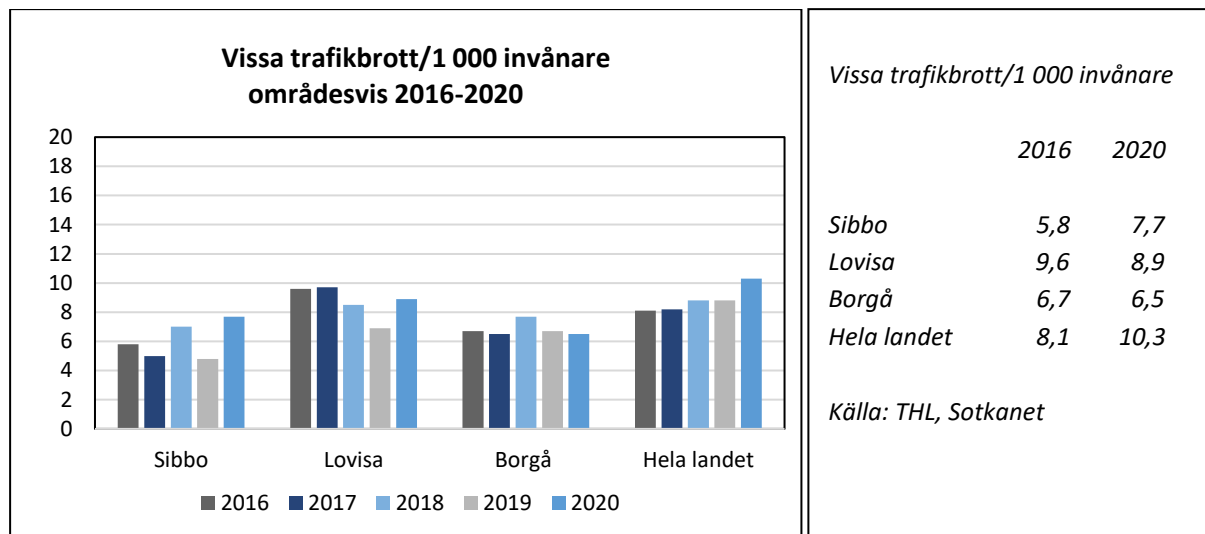
Figur 17. Egendomsbrott/1 000 invånare områdesvis åren 2016–2020

År 2020 kom till polisens kännedom 7,7 trafikbrott per tusen invånare i Sibbo. I hela landet var antalet 10,3.

Figur 18. Vissa trafikbrott/1 000 invånare områdesvis åren 2016–2020

3.6. Barn, yngre tonåringar och barnfamiljer

Enligt enkäten Hälsa i skolan som Institutet för hälsa och välfärd genomförde våren 2021 är en stor del av barn och ungdomar nöjda med sitt liv och tycker om att gå i skola. Tillfredsställelsen med livet har dock avtagit något under de senaste åren. Obs! Enkäten har inte besvarats av alla elever och svarsprocenten per fråga har varierat.

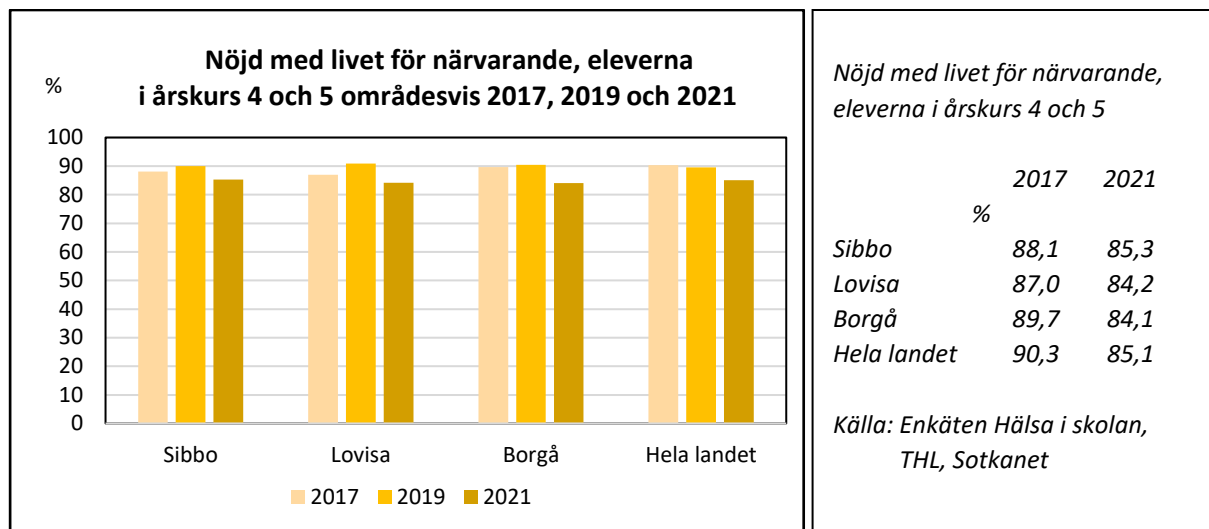
Coronaepidemin har påverkat grundskolelevernas välmående. Flickorna har oroat sig mer än pojkarna för epidemin, speciellt för risken att närstående skall insjukna.

Våren 2021 uppgav 8,2 % av eleverna i årskurs 4 och 5 i Sibbo att de har oroat sig mycket med att bli smittade med coronavirus. Av pojkarna har 21,7 % oroat sig mycket för att någon närstående ska smittas med coronaviruset och av flickorna 33,7 %. Av eleverna ansåg 15,3 % att coronaepidemin har minskat den tid som tillbringas med familjen och 22,7 % att coronaepidemin har ökat tiden tillsammans med familjen. En tredjedel av eleverna meddelade att coronaepidemin har minskat kontakten med kompisarna.

Enligt resultaten från hälsoenkäten har ångesten och ensamheten ökat bland eleverna i årskurs 8 och 9 i grundskolan under coronapandemin. Våren 2021 uppgav 7,3 % av eleverna i årskurs 8 och 9 i Sibbo att de oroat sig mycket för att bli smittade med coronavirus. Av pojkarna hade 20,3 % oroat sig mycket att någon närstående ska smittas med coronaviruset och av flickorna 29,1 %. Av pojkarna ansåg 32,0 % att coronaepidemin har ökat tiden som tillbringas med familjen och av flickorna 38,4 %. Av pojkarna meddelade 35,2 % och av flickorna 43,1 % att coronaepidemin har minskat kontakten med kompisarna.

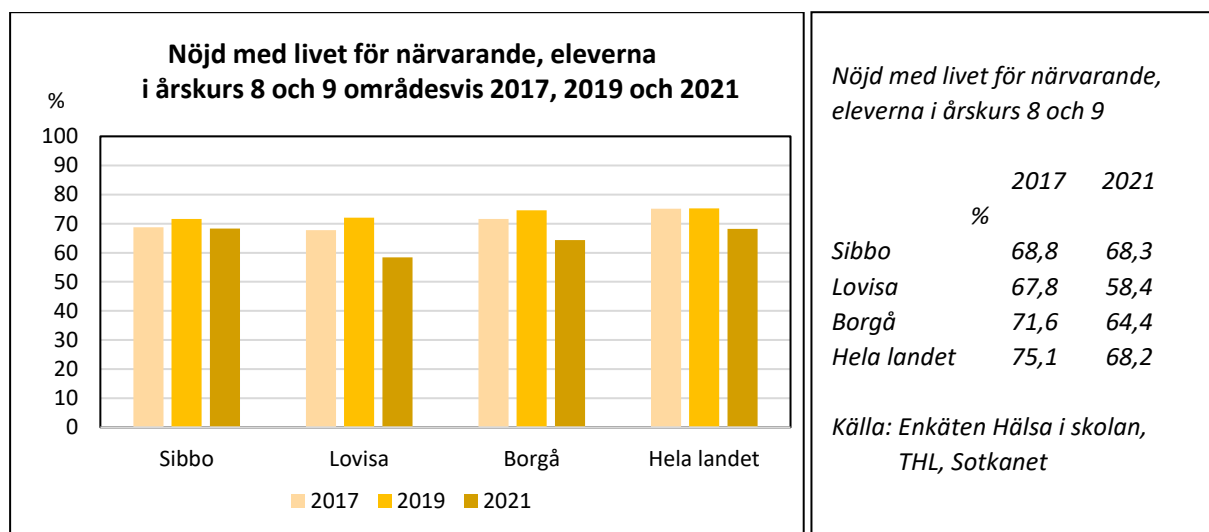
Enligt enkäten Hälsa i skolan var 85,3 % av eleverna i årskurs 4 och 5 nöjda med livet (pojkar 88,5 % och flickor 82,1 %) i Sibbo, i hela landet 85,1 %.

Figur 19. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

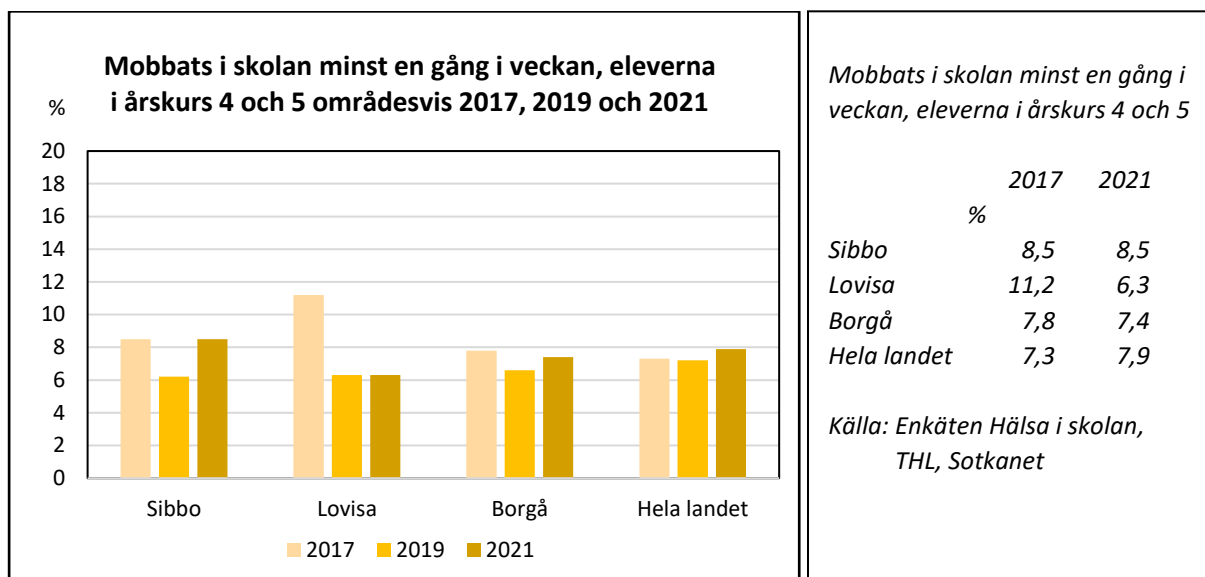
Våren 2021 var 68,3 % av eleverna i årskurs 8 och 9 nöjda med livet (pojkar 80,4 % och flickor 56,8 %) i Sibbo, i hela landet 68,2 %.

Figur 20. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

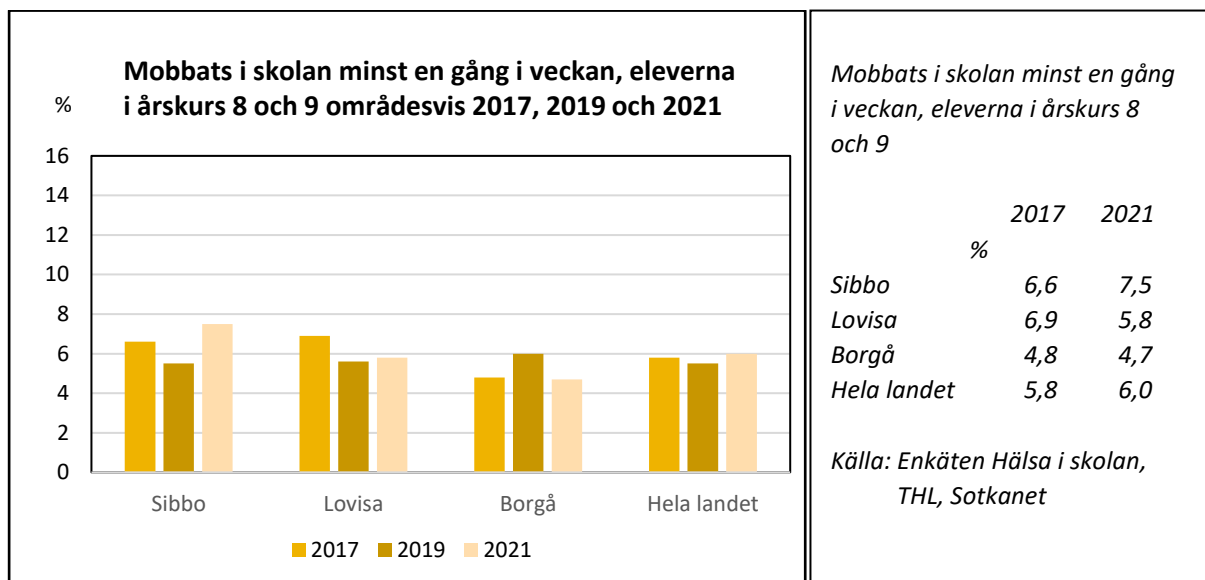
Våren 2021 blev 8,5 % av eleverna i årskurs 4 och 5 mobbade i skolan minst en gång i veckan. I hela landet var andelen 7,9 %.

Figur 21. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

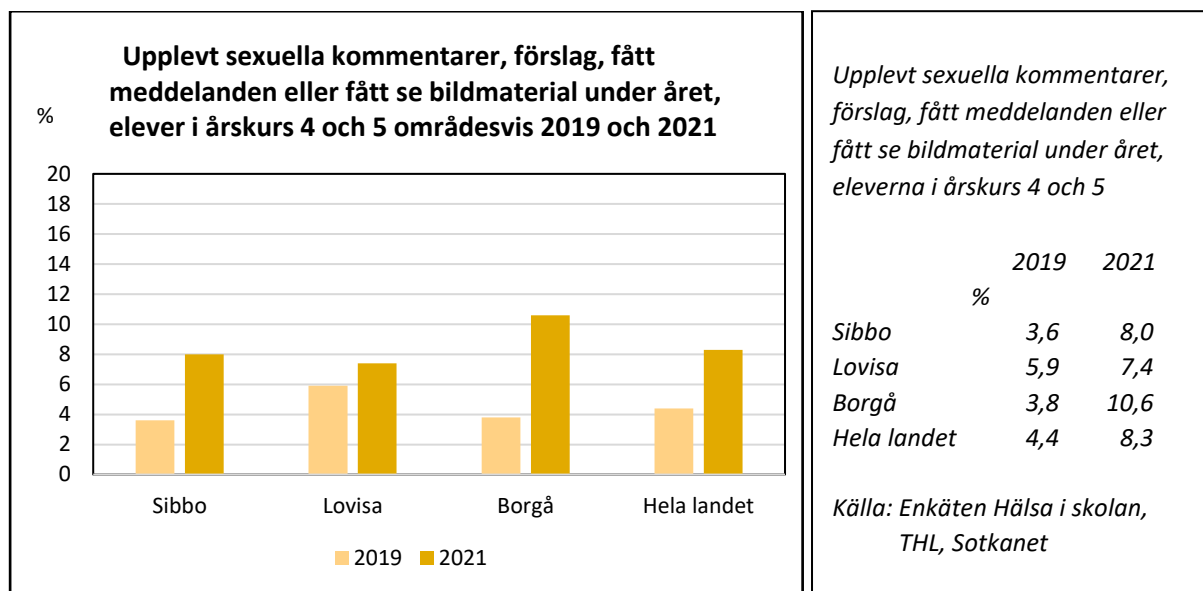
Våren 2021 blev 7,5 % av eleverna i årskurs 8 och 9 mobbade i skolan minst en gång i veckan. I hela landet var andelen 6,0 %.

Figur 22. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

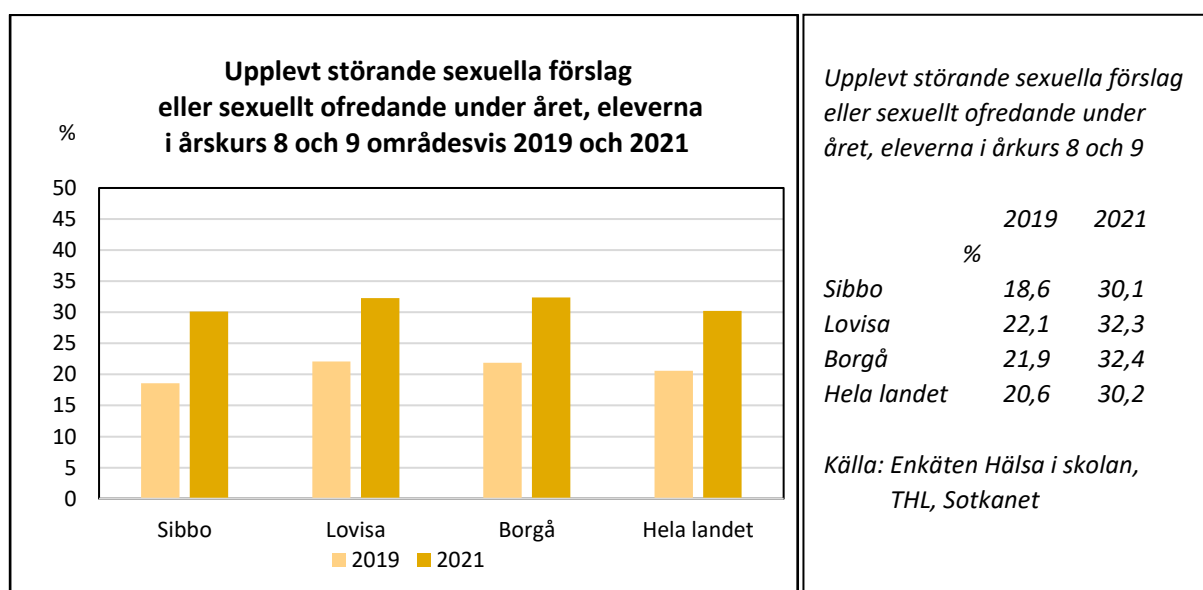
Våren 2021 uppgav 8,0 % av eleverna i årskurs 4 och 5 i Sibbo att de upplevt sexuella kommentarer, förslag, hade fått meddelanden eller fått se bildmaterial under året. I hela landet var andelen 8,3 %.

Figur 23. Upplevt sexuella kommentarer, förslag, har fått meddelanden eller fått se bildmaterial under året, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2019 och 2021

Våren 2021 uppgav 30,1 % av eleverna i årskurs 8 och 9 i Sibbo att de hade upplevt störande sexuella förslag eller sexuellt ofredande under året (pojkar 13,8 % och flickor 45,7 %, den stora skillnaden mellan pojkarnas och flickornas svar och coronapandemins effekter på svaren har inte granskats närmare). I hela landet var andelen 30,2 %.

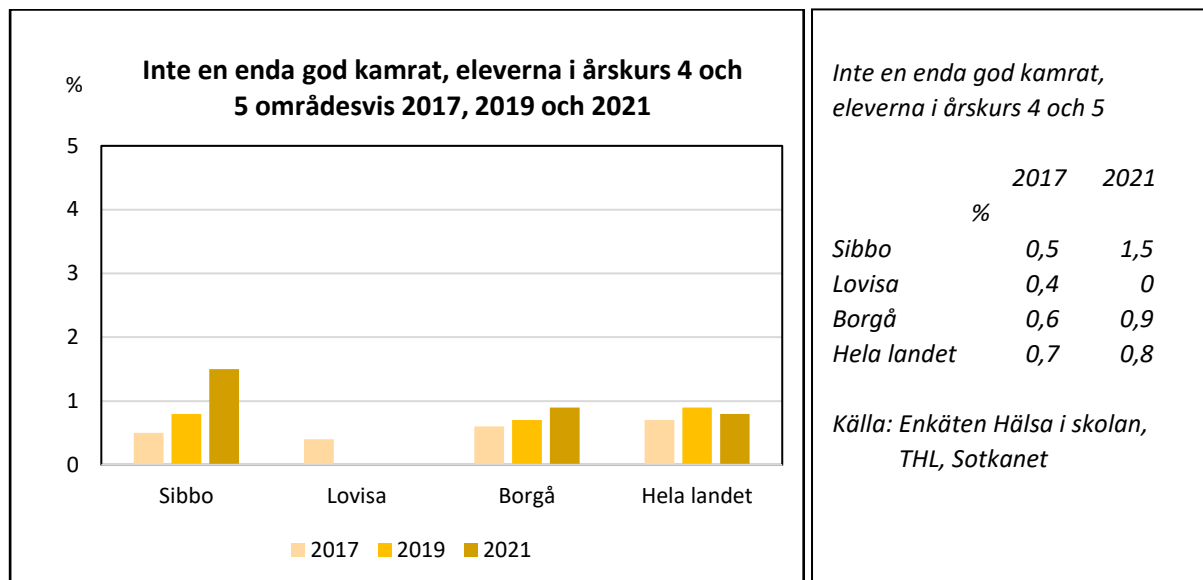
Figur 24. Upplevt störande sexuella förslag eller sexuellt ofredande under året, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2019 och 2021

Enligt undersökningar försvagar ensamhet självförtroendet och ökar risken för känslomässiga problem såsom depression och ångest samt beteendestörningar. Långvarig ensamhet i barndomen fortsätter ofta också i ungdomen, vilket innebär en stor risk för utslagning.

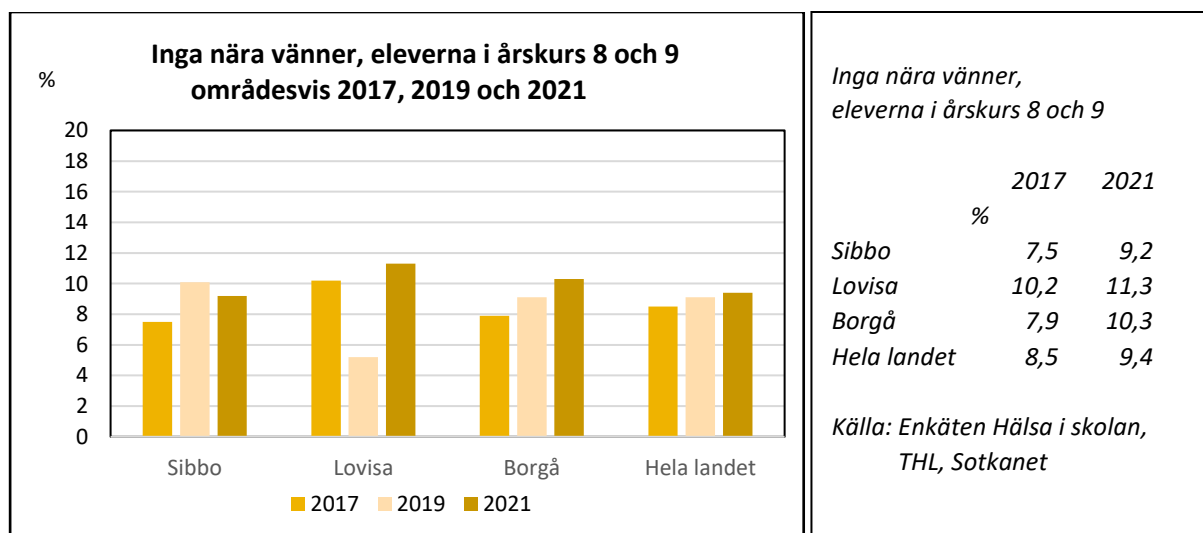
Våren 2021 upplevde 1,5 % av eleverna i årskurs 4 och 5 i Sibbo att de inte hade en enda god kamrat. I hela landet var andelen 0,8 %.

Figur 25. Inte en enda god kamrat, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

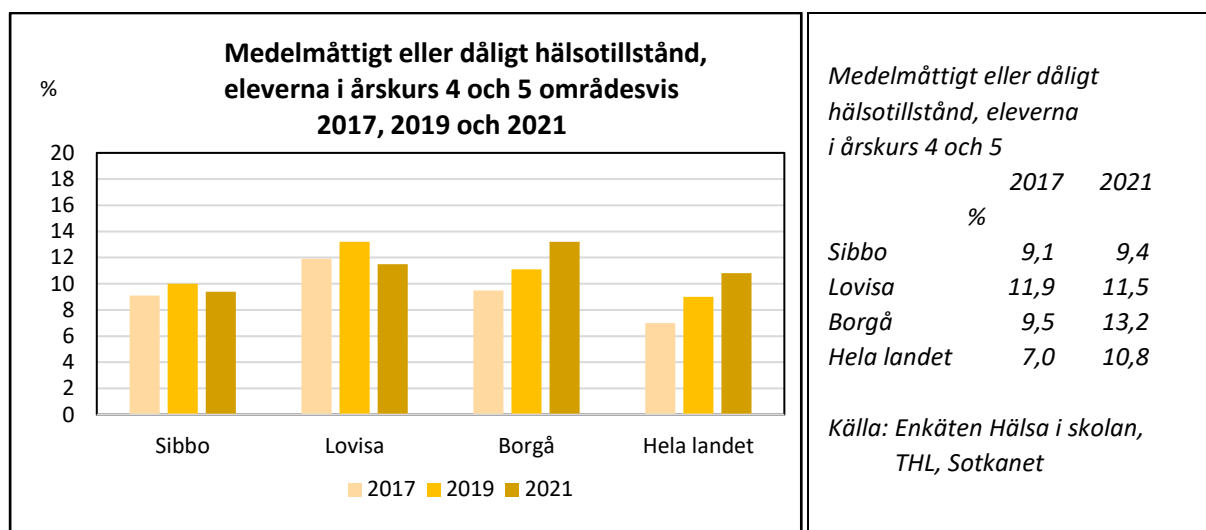
Våren 2021 svarade 9,2 % av eleverna i årskurs 8 och 9 inom den grundläggande utbildningen i Sibbo nekande på frågan om de har någon nära vän. I hela landet var andelen 9,4 %.

Figur 26. Inga nära vänner, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

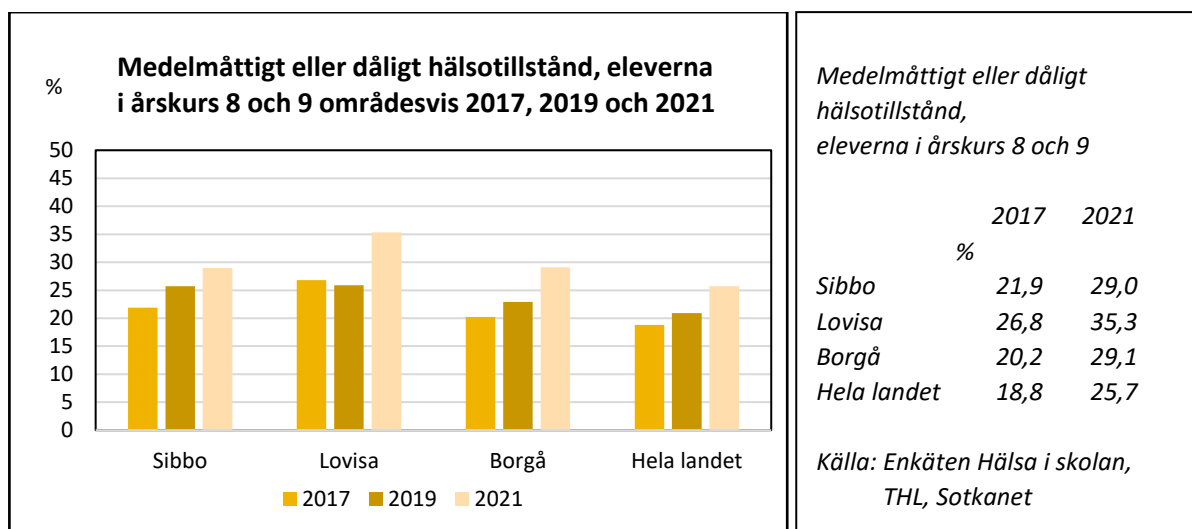
Våren 2021 upplevde sig 9,4 % av eleverna i årskurs 4 och 5 sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt. I hela landet var andelen 10,8 %.

Figur 27. Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

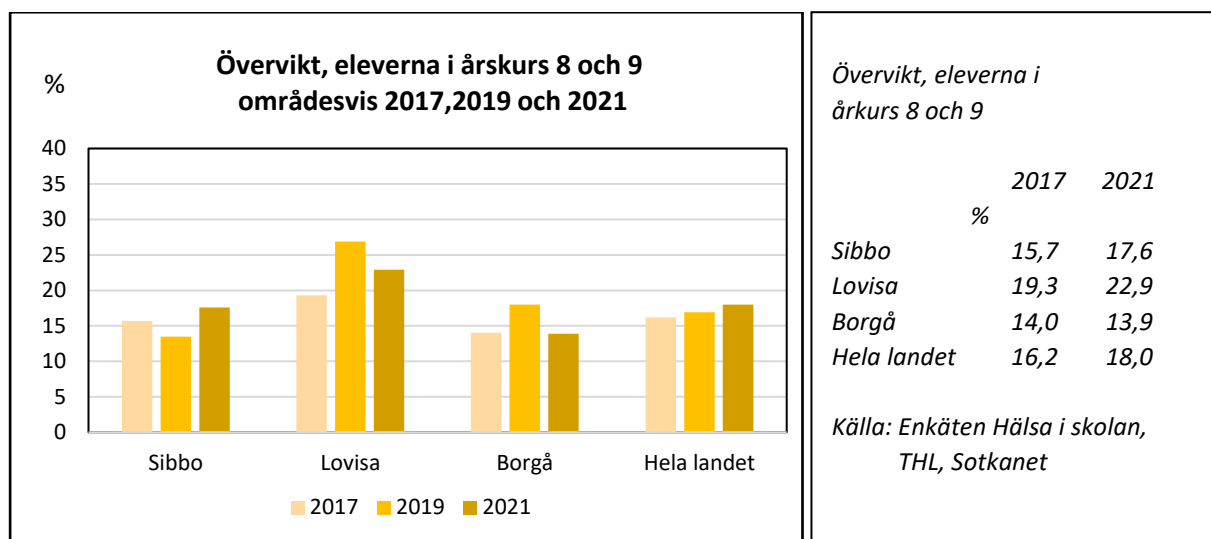
Våren 2021 upplevde 29,0 % av eleverna i årskurs 8 och 9 i Sibbo sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt (pojkar 19,0 % och flickor 39,3 %), i hela landet var andelen 25,7 %. Andelen har ökat.

Figur 28. Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

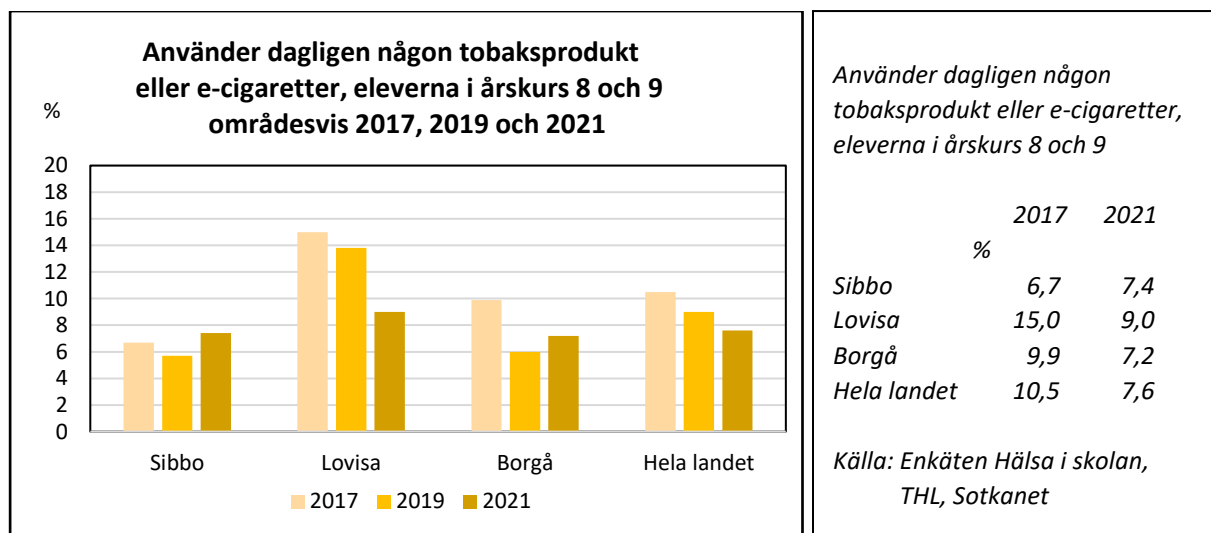
Våren 2021 var 17,6 % av eleverna i årskurs 8 och 9 i Sibbo överviktiga. I hela landet var andelen 18,0 %. Allt fler skolelever är överviktiga.

Figur 29. Övervikt, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

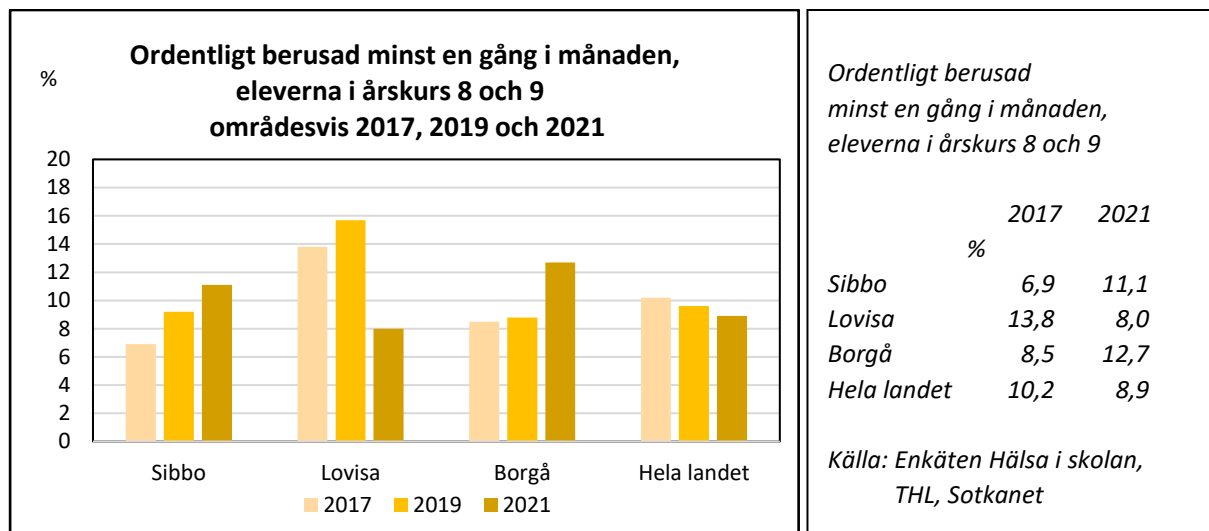
Våren 2021 använde 7,4 % av eleverna i årskurs 8 och 9 i Sibbo dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, i hela landet 7,6 %.

Figur 30. Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

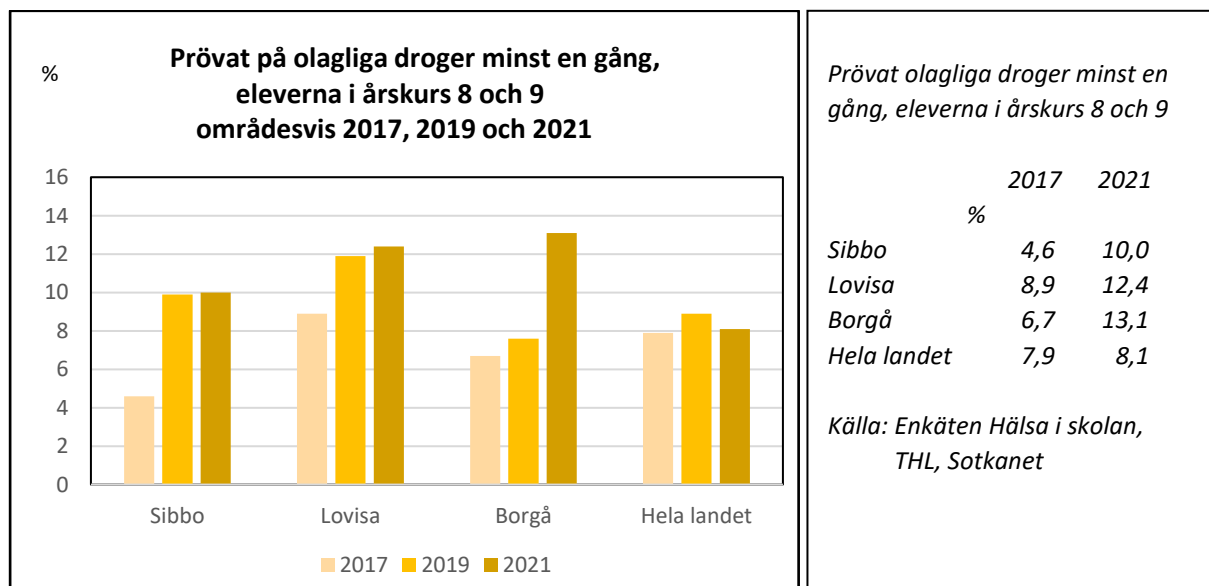
Våren 2021 meddelade 11,1 % av eleverna i årskurs 8 och 9 i Sibbo att de var ordentligt berusade minst en gång i månaden. I hela landet var andelen 8,9 %.

Figur 31. Ordentligt berusad minst en gång i månaden, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

Våren 2021 uppgav 10,0 % av eleverna i årskurs 8 och 9 i Sibbo, att de prövat på olagliga droger minst en gång. I hela landet var andelen 8,1 %.

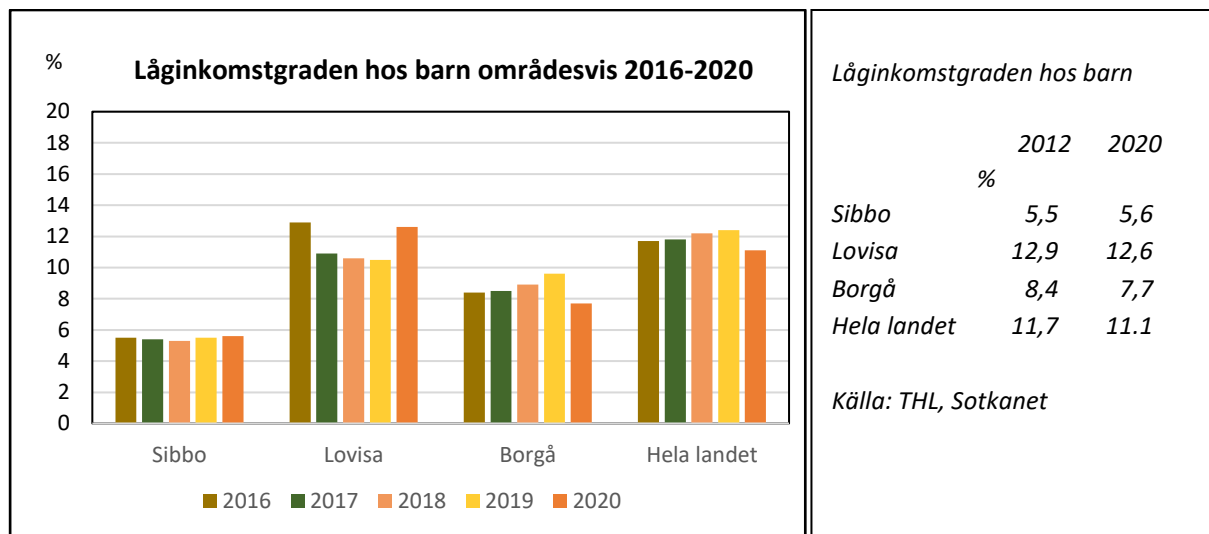
Figur 32. Prövat på olagliga droger minst en gång, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

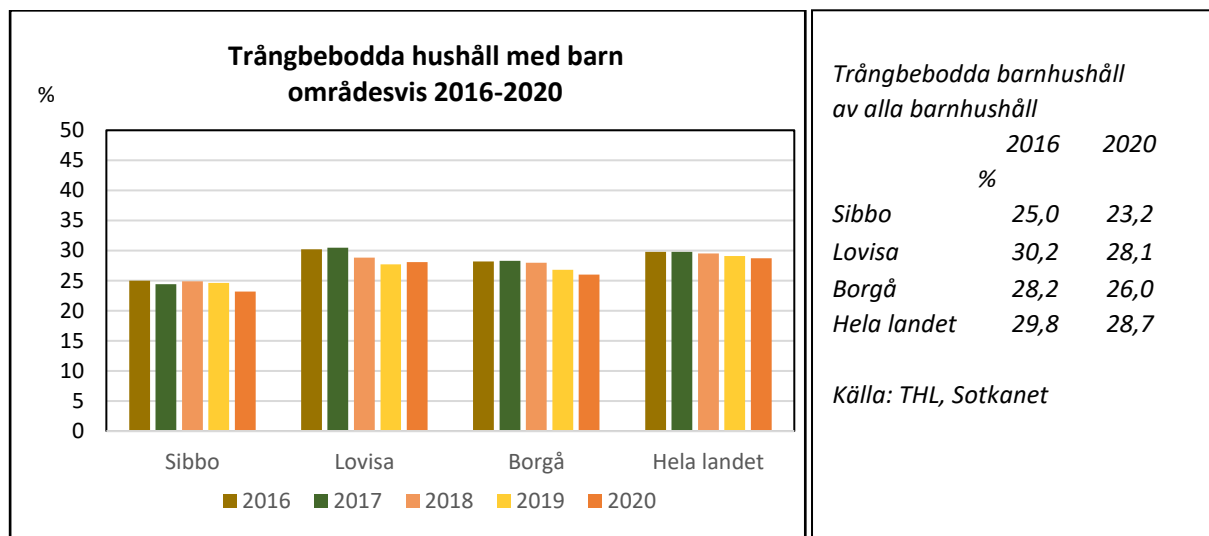
År 2020 var låginkomstgraden hos barn lägst i Sibbo inom jämförelseområdet. Av barnen under 18 år bodde 5,6 % i hushåll med låga inkomster. I hela landet var låginkomstgraden i genomsnitt 11,1 %.

Figur 33. Låginkomstgraden hos barn områdesvis åren 2016–2020

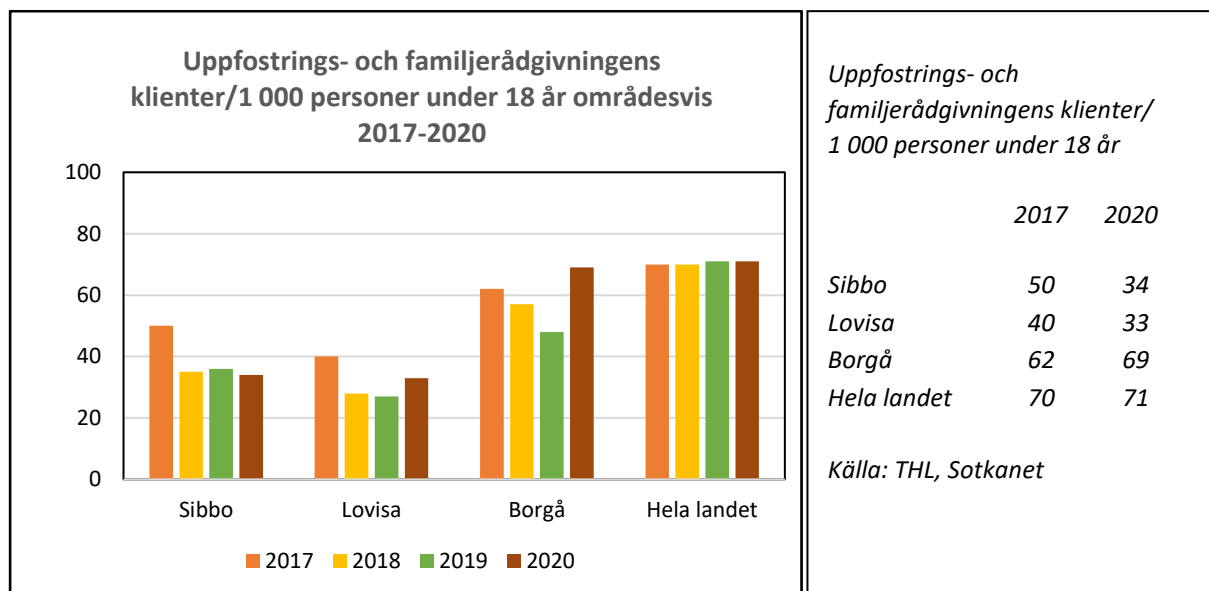
År 2020 uppgick andelen trångbebodda barnhushåll av alla barnhushåll i Sibbo till 23,2 %, i hela landet till 28,7 %. En bostad är trångbodd, om det bor mer än en person per ett rum, då köket inte räknas med. Ett barnhushåll är ett bostadshushåll där det bor minst en person som är under 18 år.

Figur 34. Trångbebodda hushåll med barn områdesvis åren 2016–2020

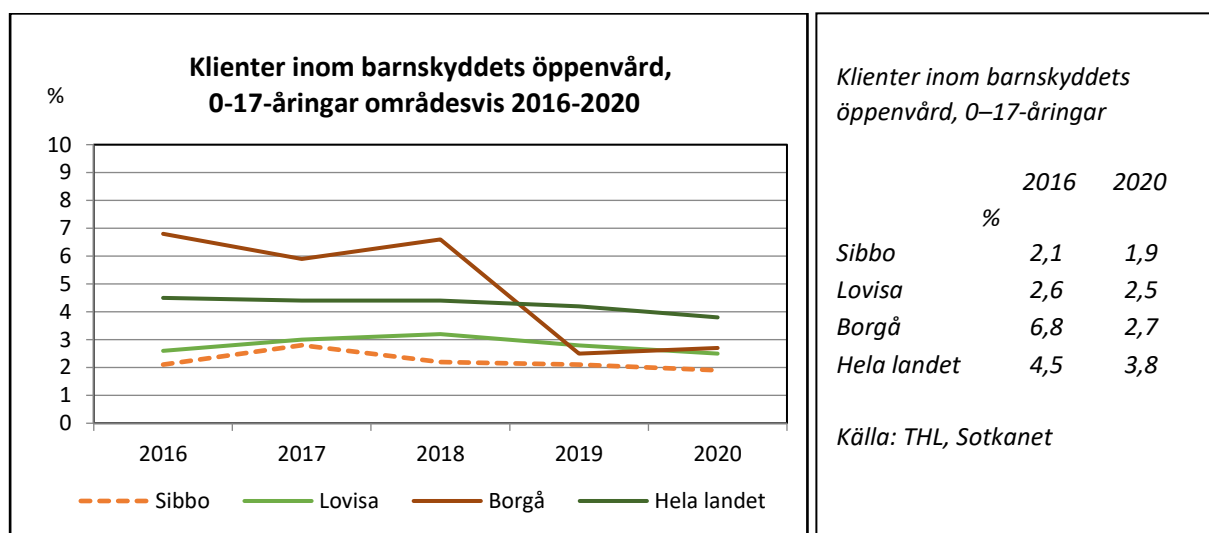
År 2020 hade uppfostrings- och familjerådgivningen i Sibbo 34 klienter per tusen personer under 18 år, i hela landet var antalet 71 (tjänster finansierade av kommuner).

Figur 35. Uppfostrings- och familjerådgivningens klienter/1 000 personer under 18 år, tjänster finansierade av kommuner, områdesvis åren 2017–2020

År 2020 omfattades 1,9 % av 0–17-åringarna i Sibbo av stödåtgärder inom barnskyddets öppenvård. I hela landet var andelen 3,8 %. Andelen minskade från år 2016 till år 2020.

Figur 36. Klienter inom barnskyddets öppenvård, 0–17-åringar områdesvis åren 2016–2020

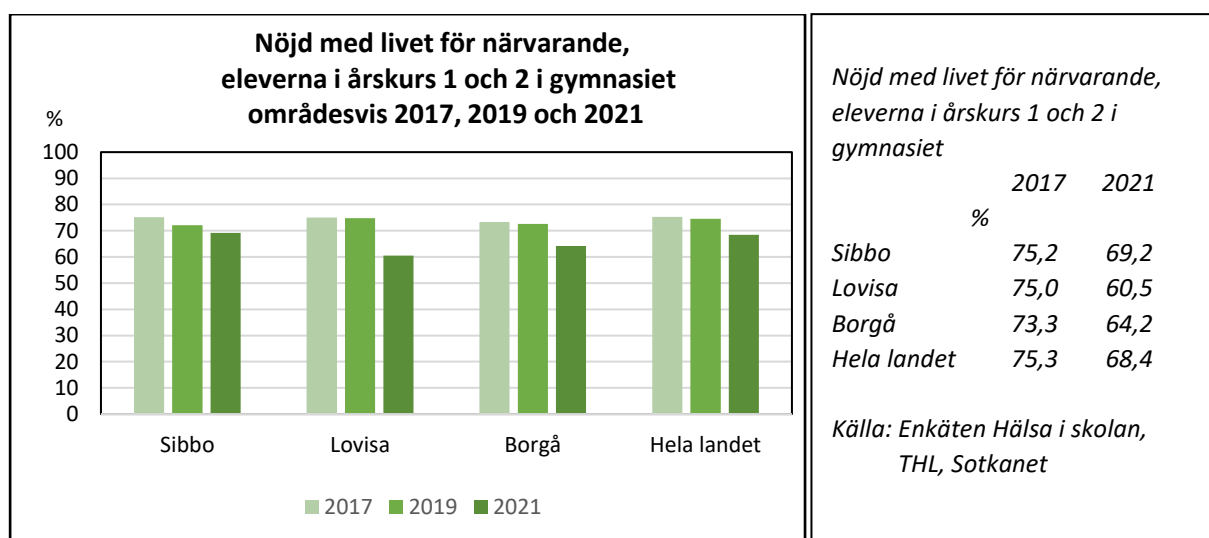
3.7. Unga och unga vuxna

Enligt Institutet för hälsa och välfärd THL:s enkät Hälsa i skolan våren 2021 upplevde 18,1 % av pojkarna och 32,2 % av flickorna i gymnasiet att deras hälsotillstånd var medelmåttigt eller dåligt. I Sibbo upplevde 17,2 % av pojkarna och 42,9 % av flickorna att deras hälsotillstånd var medelmåttigt eller dåligt. Obs! Alla elever har inte besvarat enkäten och svarsprocenten per fråga har varierat.

Våren 2021 uppgav 2,8 % av pojkarna och 10,3 % av flickorna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet i Sibbo att de oroar sig mycket för att bli smittade med coronavirus. Av pojkarna oroade sig 14,7 % och av flickorna 35,3 % mycket för att någon närstående skulle smittas med coronavirus. Av pojkarna ansåg 31,8 % och av flickorna 40,6 % att coronaepidemin har ökat den tid som tillbringas med familjen. Av pojkarna uppgav 36,8 % och av flickorna 45,9 % att coronaepidemin har minskat kontakten med kompisarna.

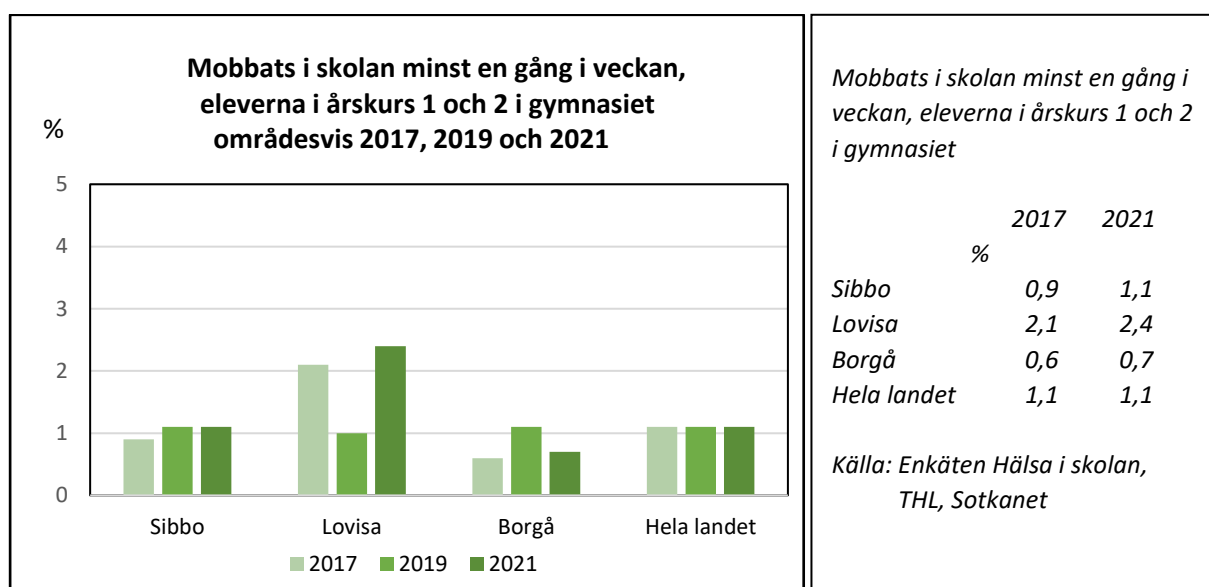
Under våren 2021 var enligt enkäten Hälsa i skolan 69,2 % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet i Sibbo nöjda med sitt liv (82,4 % av pojkarna och 56,0 % av flickorna). I hela landet var andelen 68,4 %. Av eleverna i årskurs 1 och 2 i yrkesläroanstalter var 69 % i Sibbo och 70,8 % i hela landet nöjda med sitt liv.

Figur 37. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

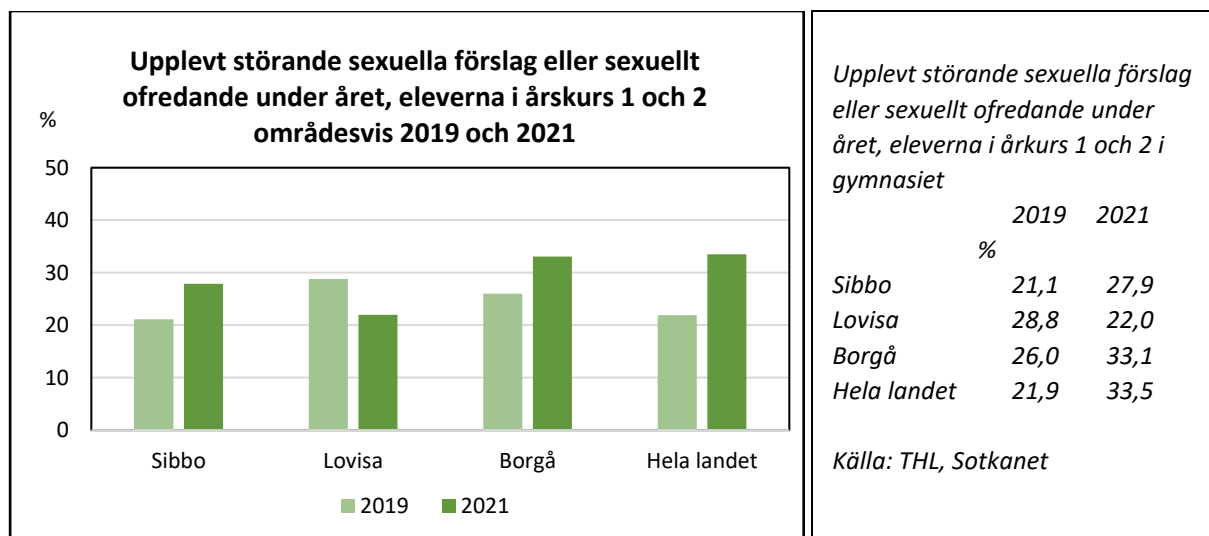
Våren 2021 uppgav 1,1 % av de studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasierna i såväl Sibbo som hela landet att de blivit mobbade i skolan minst en gång i veckan.

Figur 38. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

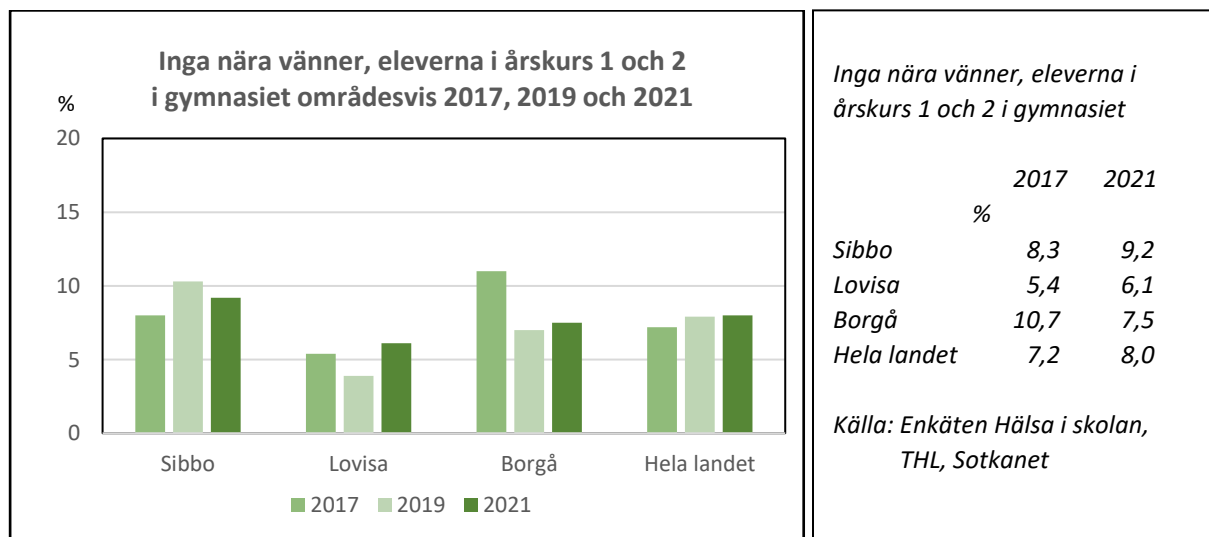
Våren 2021 uppgav en tredjedel av gymnasiestuderandena i årskurs 1 och 2 att de upplevt störande sexuella förslag och sexuellt ofredande under året. I Sibbo hade 50,5 % av flickorna och 5,4 % av pojkarna, i hela landet 50,5 % av flickorna och 8,2 % av pojkarna utsatts för sådant störande beteende under året (den stora skillnaden mellan pojkarnas och flickornas svar och coronapandemins effekter på svaren har inte granskats närmare).

Figur 39. Upplevt störande sexuella förslag eller sexuellt ofredande under året, elever i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2019 och 2021

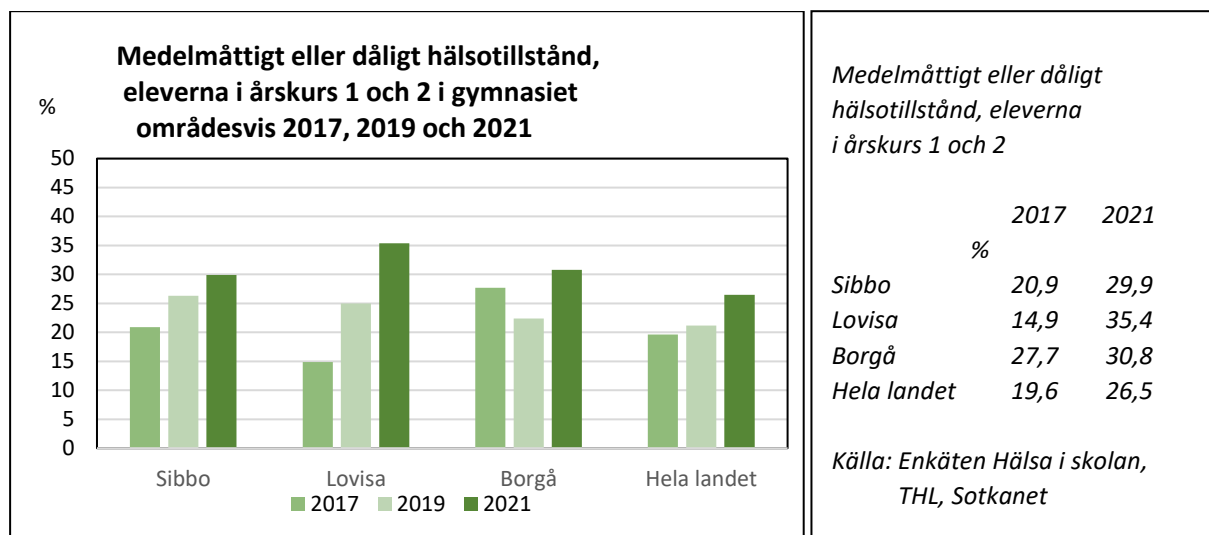
Våren 2021 var 9,2 % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasier i Sibbo utan nära vänner, i hela landet 8,0 %.

Figur 40. Inga nära vänner, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

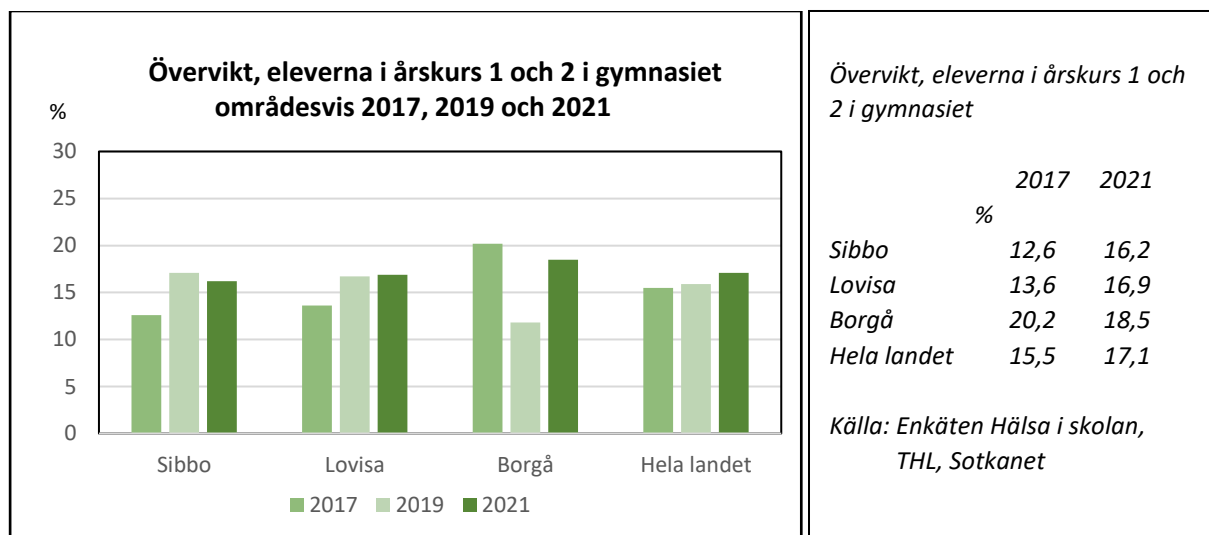
Våren 2021 upplevde 29,9 % av gymnasieeleverna i årskurs 1 och 2 i Sibbo sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt. I hela landet var andelen 26,5 %. Andelen har ökat.

Figur 41. Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

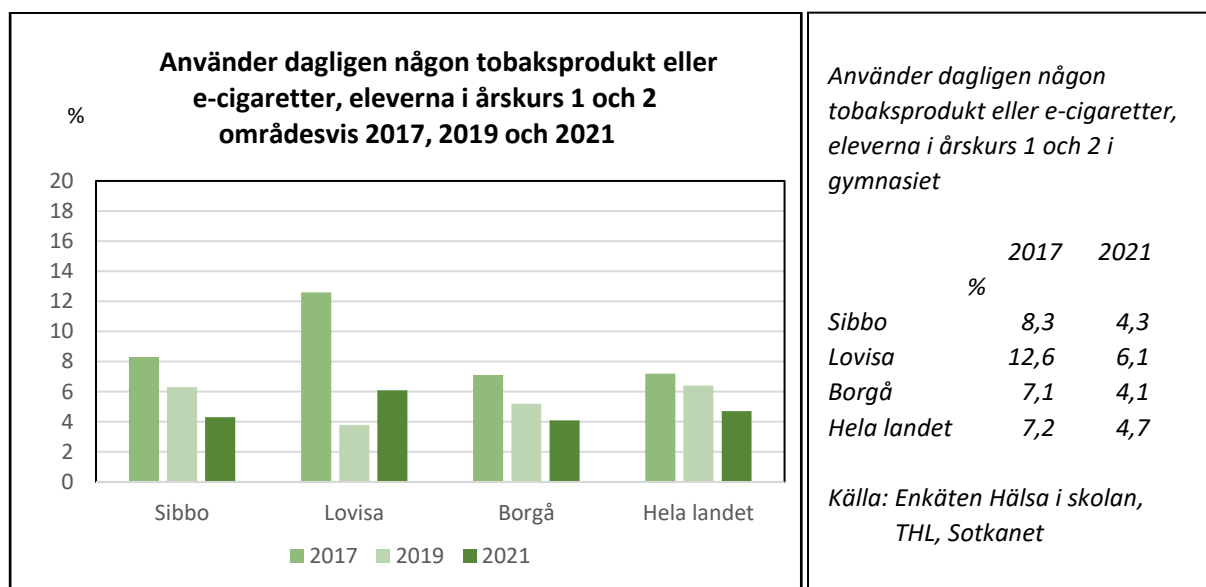
Våren 2021 uppgick andelen överviktiga gymnasieelever i årskurs 1 och 2 i Sibbo till 16,2 %, i hela landet till 17,1 %.

Figur 42. Övervikt, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

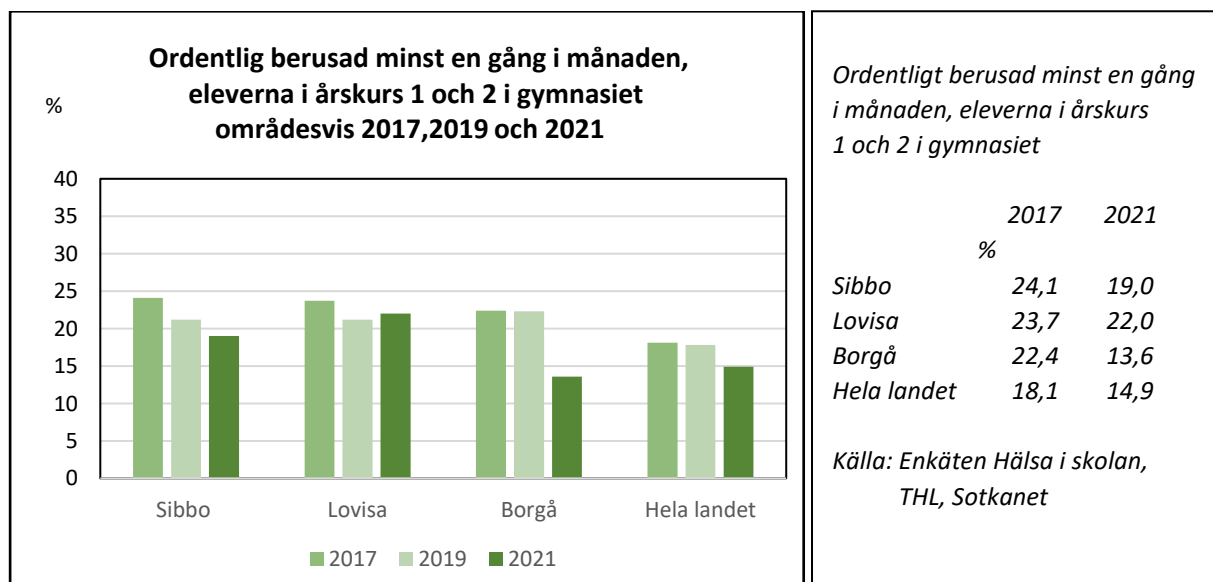
Våren 2021 använde 4,3 % av gymnasieeleverna dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, i hela landet 4,7 %. I årskurs 1 och 2 i yrkesläroanstalter i Sibbo använde 20,5 % av de studerande (obs! få svar) dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett och i hela landet 26,3 %.

Figur 43. Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

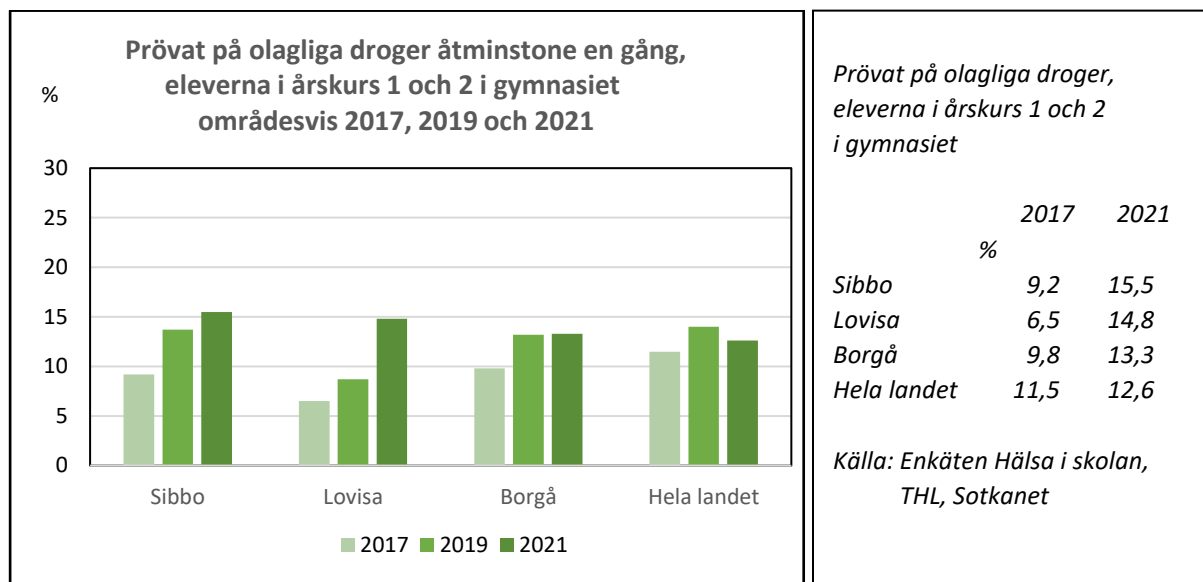
Våren 2021 meddelade 19,0 % av de studerande i årskurs 1 och 2 i Sibbo att de är ordentligt berusade minst en gång i månaden, i hela landet 14,9 %.

Figur 44. Ordentligt berusad minst en gång i månaden, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

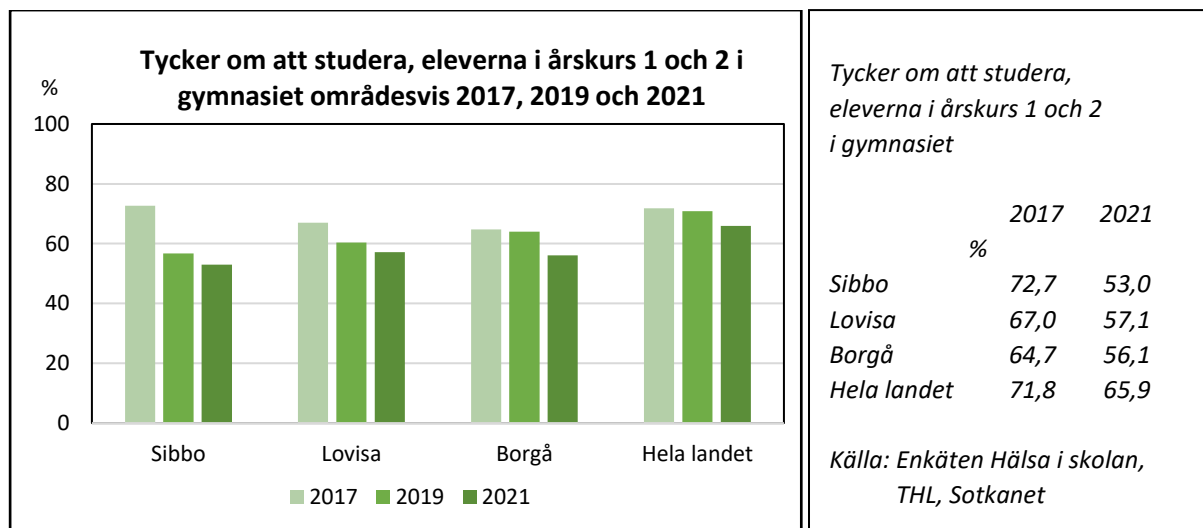
Våren 2021 uppgav 15,5 % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet i Sibbo att de hade prövat på olagliga droger åtminstone en gång, i hela landet var andelen 12,6%.

Figur 45. Prövat på olagliga droger åtminstone en gång, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

Våren 2021 tyckte 53, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet i Sibbo om att studera, i hela landet 65,9 %. Andelen har minskat.

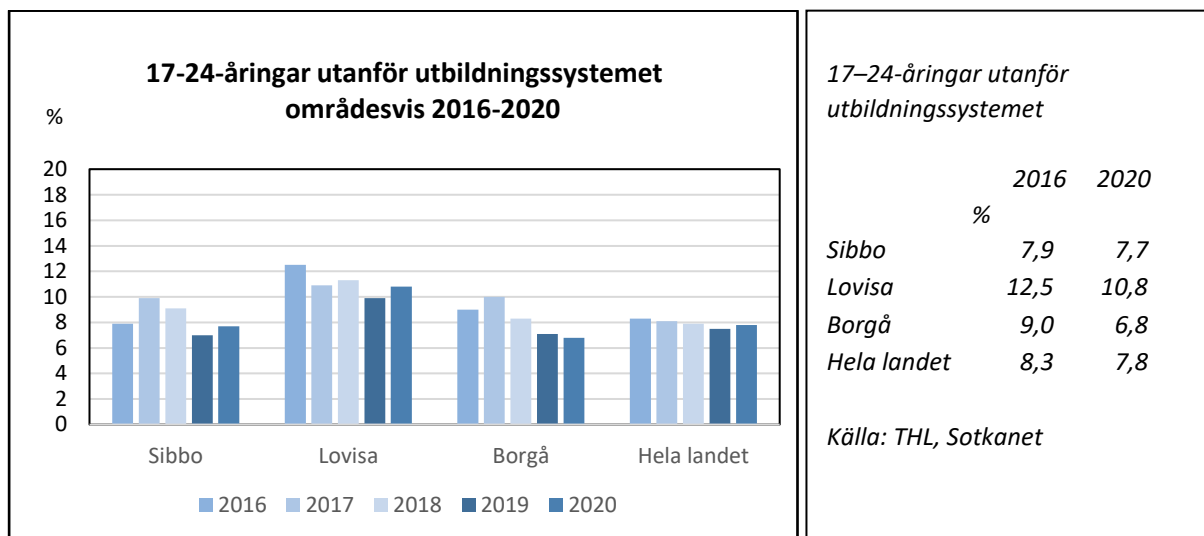
Figur 46. Tycker om att studera, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

Utbildning förebygger utslagning och förbättrar sysselsättningsmöjligheterna samt förlänger såväl arbetskarriären som den genomsnittliga förväntade livslängden. På motsvarande sätt innebär bristen på utbildning efter grundskolan större risker för arbetslöshet samt social och hälsomässig nöd.

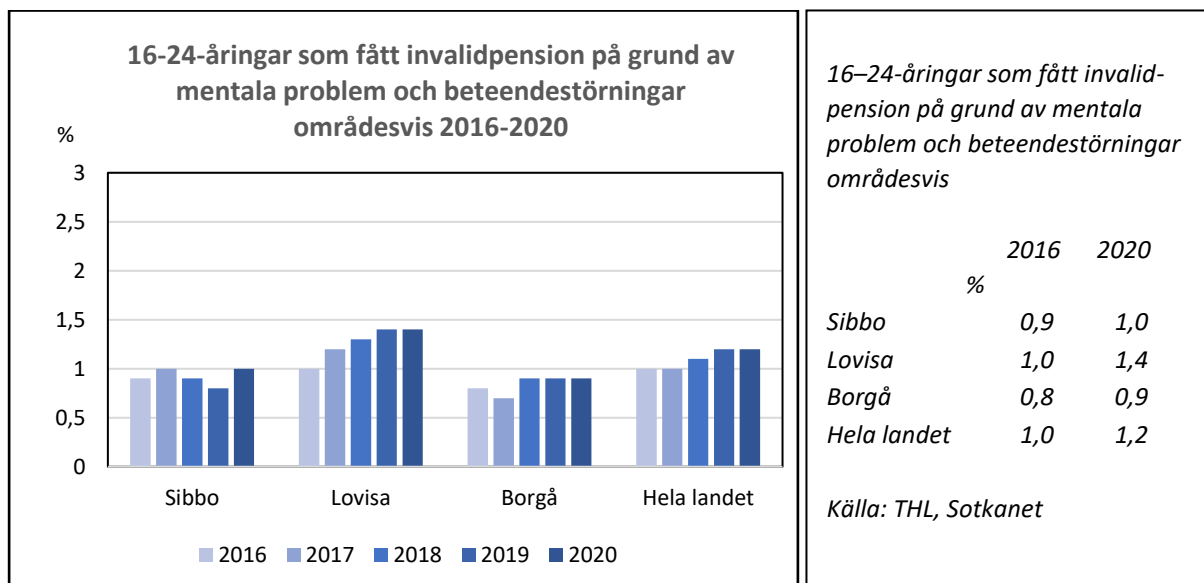
År 2020 var 7,7 % av alla 17–24-åringar utanför utbildningssystemet, i hela landet 7,8 %.

Figur 47. 17–24-åringar utanför utbildningssystemet områdesvis åren 2016–2020

År 2020 erhöj i Sibbo 1,0 % av alla 16–24-åringar invalidpension på grund av mentala problem och beteendestörningar, i hela landet 1,2 %.

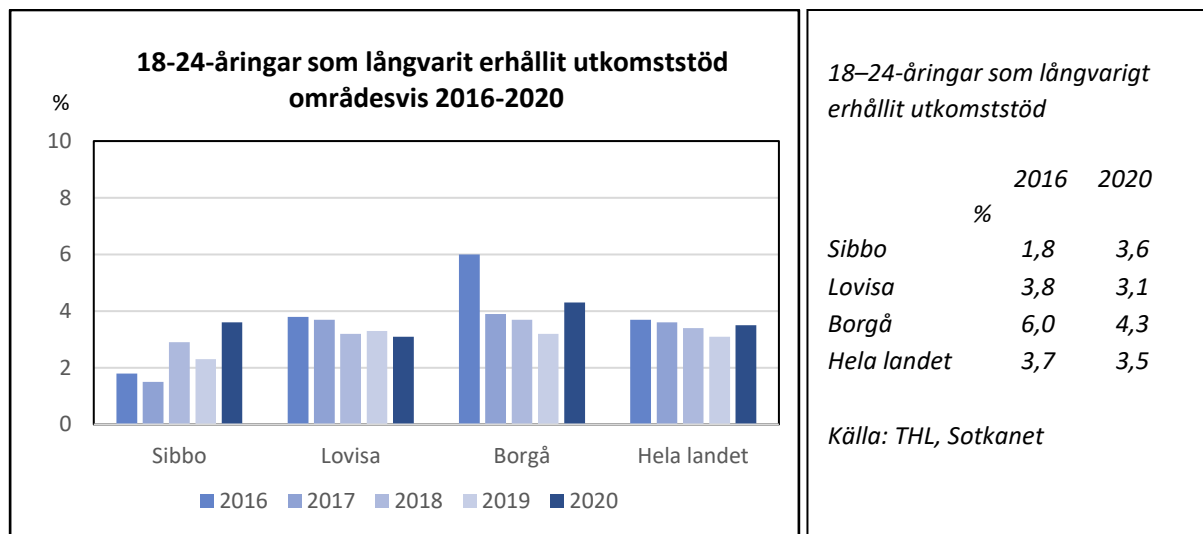
Figur 48. 16–24-åringar som fått invalidpension på grund av mentala problem och beteendestörningar områdesvis åren 2016–2020

År 2020 uppgick andelen 18–24-åringar som långvarigt erhållit utkomststöd till 3,6 %, i hela landet till 3,5 %. Från år 2016 till år 2020 ökade andelen i Sibbo.

Figur 49. 18–24-åringar som långvarigt erhållit utkomststöd områdesvis åren 2016–2020

18–24-åringar som långvarigt erhållit utkomststöd

	2016	2020
	%	
<i>Sibbo</i>	1,8	3,6
<i>Lovisa</i>	3,8	3,1
<i>Borgå</i>	6,0	4,3
<i>Hela landet</i>	3,7	3,5

Källa: THL, Sotkanet

3.8. Personer i arbetsför ålder

År 2020 var 83,7 % av invånarna i Sibbo nöjda med sitt bostadsområde, i hela landet 83,3 %. Såväl i Sibbo som i hela landet var 82,5 % av 20–64-åringarna nöjda med sitt bostadsområde (källa: Institutet för hälsa och välfärd THL, Sotkanet).

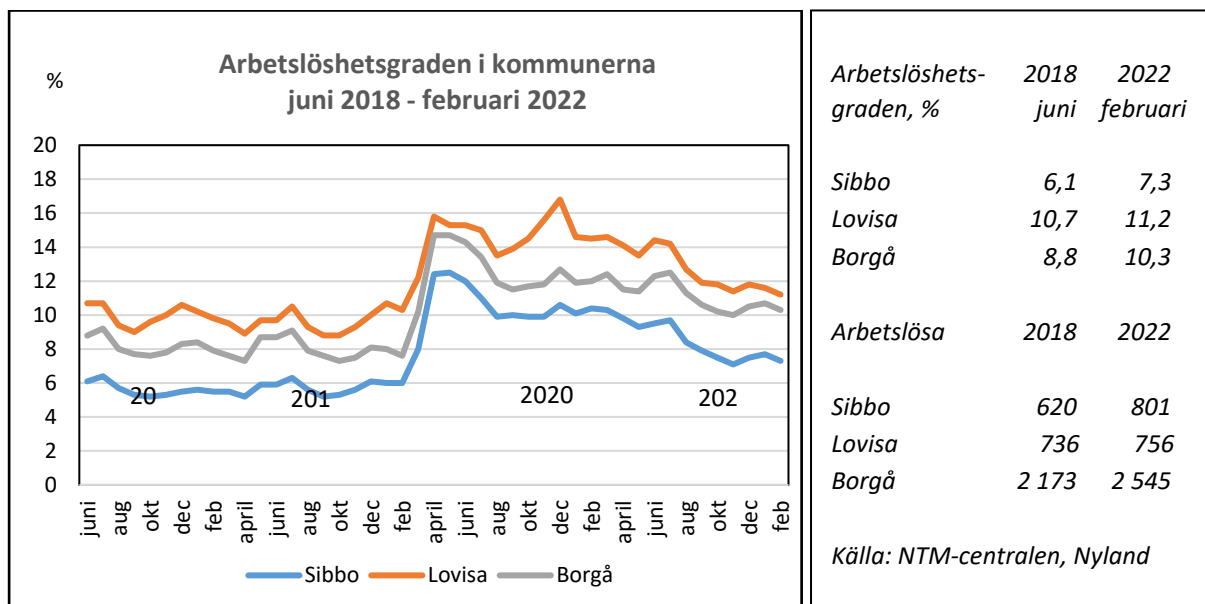
År 2020 upplevde 32,3 % av invånarna i Sibbo sin hälsa som högst medelmåttig, i hela landet 36,8 %. I Sibbo upplevde 32,8 % av 20–64-åringarna sin hälsa som högst medelmåttig, i hela landet 32,2 % (källa: Institutet för hälsa och välfärd THL, Sotkanet).

År 2020 rökte 11,1 % av 20–64-åringarna i Sibbo dagligen och 8,8 % drack alkohol i berusningssyfte, i hela landet var motsvarande andelar 12,4 % och 11,2 % (källa: Institutet för hälsa och välfärd THL, Sotkanet).

Ungefär hälften av Sibboborna hör till arbetskraften. En god sysselsättningsutveckling är mycket viktig för kommunens ekonomi och individernas välfärd. Arbetslösheten påverkar utkomsten och om den blir långvarig ökar risken för fattigdom. Arbetslösa mår i genomsnitt sämre och är sjukligare än yrkesverksamma.

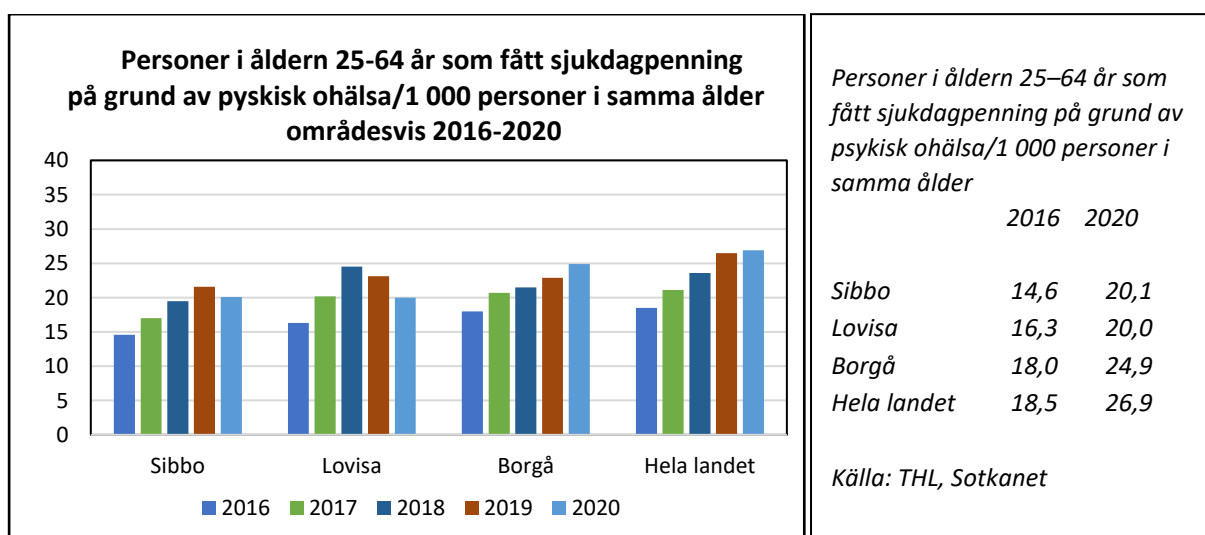
Under coronavåren 2020 försämrades sysselsättningsläget snabbt i vårt land. I Sibbo fördubblades antalet arbetslösa från cirka 650 personer till över 1 300 personer. I februari 2022 var antalet arbetslösa 801 i Sibbo. Av dessa var 102 under 25 år. Antalet långtidsarbetslösa var 388. Arbetslöshetsgraden uppgick till 7,3 % (källa: Sysselsättningsöversikter, NTM-centralen i Nyland).

Figur 50. Arbetslöshetsgraden i kommunerna juni 2018 - februari 2022

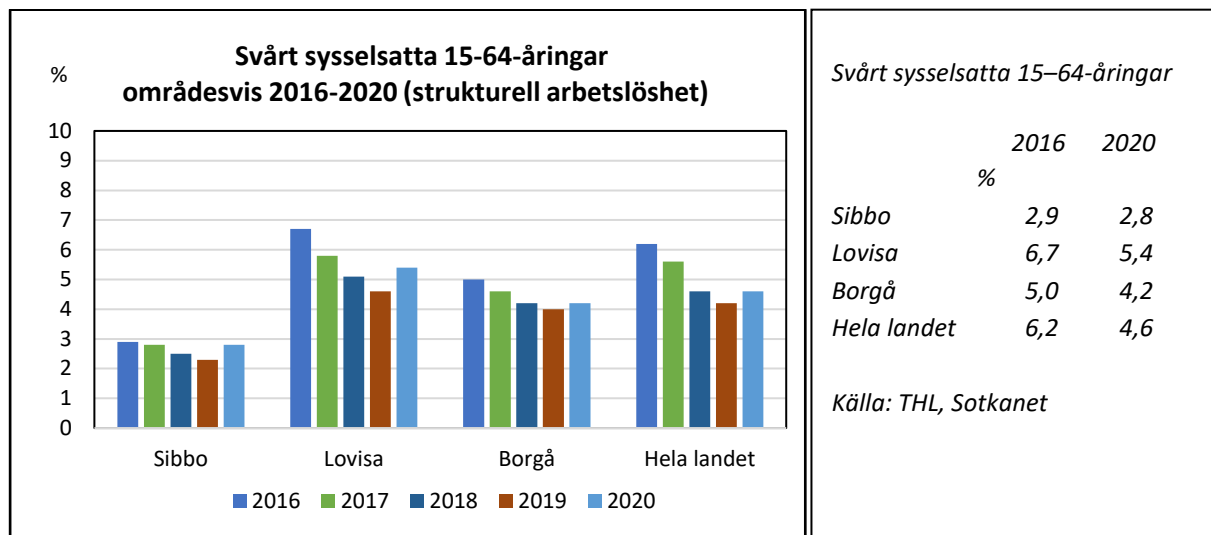
År 2020 fick 20,1 Sibbobor per tusen i arbetsför ålder sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa, i hela landet var andelen i genomsnitt 26,9.

Figur 51. Personer i åldern 25–64 år som fått sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa/1 000 personer i samma ålder områdesvis åren 2016–2020

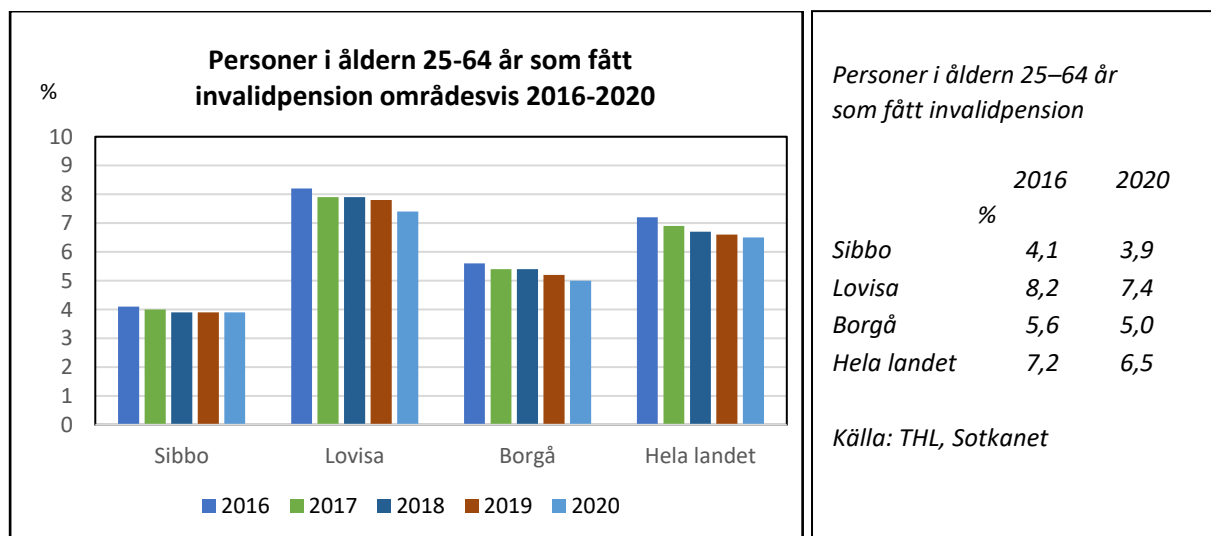
År 2020 uppgick andelen svårt sysselsatta 15–64-åringar i Sibbo till 2,8 %, i hela landet till 4,6 % (strukturell arbetslöshet som inte minskar, fastän sysselsättningsgraden är hög och det råder brist på arbetskraft inom vissa branscher).

Figur 52. Svårt sysselsatta 15–64-åringar områdesvis åren 2016–2020 (strukturell arbetslöshet)

År 2020 fick 3,9 % av Sibbobor i arbetsför ålder invalidpension, i hela landet var andelen 6,5 %. Från år 2016 till år 2020 minskade andelen i någon mån.

Figur 53. Personer i åldern 25–64 år som fått invalidpension områdesvis åren 2016–2020

3.9. Äldre personer

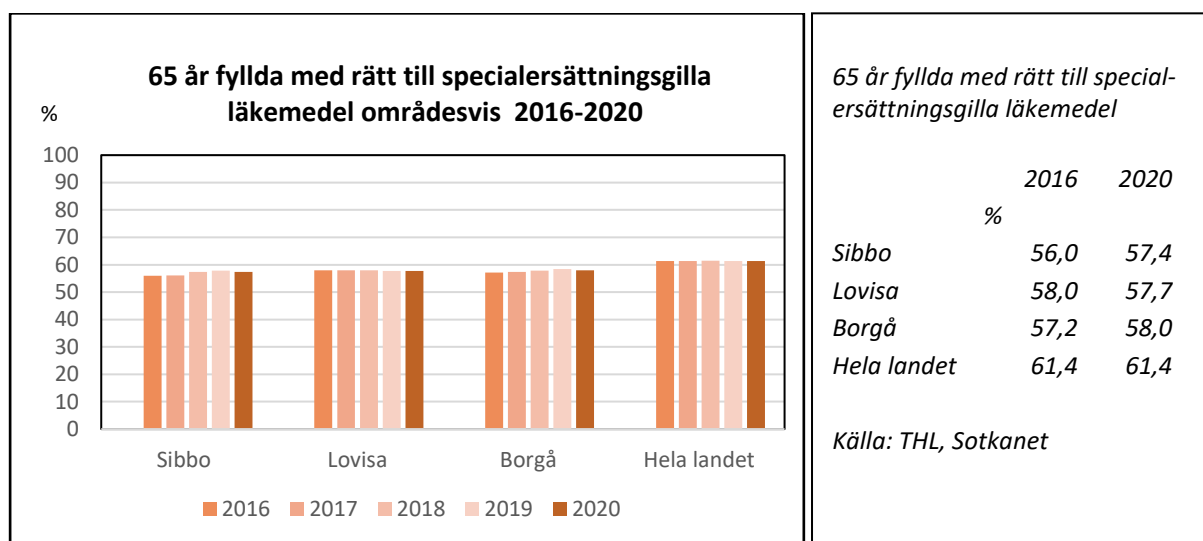
År 2020 var 88,7 % av 65 år fyllda personer nöjda med förhållandena i sitt bostadsområde, i hela landet 85,2 % (källa: Institutet för hälsa och välfärd, THL, Sotkanet).

År 2020 upplevde 30,6 % av 65 år fyllda personer i Sibbo att deras hälsa var högst medelmåttig, i hela landet 48,1 % (källa: Institutet för hälsa och välfärd, THL, Sotkanet).

Befolkningen föräldras relativt snabbt i hela landet, också i Sibbo trots den livliga flyttningsrörelsen. Att befolkningen blir allt äldre påverkas av att de stora åldersklasserna efter andra världskriget har nått en hög ålder samt att nativiteten och mortaliteten har sjunkit. Åldern i sig begränsar inte människornas funktionsförmåga men det gör sjukdomarna, speciellt minnessjukdomar, som ökar i takt med stigande ålder. Bristen på motion, näringsproblem och ensamhet påverkar välmåendet.

Rätten till specialersättning för läkemedel återger frekvensen för långvarig sjukdom hos befolkningen. Rätt till specialersättning av läkemedel kan beviljas en person med en svår och långvarig sjukdom som kräver läkemedelsbehandling. År 2020 hade i Sibbo 57,4 % av befolkningen över 65 år rätt till specialersättningsgilla läkemedel, i hela landet 61,4 %.

Figur 54. Andelen 65 år fyllda med rätt till specialersättningsgilla läkemedel områdesvis åren 2016–2020

År 2020 uppgick andelen 65 år fyllda personer som dricker alkohol i berusningssyfte till 9,4 % i Sibbo, till 5,9 % i hela landet (källa: Institutet för hälsa och välfärd THL, Sotkanet).

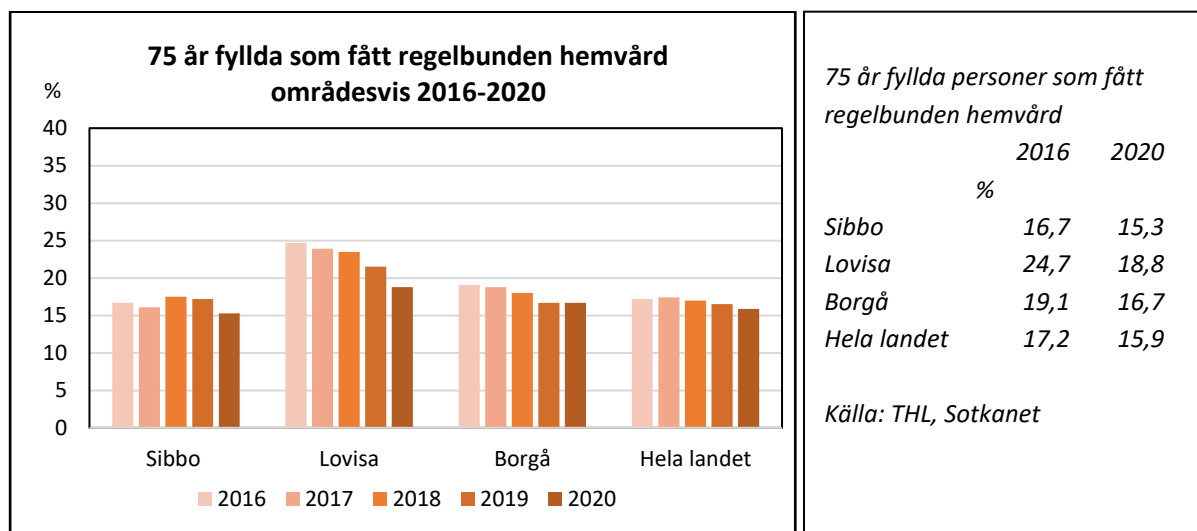
År 2020 bodde 83,3 % av de Sibbobor som fyllt 85 år hemma, i hela landet 82,4 %.

År 2020 utgjorde 49,6 % av 75 år fylldas bostadshushåll enpersonshushåll i Sibbo och 56,8 % i hela landet.

År 2020 uppgick andelen 75 år fyllda som vårdats med stöd av närstående till 4,4 %, i hela landet till 4,6 %.

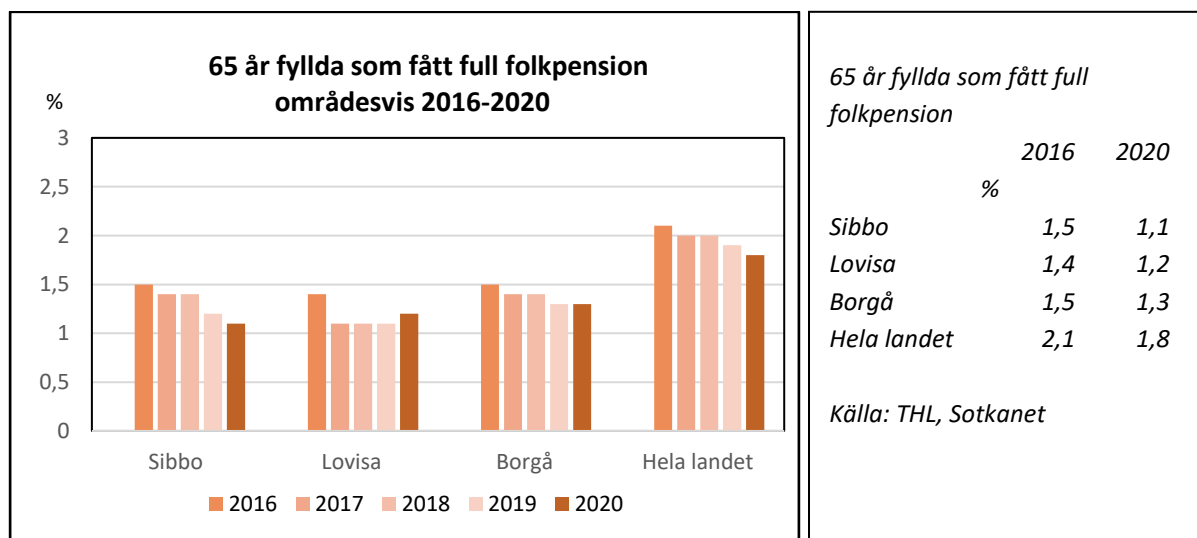
År 2020 utgjorde i Sibbo andelen 75 år fyllda personer som fick regelbunden hemvård 15,3 %, i hela landet var andelen 15,9 %.

Figur 55. Andelen 75 år fyllda personer som fått regelbunden hemvård områdesvis åren 2016–2020

Andelen 65 år fyllda som får full folkpension beskriver låginkomstgraden bland äldre. År 2020 fick i Sibbo 1,1 % av 65 år fyllda full folkpension, i hela landet 1,8 %. Andelen har minskat i någon mån.

Figur 56. Andelen 65 år fyllda som fått full folkpension områdesvis åren 2016–2020

4. Årsrapport 2021: kommunens välfärdsåtgärder

Enligt Sibbo strategi 2018–2021 utgör målet för de förtroendevaldas och anställdas verksamhet att främja invånarnas välbefinnande – invånarna känner sig trygga och upplever att de får högklassig service.

I Sibbo välfärdsberättelse 2017–2020 har välfärdsmålsättningarna delats in i fyra grupper: 1) högklassiga, kundorienterade tjänster, 2) aktiv växelverkan, 3) en välfungerande samhällsstruktur och en trivsamt miljö samt 4) ett livskraftigt näringsliv. Avdelningarnas välfärdsåtgärder under år 2021 presenteras i följande kapitel.

4.1. Högklassiga, kundorienterade tjänster

Avdelningarnas välfärdsåtgärder:

- Ekonomi- och förvaltningscentralens välfärdsåtgärder

Kommuninvånarnas möjligheter att lätt erhålla information har förbättrats främst genom att vidareutveckla webbtjänsten sibbo.fi som förnyades under föregående år. Till exempel webbtjänstens sökfunktion har förbättrats och webbsidorna utvecklas kontinuerligt utifrån såväl kommunbornas respons som analytiska data. Under år 2021 har webbtjänstens centrala innehåll översatts till engelska. Både sibbo.fi och Mina tjänster betjänar kunderna i större utsträckning än tidigare på tre språk.

I kommunen prioriteras högt avdelningarnas gemensamma betjäningstillfällen SibboInfo i Nickby och Söderkulla, för de är inkörsporten till kommunens övriga service. Kundtjänsten SibboInfo samarbetar också nära med tredje parter för att underlätta kommunbornas vardag. SibboInfo verkar som ombud för HRT och NetTicket och erbjuder Folkpensionsanstalten apparatur och lokaler samt FPA:s kunder handledning i distanstjänster.

Enheten IT-tjänster delade ut personliga datorer till alla elever inom den grundläggande undervisningen i början av höstterminen och var med och ordnade LAN-tillställningen för unga hösten 2021. I Sibbo instituts distansundervisning har tagits i bruk Google Classroom.

År 2021 har kommunen aktivt deltagit i beredningsprocessen gällande Östra Nylands välfärdsområdes förvaltning och verksamhet.

Hösten 2021 ordnades en säkerhetspromenad i Nickby samt en säkerhetspromenad och en tillgänglighetspromenad i Söderkulla.

- Utvecklings- och planläggningscentralens välfärdsåtgärder

År 2021 har förberedelser gjorts gällande förnyelsen av sysselsättningstjänsterna.

- Social- och hälsovårdsavdelningens välfärdsåtgärder

År 2021 fortsatte utdelningen av ansiktsmasker till mindre bemedlade. Till smittspårningsarbete användes 9 151 timmar. Mycket resurser inom hälsovården har gått åt till coronaviruspandemin, men åtgärderna att dämpa verkningarna av pandemin (karantän, isolering, spårning) har genomförts förträffligt i Sibbo.

Under våren 2021 inleddes coronavaccinationerna genast då det var möjligt. För att underlätta kommuninvånarnas möjligheter att bli vaccinerade har bland annat walk in-servicepunkter öppnats och pop up -vaccinationer ordnats i samband med olika evenemang. Barn och ungdomar har också vaccinerats av skolhälsovården. Äldre personer och personer med funktionshinder har haft möjlighet att bli vaccinerade

i sitt hem, likaså har vid behov prov tagits i hemmet. Handikappservicen har delat ut skyddsutrustning till personliga assistenter.

År 2021 klarade kommunen av att behandla ärenden inom de lagstadgade tidsgränserna, till exempel vad gäller utvärderingen av barnfamiljers servicebehov. Tjänster kunde också erbjudas i förebyggande syfte, till exempel 3–5 avgiftsfria hemservicebesök i familjer med en baby, gruppvård till barn i lekåldern, familjeterapeuters snabbtider.

Utvecklandet av en systemisk arbetsmodell och processer inom barnskyddet har lett till att mängden köptjänster märkbart har minskat och till kostnadsinbesparingar.

Inom enheten Tjänster för barn, unga och familjer har användningen av mångsidiga arbetsmetoder, bland annat distansmottagningar, ökat i omfattande grad också på grund av coronaläget.

En del av tjänsterna för barn, unga och familjer har redan centraliserats före Östra Nylands välfärdsområde inleder sin verksamhet, till exempel familjerättsliga ärenden och social- och krisjouren sköts tillsammans med Borgå stad (Borgå bär ansvaret).

År 2021 utvidgades Nuovo-verksamheten (förebyggande lågtröskelverksamhet inom mentalvårds- och missbrukartjänster för ungdomar) till att omfatta också 18–25-åringar. Nuovo-tjänster erbjöds 49 unga och 29 unga vuxna. Ungdomarna träffade Nuovo:s anställda i genomsnitt 10 gånger.

Skolluncher till hemmen ordnades under den tid som skolorna var stängda samt för de skolelever som var i karantän. Kostservicen deltog i ordnandet av parkmåltider.

Socialarbetet har inlett ett projekt med tredje sektorn (marthorna), inom vilket unga vuxna har erbjudits kurser att utveckla sina kunskaper i att behärska vardagen.

Planeringen av ett vardagsrum för invånarna har inletts.

Utvärderings- och mottagningsteamet inom vuxensocialarbetet har utvecklats.

Invandartjänsterna har ordnat krishjälp åt invandrare på grund av krigsläget i det tidigare hemlandet.

Distansmottagningsverksamheten för personer i arbetsför ålder har utvecklats och utvidgats från mentalvårdstjänster till vuxensocialarbetet och sjukvårdsmottagningarna. Behovet har dock varit mindre än förväntat.

Verksamhet som siktar på att rehabilitera och sysselsätta långtidsarbetslösa har utvecklats i TYKY-gruppen.

År 2021 har inom enheten Tjänster för äldre och handikappade individuella behov utvärderats mångprofessionellt, till exempel har utvärderingsteamets verksamhet blivit en bestående del av hemvårdens verksamhet. Förebyggande hembesök har gjorts i ökad omfattning, för gruppverksamheten har hållit många uppehåll på grund av coronaläget. Också antalet rehabiliteringsbesök i hemmen har utökats. Till äldre personer har utdelats halkskydd till uteskor.

- Bildningsavdelningens välfärdsåtgärder

Enhets Utveckling och stödtjänster ansvarar för ordnandet av skolskjutsar. I början av år 2021 togs i bruk en servicetelefon som skall säkerställa att kunderna erhåller rådgivning gällande skolskjutsar under alla vardagar.

I och med att skolskjutsprinciper togs i bruk hösten 2021 har kundresponsen – speciellt den negativa – minskat. Antalet kontakter har klart minskat.

Ansökan om transportförmån ändrades till digital, varpå förmånen kan ansökas via Wilma. Den elektroniska tjänsten har effektiviserat och för snabbat ärendehanteringen.

År 2021 fortsatte inom småbarnspedagogiken förnyandet av utomhus- och inomhusutrymmen för att inspirera barnen att aktivt leka och röra på sig i daghemmen. Dessutom inleddes tillsammans med utomstående aktörer ett musikpedagogiskt utbildningsprojekt för personalen i enlighet med daghemmens önskemål. Daghemmen fick ansluta sig till verksamheterna Soiva Taideleikki och Musakärry. Då musik-pedagogiken utvecklades deltog barnen ända från början i verksamhetsgrupperna tillsammans med personalen inom småbarnspedagogiken.

Den årliga enkäten om kundtillfredsställelsen förnyades genom att förenkla frågorna och göra dem klarare. I enkäten minskades antalet flervalfrågor och gavs utrymme för skriftliga hälsningar till Tjänster för småbarnspedagogik. Layouten gjordes mer levande genom vargansikten som avspeglar kundens åsikt; en varg som glädjer sig öppet, en leende varg, en allvarig varg eller en arg varg.

Serveringen av parkmåltider inleddes i enlighet med en fullmäktigemotion sommaren 2021. Parkmåltider erbjöds alla barn under 17 år i Tasträsk bystuga i Söderkulla samt i Banstugan i Nickby under skolornas sommarlov.

Utbildningstjänsternas år 2021 har fortsättningsvis starkt färgats av coronapandemin. Rekommendationen att använda ansiktsmask kom hösten 2020. Då år 2021 inleddes, gällde rekommendationen studerande på andra stadiet, elever i årsklasserna 7–9 och skolornas hela personal. Maskrekommendationen utvidgades i januari 2021 att gälla också eleverna i årskurs 6. Ett direktiv som förpliktigade personalen att använda ansiktsmask infördes i början av februari 2021. Maskrekommendationen för elever utvidgades i augusti 2021 att gälla elever från årsklass 3.

Gymnasierna övergick till distansundervisning i november 2020 och årsklasserna 7–9 i början av mars 2021. Distansundervisningen pågick till mitten av april, varefter undervisningen ändrades så att 1/3 av eleverna i årsklasserna 7–9 deltog i närundervisning, medan 2/3 deltog i distansundervisning. Från början av maj ordnades all undervisning i skolorna för eleverna i årsklasserna 7–9 och de studerande på andra stadiet

För elever som deltog i distansundervisning ordnades lunchutdelning två gånger i veckan i Nickby och Söderkulla. Genomförandet av distansundervisningen lyckades bra på kommunnivå. Anvisningar och direktiv för elevernas dagliga kontakter vidareutvecklades aktivt under distansundervisningsperioden.

Till utvecklingsnätverket för programmet Utbildning för alla hör fyra tvåspråkiga kommuner i östra Nyland: Sibbo, Lappträsk och Lovisa. I projektet förtydligas stödstrukturen för inläring och skolgång samt utvecklas modeller för allmänt och effektiviserat stöd. Målsättningen är att eleven skall stödjas på ett planmässigt och mångprofessionellt sätt vid rätt tidpunkt och i lämplig omfattning i ett så tidigt skede som möjligt i den egna närskolan. För att uppnå målsättningen ordnas med hjälp av projektfinansiering utbildning för speciallärare, rektorer, lärare, instruktörer och personalen inom elevvården.

Under höstterminen 2021 inleddes närundervisningen under rådande coronabegränsningar. Med de coronabidrag som Undervisnings- och kulturministeriet på nytt hade beviljat kunde eventuella brister i distansundervisningsperioderna under våren 2020 och 2021 kompenseras med hjälp av special- och stödundervisningstimmor inom den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen.

I början av läsåret 2021–2022 togs i gymnasierna i Sibbo i bruk nya läroplaner som baserades på riksomfattande läroplaner för gymnasieutbildningen. I enlighet med dessa har från och med läsårets början getts också specialundervisning.

I början av höstterminen utdelades personliga datorer till alla elever inom den grundläggande utbildningen såsom under föregående år. Coronapandemin har fortsättningsvis begränsat undervisning utanför skolan i någon mån.

Studentskrivningar ordnades på såväl våren som hösten inom ramen för givna säkerhetsdirektiv och bestämmelser. Våren 2021 var studentskrivningarna utspridda genom ett ökat antal dagar.

Läroplikten utvidgades 1.8.2021. Enligt lagen upphör läroplikten, då en person fyller 18 år eller när den läropliktige för det avlagt en examen på andra stadiet (studentexamen eller yrkesexamen). Efter den grundläggande utbildningen bör den unga således ansöka om att få fortsätta sina studier på andra stadiet eller inom läroavtalsutbildningen.

Den utvidgade läroplikten födde ett behov av en verksamhetsmodell som stöder genomförandet av antalet undervisningstimmar inom den grundläggande utbildningen. Verksamhetsmodellen Sibboleden bildad av årskurserna 7–9 i grundskolan, Sibbo institut och ungdomsverkstaden utgör ett studiealternativ för de ungdomar som inte erhåller avgångsbetyg från grundskolan samtidigt som sin årsklass och som inte ännu har beredskap för att fortsätta studierna utanför hemkommunen. Sibboleden inledde sin verksamhet i augusti 2021. Under studierna genomför den unga grundskolestudier, utvecklar färdigheter i vardagslivet och får stöd med planeringen av den egna framtiden. Från Sibboleden överförs den unga till den grundläggande utbildningen för vuxna, Hux-utbildningen eller andra studier på andra stadiet, då den unga innehar tillräckliga färdigheter.

Elevhandledningen utvecklas i samarbete med KUUMA-kommunerna.

Under hösten 2021 erhöll 12 år fyllda elever coronavaccin i Miili och Nickby Hjärta.

Elevvårdens kurator- och psykologtjänster erbjöds smidigt på plats eller distans, främst enligt elevens önskemål och behov med beaktande av direktiv och begränsningar gällande coronapandemin.

Gymnasieeleverna studerade mest på distans, varför personalen inom studerandevården under våren 2021 var i kontakt med de studerande och frågade hur de orkar och mår. Om elevvårdstjänster informerades till både studerande och deras förmyndare.

I juni och juli hade elevvården ett gemensamt telefonnummer, på vilket den jourhavande psykologen eller kuratorn kunde nås då den egna skolans psykolog eller kurator höll semester.

Elevvårdspersonalen har deltagit i fortbildning, under vilken deltagarna lärde sig att använda de vanligaste metoderna att förebygga och vårda då någon lider av psykiska störningar. Målsättningen är att stärka kunnandet inom grundservicen och på så sätt underlätta barn och ungdomars möjligheter att erhålla hjälp. Skolpsykologerna tog i bruk nya digitala undersökningsmetoder så att elevernas tillstånd kan utvärderas på ett mångsidigare sätt.

Under sommaren inleddes projektet Engagerande arbete i skolgemenskapen som ett samarbetsprojekt mellan nio kommuner. Projektet finansieras av Undervisnings- och kulturministeriet. Det stöder elever, hem och skolpersonal att finna verksamhetsmodeller som främjar skolgång och ökar skolgemenskapen samt förebygger frånvaro och dess följder. Med projektmedel har anställts en skoltränare, till vars målgrupp hör eleverna i årskurserna 5–9 i de finsk- och svenskspråkiga skolorna i Sibbo.

Pandemin har ökat de ungas behov av ungdomsarbete såväl i ungdomsgårdarna som i uppsökande och specialungdomsarbete. Ungdomslokalerna höll öppet sammanlagt tio månader under år 2021. Under sommaren ordnades fritidssysselsättning: läger, utflykter och kurser. I början av år 2021 flyttade Pleissi i Söderkulla till nya lokaliteter på Lärdomsvägen 6.

Antalet aktiva klienter inom det uppsökande ungdomsarbetet ökade med 4 procent jämfört med år 2020. Sibbo kommuns plan för förebyggande rusmedelsarbete bereddes och den godkändes av fritidssektionen som är underställd bildningsutskottet.

Specialungdomsarbetet var med och skapade gruppsammanhållning i skolklasser där samhörighetskänslan var svag och mobbning förekom. Samarbetet mellan skolorna och speciellt jopo-klasserna utvecklades. En ungdomsarbetare deltar regelbundet i jopo-klassernas verksamhet. Ungdomsarbetarna stöder också enskilda elever i distansundervisningen. Skolorna hänvisar eleverna till ungdomstjänsterna. Gatupatrullgruppen Saapas, till vilken hör frivilliga kommunbor, grundades tillsammans med båda församlingarna. För de frivilliga ordnades utbildning före patrulleringen inleddes.

Sibbo deltog i pilotskedet av Finlandsmodellen för hobbyverksamhet som finansieras av Undervisnings- och kulturministeriet. Sibbomodellen heter Hobari. Verksamheten inleddes i försökssyfte i alla 15 skolor i Sibbo under vårterminen 2021. Hobbyverksamhet ordnas i huvudsak en gång i veckan på eftermiddagar. Verksamheten fortgår under hela läsåret. Hobari-verksamheten är öppen och avgiftsfri för alla grundskoleelever och hobbyer erbjuds mångsidigt allt från motion till konst och från matlagning till kodning. År 2021 bildades sammanlagt 119 olika hobbyklubbar och i dem deltog 1 596 barn och ungdomar.

På grund av coronaläget tvingades Kulturtjänster att avboka en stor del av de tillställningar som kommunen, föreningar och den privata sektorn ordnar. Digitala föreställningar producerades dock under året och i nyhetsbrevet tipsades om andra digitala kulturella tjänster. Grundläggande konstundervisning (dans, bildkonst, musik, ordkonst, teater) ordnades delvis på distans som distansundervisning. Hösten 2021 ökade antalet elever i någon mån jämfört med föregående år. Under sommaren ordnades fem guidade kulturvandringar med olika teman i kommunen.

Kundernas möjligheter att besöka biblioteken begränsades i slutet av år 2020 ända till maj 2021. I huvudbiblioteket kunde kunderna hämta reserverat, på förhand lånat material. Avgränsningar i utrymmena i Söderkulla bibliotek möjliggjorde betjäning vid servicedisken och avhämtning av reserverat material genom självservice.

Trots att biblioteken var delvis stängda, utnyttjades tillbudsstående tjänster flitigt. Användningen av E-material ökade fortsättningsvis och resurser satsades ytterligare i produktionen av webbinnehåll. Skolor och daghem reserverade flitigt temakassar, som avhämtades endera från biblioteken eller bokbussen.

Då biblioteken öppnades, omorganiserades verksamheten med beaktande av hälsosäkerheten. Det blev tillåtet att vistas och arbeta i biblioteken.

I december togs i bruk internetbetalning av biblioteksavgifter i hela biblioteks nätverket Helle.

Coronapandemin begränsade märkbart Idrottstjänsternas serviceutbud under år 2021. Den ledda verksamheten höll uppehåll på grund av begränsningar i användningen av idrottslokaler eller fungerade med ett begränsat antal deltagare på grund av coronarestriktionerna som ändrade med kort varsel. Den avgiftsfria parkgymnastiken kunde ordnas under sommaren och den förlängdes till slutet av augusti, vilket erhöll mycket positiv respons.

Kommunen beviljade understöd för att stöda barns och ungdomars motion i mindre bemedlade familjer. Motionsrådgivning erbjöds trots coronaläget. Konditionssalen och idrottslokaler hölls öppna genom ett bokningssystem med privata turer. Finlandsmodellen innebar att motionsklubbverksamhet ordnades i skolor för hobbyverksamhet.

Sibbo instituts undervisning utvecklas i samverkan med kommuninvånarna. Att regelbundet samla in kundrespons utgör en naturlig del av verksamheten. Utgående från responsen utvecklas kontinuerligt institutets undervisningsutbud för att fylla lokala och regionala utbildningsbehov.

I början av år 2021 fick Sibbo institut tillgång till förnyade lokaler för motion och välmående på Lärdomsvägen. Också institutets serviceställe i Söderkulla flyttade till en ny lokal. Dessutom kunde Sibbo institut i september 2021 ta i bruk nya undervisningslokaler för konst- och färdighetsämnen som motsvarade institutets behov. De är belägna i Blåa hallen i Storkärr. Sibbo institut erbjuder undervisning på 26 verksamhetsställen runt om i Sibbo. Distansundervisningen har ökat betydligt jämfört med år 2019.

- Avdelningen för teknik och miljöns välfärdsåtgärder

Välfärd är ett genomgående tema som beaktas i kommunens hela serviceproduktion. En fungerande kundtjänst, en målmedveten insamling av respons och en fortgående utveckling av verksamheten underlättar i sig kommunbornas vardag. Avdelningen för teknik och miljö påverkar välfärden också indirekt genom att erbjuda kommunens övriga sektorer inomhus- och utomhusmiljöer samt därtill anslutande service. Goda och ändamålsenliga lokaler utgör grunden för många kommunala serviceformer som stöder välmåendet, såsom bibliotekstjänster och social- och hälsovårdstjänster.

Fungerande myndighetsutövning säkerställer invånarnas välbefinnande till exempel genom att beakta byggnadsprojekts verkningar på andra invånare i samband med bygglovsprocesser. Byggnadstillsynen ger råd och stöder invånarna i samband med deras byggnadsprojekt och skapar på så sätt rammar för en högklassig bebyggd miljö. Samtidigt strävar byggnadstillsynen och miljötillsynen att begränsa skador från byggande och annan verksamhet för invånare och miljö. Lovmyndigheternas processer har vidareutvecklats under år 2021.

4.2. Aktiv växelverkan

Avdelningarnas välfärdsåtgärder:

- Ekonomi- och förvaltningscentralens välfärdsåtgärder

Kommunen har informerat och kommunicerat öppet och transparent via alla sina informationskanaler så att kommuninvånarna lätt har erhållit information och kunnat delta och påverka.

Under år 2021 har kommunen intensivt informerat om coronaviruspandemin och coronavaccinationer. Den aktiva informationsgivningen har innehållit uppgifter om pandemin, sporrat kommuninvånarna att skydda sig själva och sina närmaste mot coronaviruset samt gett direktiv till de insjuknade.

Informationsgivningen och växelverkan har också gjort det möjligt för kommunborna att aktivt delta i tillställningar och olika enkätundersökningar, utifrån vilka kommunens verksamhet och service utvecklas. Våren 2021 sporrades kommuninvånarna att meddela sina åsikter och påverka riktlinjerna för Sibbos framtida utveckling i en förfrågan som berörde den kommande kommunstrategin. Kommunborna har också aktivt informerats om möjligheterna att utnyttja olika tjänster som befrämjar välmåendet såsom Hop-on Hop-off -busslinjen till Sibbo storskog,

tjänsten Omaolo och solrosåkrarna.

Kommunen har deltagit i Finansministeriets digikommunförsök, KUUMA-ICT och KUUMA:s dataskyddssamarbete samt i finansministeriets arbetsgrupp gällande ibruktandet av Lagen om tillhandahållande av digitala tjänster. Kommunen har också deltagit i de internationella nätverken KSF och SmartCities. Härtill har kommunen från början av år 2020 deltagit i projektet JUDO (digital säkerhet) och finansministeriets projekt "Utnyttja och öppna information" (TiHA).

- Utvecklings- och planläggningscentralens välfärdsåtgärder

Under planläggningsprocesserna utnyttjas olika kanaler för deltagande och växelverkan mångsidigare och mer omfattande än lagen förutsätter för att på så sätt nå olika invånar- och deltagargrupper. Under coronatiden har avdelningen utöver tidigare kommunikationssätt framgångsrikt tagit i bruk också olika digitala metoder till exempel invånarträffar på nätet, videopresentationer, möten med invånare i terrängen och virtuella arbetsseminarier. Också med hjälp av kartenkäter och bland annat webbsidan dinasiat.fi har erhållits värdefull respons av kommuninvånarna till grund för planeringen.

- Social- och hälsovårdsavdelningens välfärdsåtgärder

År 2021 utvecklades kundresponsen i verksamhetsenheterna, till exempel inom socialtjänsterna för barnfamiljer bes om direkt respons elektroniskt då klientförhållandet upphör (blanketter har utvecklats för ändamålet).

Den digitala familjecenterverksamheten Sähköinen perhekeskustoiminta KaikkiAlla Sibbo har blivit en bestående informationskanal för kommunens olika aktörer och den tredje sektorns aktörer.

Inom vuxensocialarbetet har utvecklats elektroniska tjänster tillsammans med Folkpensionsanstalten.

Inom Tjänster för äldre och handikappade har kontakterna per telefon utökats och kontakt per telefon tas nu regelbundet.

- Bildningsavdelningens välfärdsåtgärder

I och med de nya tillgängliga webbsidorna säkerställs att kommuninvånarna lätt hittar behövlig information. I samband med förnyelsen togs också i bruk nya ärendehanteringskanaler såsom Mina tjänster.

Inom småbarnspedagogiken togs i bruk en nytt service- och förvaltningssystem Daisy. Med dess hjälp underlättades kontakten och informationen till barnens förmyndare märkbart. Speciellt under coronaepidemin effektiviserade det förnyade kommunikationssättet ärendehanteringen i bägge riktningar. Dessutom kunde förmyndarna nu utföra sina ärenden elektroniskt på ett ställe, då de till exempel ansökte om dagvård eller anmälde om ändringar, inkomst och timbegränsningar eller vårdbehovet under semester.

Eleverna i årsklasserna 3–9 inom den grundläggande utbildningen fick fylla i enheten Utbildningstjänsters egen välfärdsenkät via Wilma i oktober 2021. En motsvarande förfrågan genomfördes också åren 2019 och 2020. Gymnasieeleverna har möjlighet att kontinuerligt ge respons beträffande undervisningen och annan gymnasieverksamhet i slutet av perioderna.

Utbildningstjänsters förvaltning informerar via Wilma-meddelanden om frågor som gäller alla skolor, elever och förmyndare samt personalen. På grund av coronapandemin har informationen varit betydligt mer omfattande än under tidigare år.

Läsåret 2021–2022 inleddes med en gemensam utbildningsdag för undervisnings-, handlednings- och elevvårdspersonalen 9.8.2021. Expertföreläsningar under utbildningsdagen behandlade känslö- och kommunikationsfärdigheter, skolsamhällets säkerhet och välmående, positiv pedagogik, positiv psykologi, stöd i inläringen, verksamhet mot mobbning samt utvecklandet av samarbetet mellan hemmet och skolan. Efter föreläsningarna uppdaterade varje skola i sin elevvårdsplan hur skolan avser förverkliga temat för det gemensamma välfärdsarbetet "Kaikki mukana – Alla är med".

De kommunvisa resultaten från enkäten Hälsa i skolan 2021 presenterades för bildningsutskottet och social- och hälsovårdsutskottet samt utbildningssektionerna. I oktober ordnades ett välfärdsseminarium i Sibbo för dem som arbetar med barn och unga. Under seminariet behandlades resultaten från enkäten Hälsa i skolan och inleddes diskussionen om vilka åtgärder som skall ingå i välfärdsplanen för barn och ungdomar. De enskilda skolornas resultat erhöles först i början av år 2022.

Ungdomstjänster samarbetade aktivt med andra parter som verkar bland ungdomar, bland annat församlingar, skolor och läroinrättningar, socialväsendet och polisen. Avsikten med samarbetet är att samordna tjänster och erhålla information om de ungas situation i kommunen.

Ungdomstjänster samlade systematiskt respons av de barn och familjer som deltagit i enhetens verksamhet. På så sätt kunde servicen utvecklas med beaktande av kundernas behov. Föräldrarna till de barn och ungdomar som besökte ungdomslokalerna inbjöds två gånger under året att bekanta sig med verksamheten och ledarna.

I sociala medier har informerats aktivt. Kommunborna har också nåtts via ett nyhetsbrev.

Bibliotekets hemservice är avsedd för Sibbobor med funktionshinder som på grund skada, sjukdom eller hög ålder inte själva kan besöka bibliotek. Servicen fortgick under coronaepidemin. Kunder betjänades i allt högre grad via nätet eller telefon. Kundrespons samlades in via såväl biblioteken som sociala medier. Digidag inleddes på nytt sedan biblioteken öppnats och tack vare handledning kunde e-material lättare utnyttjas.

Då biblioteken öppnats igen, fortsatte daghemmens och skolornas gruppbesök.

Biblioteket deltog i Servicehuset Lindas välfärdsdag genom att förevisa tjänster avsedda för äldre personer.

Ett föreningsforum ordnades som hybridmöte i november 2021 mellan föreningarna och Idrottstjänster. Sådana träffar kommer i fortsättningen att ordnas 1–2 gånger i året. Via Facebook gavs idrottstips bland annat till barnfamiljer med hjälp av videospelningar av vargen Sibbe. Dessutom gavs i sociala medier andra idrottstips samt visades videor med gymnastik.

Att känna igen och erkänna kunnande är den fria bildningsarbetets nya bildningsuppgift. Sibbo institut utvecklar undervisningen så att det i fortsättningen är möjligt att känna igen och erkänna elevens kunnande. Inlärningsprestationer kan sparas i det riksomfattande systemet KOSKI och de kan på så sätt bli en del av den studerandes individuella studieväg.

Digidags är ett tvåårigt, tvåspråkigt projekt som finansieras av Utbildningsstyrelsen. Det är ett samarbetsprojekt, i vilket deltar alla medborgarinstitut i östra Nyland. Målgruppen är de som inte ännu använder eller sällan använder digital apparatur eller digitala tjänster. Det har varit möjligt att ordna en stor del av denna verksamhet gratis. Inom ramen för projekten har inläring och användning av digitala anordningar och tjänster stötts.

- Avdelningen för teknik och miljöns välfärdsåtgärder

Kommuninvånarnas möjligheter att delta i kommunens verksamhet och beslutsfattande har utvidgats då resurser har satsats på att utveckla informationen och växelverkan med invånarna. Projektet #MittSibbo som baseras på verksamhetssättet deltagande budgetering erbjuder kommunborna möjligheter att påverka sin egen närmiljö genom att de kan ge idéer och rösta på förslag att göra bostadsområdena trivsammare. Projektet har planerats under å 2021 och det förverkligas för första gången under år 2022.

4.3. En välfungerande samhällsstruktur och en trivsam miljö

Avdelningarnas välfärdsåtgärder:

- Ekonomi- och förvaltningscentralens välfärdsåtgärder

Inga välfärdsåtgärder.

- Utvecklings- och planläggningscentralens välfärdsåtgärder

Planläggningsprogrammet har uppgjorts i enlighet med kommunstrategin, kommunens utvecklingsbild och olika linjedragningar. En måttlig tillväxt har stötts vid planläggningen av både tätorts- och egnahemsområden samt vid omarbetandet av delgeneralplanen för Norra Paipis. För att främja privata tjänster och på så sätt öka välfärden har de nämnda områdena planlagts och tillväxt möjliggjorts. För att utöka antalet företag och arbetsplatser fattade kommunen i sin roll att stöda välfärden beslut om bland annat en tomtaffär med ett betydande internationellt logistikföretag DHL och sålde i början av året Posti Transval Oy:s tomt. Dessutom inleddes planläggningen av ett nytt företagsområde E5 och granskningen av generalplanen för nya affärs-, företags- och arbetsplatsområdens del. I samband med tomtöverlåtelseerna överläts en planreserv också för mångsidigt boende till företag, byggnadsfirmor och placerare, med vilka en aktiv dialog fördes.

- Social- och hälsovårdsavdelningens välfärdsåtgärder

E-tjänsterna och möjligheterna att anlita distansmottagningar har utökats bland annat genom att kommunen tagit i bruk den nationella digitjänsten OmaOlo och gjort förberedelser för att ta i bruk den digitala plattformen VideoVisit för distansvård. Också möjligheten att jobba på distans har kommit för att stanna som en följd av de goda erfarenheterna under coronatiden.

- Bildningsavdelningens välfärdsåtgärder

Enheten Utveckling och stödtjänster samarbetar aktivt med Avdelningen för teknik och miljö i frågor som gäller fastigheter. Tillsammans med Utvecklings- och planläggningscentralen genomgicks processer i anslutning till uppgörandet av befolkningsprognoser.

Daghemmens förnyade gårdsplaner erbjuder glädje och miljöer som lockar till rörelse för barnfamiljerna i Sibbo utanför daghemmens öppettider. Kommuninvånarna använde daghemmens gårdsplaner mer än vanligt kvällar och veckoslut under coronatiden. Parkluncherna under sommaren ledde till att ett stort antal barn och skolelever började vistas på gårdsplanerna vid Tasträk bystuga och Banstugan i Nickby.

Tillbyggnaden till Nickby Hjärta och idrottssalen blev färdiga våren 2021 och verksamheten i de nya lokalerna inleddes i början av läsåret i augusti 2021. Här verkar förskolegruppen och årsklass 1 vid Sipoonjoen yhtenäiskoulu samt Jokipuiston koulu tillfälligt under läsåret 2021–2022. Grundrenoveringen av

Jokipuiston koulu avslutades i slutet av hösten 2021. Skolan flyttar till sin egen skolbyggnad i augusti 2022.

Språkbadsverksamheten utvidgades till södra Sibbo i augusti 2021. Undervisningsgruppen för årsklasserna 1–2 arbetar i Miili. Verksamheten lyder under Leppätien koulu.

Den nya paviljongen vid Talman koulu togs i bruk under senare delen av hösten 2021. I de nya lokalerna finns plats för skolbespisning, förskola och slöjdundervisning. Talman koulus gårdsplan förnyades bland annat så att en liten bollplan byggdes. Utifrån förskolans och skolans behov kommer gårdsplanen att förnyas ytterligare år 2022.

Södra Paipis skolas matsal och undervisningslokaler renoverades.

Eleverna i årsklasserna 3–9 besvarade kommunens egen välfärdsenkät, i vilken utreddes bland annat elevernas erfarenheter av skolmiljöns trygghet och trivsel. Enkätsvaren kommer att behandlas i varje skola tillsammans med elever och föräldrar. Skolans gemensamma elevvårdsgrupp planerar behandlingen av resultaten och följer upp förverkligandet av de åtgärder som skall vidtas utifrån enkätsvaren.

Ungdomslokalerna hålls trivsamma och de barn och ungdomar som besöker dem fostras till att ta väl hand om sin omgivning.

Ett kulturturismprojekt tillsammans med företaget Interkontti samt med bidrag från Nylands förbund inleddes år 2021. Diskussioner har ordnats. I dem har deltagit föreningar, företag och kommunens arbetstagare. Utvecklingsobjekt är omgivningen kring Artborg och Ådalens område. Uthuset vid Artborg har rivits, men i samarbete med Sibbo Konstnärer rf har växthuset tagits i bruk som utställningslokal.

Pandemins verkningar syns fortsättningsvis också i biblioteksverksamheten. Efter att biblioteken öppnats har utrymmena omändrats med beaktande av hälsosäkerheten på ett sådant sätt att det är möjligt att vistas och arbeta coronasäkert i dem.

Idrottstjänster förnyar friluftsrutter och rekreationsområden och satsar resurser på att hålla dem i skick. Insatser behövs också i fortsättningen, ty coronapandemin har ökat och mångdubblat besöken.

Idrottssalen i Nickby Hjärta blev färdig under våren 2021. Verksamheten i de nya lokalerna inleddes i samband med det nya läsåret i augusti 2021. Idrottstjänster har aktivt deltagit under hela projektets gång.

Sibbo institut erbjuder tjänster över hela Sibbo och institutet satsar på ett omfattande utbildningsutbud. Det fria bildningsarbetets utbildningstjänster stärker kommuninvånarnas välmående, bildning och samhörighetskänsla.

- Avdelningen för teknik och miljöns välfärdsåtgärder

Avdelningen för teknik och miljö har målmedvetet strävat till att beakta trivsel, rekreationsmöjligheter och välfärdssynpunkter i all planering och allt byggande. Den bebyggda miljön spelar en central roll i att stöda kommunbornas välbefinnande. Som bäst ger närmiljön invånarna impulser, möjliggör olika slag av fritidsaktiviteter, stöder barnens lek och erbjuder ramar för en fungerande vardag. Det är viktigt att uppmärksamma lokalt också faktorer som påverkar välbefinnandet negativt såsom luftföroreningar och buller och påverka dem via planering, byggande och underhåll.

Möjligheterna att dra nytta av närmiljön och de rekreationsmöjligheter som den erbjuder stöder i sig invånarnas välmående. Bland annat nationalparken Sibbo storskog och skärgården innebär ovanligt omfattande möjligheter att njuta av naturen. Att ta hand om dessa och andra naturmiljöer är viktigt också för välbefinnandets del.

Den bebyggda miljön i Sibbo förbättrades under år 2021 i samband med för flera olika projekt. Tillbyggnaderna till Sipoonlahden koulu och Nickby Hjärta har nu tagits i bruk. I och med att byggnadsarbetena har slutförts har eleverna tillgång till moderna inlärningsmiljöer och trivsammare lokaler. De renoverade lokalerna möjliggör också mångsidig användning för kommunborna exempelvis via Sibbo instituts och olika föreningars verksamhet. De förnyade gårds-områdena erbjuder skolorna och invånarna i näromgivningen nya lek- och motionsredskap. På detta sätt ökar också möjligheterna till fritidsaktiviteter i såväl Nickby som Söderkulla. I Söderkulla inleddes också projektplaneringen för Miilis idrottshall. Hallen kommer att avsevärt förbättra möjligheterna till inomhusidrott lokalt. Servicebyggnaderna vid idrottsplanen på Miili-området blev färdiga och nu har byggnadsarbetena på planen i sin helhet slutförts. Planeringen av hur Nickby centralidrottsplan skall saneras slutfördes.

Att dra nytta av de utflyktsmöjligheter som nationalparken Sibbo storskog erbjuder blev allt lättare i och med att det nya parkeringsområdet Storskogsporten öppnades. Under året inleddes eller slutfördes också ett tiotal andra infra- och verksamhetsbyggnadsprojekt som förbättrade närmiljön och utökade bland annat rekreativsmöjligheterna.

4.4. Ett livskraftigt näringsliv

Avdelningarnas välfärdsåtgärder:

- Ekonomi- och förvaltningscentralens välfärdsåtgärder

Inga välfärdsåtgärder.

- Utvecklings- och planläggningscentralens välfärdsåtgärder

Mångsidiga privata och kommunala tjänster gynnar välfärden. Mångsidiga privata tjänster – stödda av tillväxten – främjades både genom planläggning och tomtöverlåtelse. Bland annat i Söderkulla centrum inleddes uppgörandet av en detaljplan som möjliggör en betydande kommersiell aktörs verksamhet i och med avtal om inledande av planläggning och försäljning av råmark. Ett av de centralaste kvarteren, det mångsidiga så kallade Amiralsvägen 4 med sitt serviceutbud och affärer byggs som bäst. Servicen i Söderkullan gjordes också mångsidigare genom att kommunen i samarbete med företagare utvecklade ett koncept för Söderkulla gård som omfattar en café- och restauranglokal, ett företagshotell och lokaler för distansarbete. Inom företagsfältet ordnades också i övrigt med beaktande av coronarestriktionerna minst 120 Teams- och närmöten med företagare och företag. Under ledning av Utvecklings- och planläggningscentralen utarbetades i samarbete med olika verksamhetsenheter en befolkningsprognos till grund för en noggrannare planering av de kommunala tjänsterna.

Sibbo storskog och skärgården med sina skogar stöder invånarnas välmående genom att de erbjuder möjligheter till friluftsliv och rekreation. För att göra det lättare att nå Sibbo storskog skapades Storskogsporten och ordnades en hop on hop off-bussförbindelse till Sibbo storskog. För att göra det lättare att nå skärgården genomfördes i samarbete med Borgå stad pilotprojektet Boat (en slags Uber-service med båt i skärgården)

För att öka invånarnas välmående satsades år 2021 inom Sysselsättningsenheten på rehabiliterande arbetsverksamhet, arbetsexperiment, kurser som stöder sysselsättningen samt stöd och rådgivning i anslutning till sysselsättningsfrågor i den mån det var möjligt trots coronapandemin. Via enheten kunde arbetslösa styras till lönesubventionerat arbete eller studier baserade på läroavtal.

- Social- och hälsovårdsavdelningens välfärdsåtgärder

Samarbetet med bland annat de lokala företagen har utökats. I den lyckade skötseln av coronapandemin har också privata aktörers tjänster spelat en viktig roll som ett komplement till verksamheten. Social- och hälsovårdsavdelningen har förhållit sig positiv till att serviceproducenter har tagit kontakt och presenterat planer som stöder tilläggsbehovet av tjänster i anslutning till befolkningstillväxten i kommunen och den allt äldre befolkningsstrukturen. Sådana serviceproducenter som har velat utvidga sin verksamhet till Sibbo.

- Bildningsavdelningens välfärdsåtgärder

Bildningsavdelningen anlitar om möjligt de lokala företagens tjänster.

Privata tjänster inom småbarnspedagogiken har under det gångna året ökat i kommunen speciellt i Nickby. Kommunen har också satsat på kundhandledning och information om de privatanslutna tjänsterna.

Företagsfostran hör enligt läroplanen till grundskolornas verksamhetskultur. Varje skola har i sin läsårsplan infört en plan över hur företagsfostran skall beaktas i skolans verksamhetskultur. Verksamheten anknyter till mångsidig kompetens "Arbetslivskompetens och entreprenörskap (L6)" i läroplanen inom den grundläggande utbildningen. Dessutom kan elever i årsklasserna 8 och 9 i Sipoonjoen yhtenäiskoulu som ett långvarigt valbart ämne välja företagande. Härvid grundar elever företag och samarbetar aktivt med lokala och andra företag.

Då Sibbos kultur- och motionskalender för grundskolorna sammanställdes anlätades lokala företag och föreningar (bland annat Lilla Villan och Golf Talma).

Också enligt grunderna i läroplanen för gymnasieutbildningen hör företagsfostran till gymnasiernas undervisning och verksamhet. Gymnasierna i Sibbo samarbetar aktivt med lokala företag.

Som ett gemensamt förebyggande sätt att främja sysselsättningen ordnade Elevvården och Sysselsättningsenheten sommarjobb åt några unga.

Sibbo kommun stöder med bidrag och lokaler föreningar som arbetar med ungdomar.

Sibbo kommun stöder den lokala kulturverksamheten med bidrag och hyreslokaler. Verksamhetsförutsättningarna för föreningar inom den skapande branschen och kulturbranschen var mycket begränsade, fastän antalet deltagare i evenemang och tillställningar via nätet kunde noteras. Verksamhetsförutsättningarna är dåliga på grund av förlorade inkomster i inträdesavgifter. Körer och orkestrar samt teatergrupper har inte ens kunnat träna på grund av begränsningarna i sammankomster. Detta kan ha långvariga konsekvenser för dem som verkar inom konst- och kulturbranschen.

Biblioteken erbjuder i sina lokaler möjligheter till distansarbete.

Idrottstjänster stöder den lokala idrottsverksamheten genom bidrag till idrottsföreningar samt genom att hyra ut idrottslokaler för träning, matcher och tävlingar samt tillställningar. Idrottstjänster köper också tjänster av idrottsföreningar såsom ledd parkgymnastik och ordnandet av Motionsborgen.

År 2021 var verksamhetsförutsättningarna för föreningarna inom idrotts- och sportbranschen begränsade på grund av coronarestriktioner som snabbt ändrades. Föreningarnas verksamhetsförutsättningar var dåliga, då antalet deltagare begränsades och en del personer upphörde med sina hobbyer på grund av coronaepidemin. En del av amatörgrupperna kunde inte alls träna på grund av restriktionerna. Dessutom tvingades föreningarna ordna matcher och turneringar utan publik, så att såväl biljettintäkterna som buffettintäkterna blev små. Idrottsällskapen måste

finna nya verksamhetsmodeller samt flytta en del av verksamheten till nätet.

Idrottstjänster samarbetade aktivt med Näringslivsenheten för att främja bland annat naturturism och cykelrutter.

Sibbo institut ordnar vid behov utbildning för företag, föreningar och organisationer som köptjänst.

- Avdelningen för teknik och miljöns välfärdsåtgärder

Inga välfärdsåtgärder.

5. Välfärdsplan

Välfärdsplanen har som mål att säkerställa och öka kommunbornas välmående. Hälsa och välfärd främjas inom alla kommunala verksamhetsområden. Detta förbättrar kommuninvånarnas livskvalitet, ökar sysselsättningen och produktiviteten samt dämpar ökningen av sociala problem och ojämlikheter.

Enligt flera olika mätare innehåller Sibbos socioekonomiska struktur färre riskfaktorer för den ekonomiska och sociala välfärden än i genomsnitt i landet. Befolkningen har en högre utbildning, antalet låginkomsttagare är mindre, boendeförhållandena är bättre och andelen ensamförsörjarfamiljer och enpersonshushåll är mindre än i genomsnitt i landet. På grund av coronapandemin fördubblades antalet arbetslösa i Sibbo under våren 2020 men har därefter minskat. Den snabba befolkningstillväxten har lett till att den demografiska försörjningskvoten visar ett bättre värde än i hela landet.

Enligt resultaten från enkäten Hälsa i skola år 2021 har ångesten och ensamheten ökat bland de unga i Finland under coronapandemin. I Sibbo är en av tre ungdomar inte nöjd med sitt liv. Var tredje upplever sin hälsa som medelmåttig eller dålig. Antalet överviktiga ungdomar ökar. Allt flera unga blir sexuellt ofredade. Hälften av de kvinnliga studerande angav att de hade blivit utsatta för störande sexuella förslag eller sexuellt ofredande under det senaste året.

Andra klart oroväckande utvecklingstrender kan inte urskiljas.

5.1. Utvecklingstrender på lång sikt

De internationella kontakterna blir allt tätare. Globaliseringen, världshandeln och styrkepolitiken knyts allt mer samman. Rysslands krigsåtgärder i Ukraina under våren 2022 har visat hur djupt händelser i utlandet kan påverka också lokalt finländarnas vardag och välbefinnande.

Viktiga, framtida utmaningar för hela mänskligheten är det instabila världspolitiska läget, de ekonomiska utvecklingskedena i olika länder, krig, terrorism, hungersnöd, epidemier, flyktingströmmar, hoten från cybervärlden, naturkatastrofer, klimatförändringen samt en allt mer organiserad och internationaliserad kriminalitet.

Hälften av arbetsplatserna har automatiserats inom tjugo år. De gamla arbetsplatserna ersätts av nya arbetsplatser inom servicebranschen, för människorna önskar mer service. Arbetet dominerar inte längre över människorna, mer tid blir över till andra sysslor. Digitaliseringen inverkar i avsevärd grad på kommunens serviceutbud. Personliga möten ersätts allt oftare av Internet-länkar och e-postadresser.

Under de kommande årtiondena kommer kanske den mest betydande socioekonomiska utmaningen att hänföra sig till genomförandet av kommunens tillväxtpolitik, då kommunen blir en allt tätare del av metropolområdet och befolkningen och servicen koncentreras till tre centrum: Nickby, Söderkulla och Tallmo. Kommunen kan svara på denna utmaning genom en noggrann samhällsplanering, där uppmärksamhet fästs vid samarbetet mellan olika parter och vid invånarnas delaktighet. Målet är att utveckla en helgjuten och tät samhällsstruktur, främja samhörighet och upprätthålla en högklassig livsmiljö.

5.2. Utmaningar under de närmaste åren

Coronaviruspandemin som spritt sig över hela världen våren 2020, myndigheternas coronarestriktioner och Rysslands krigsåtgärder i Ukraina som inleddes i februari 2022 påverkar negativt finländarnas välmående och också ekonomiska situation.

Kommunens roll som befrämjare av välfärden kommer att ändras i början av år 2023, då en betydande del av den service som kommunen ordnar för sina invånare överförs till Östra Nylands välfärdsområde. Kommunens rätt att fatta beslut, uppgiftsfält, personalresurser och ekonomiska resurser minskar. Mycket specialkunskap försvinner från kommunens organisation. Växelverkan mellan kommunen och invånarna förändras. Helhetsbilden av vilka behov invånare i olika åldrar har blir diffusare, då social- och hälsotjänsterna som är viktiga för invånare i alla åldrar flyttas till en annan organisation och den kommunala servicen främst riktas mot två användargrupper: barn och unga (upprätthållande av daghem och skolor). När demokratin försvagas, när det politiska beslutsfattandet delvis flyttas från kommunerna till välfärdsområdet.

År 2024 är det meningen att sysselsättningstjänsterna skall överföras till kommunerna. Detta kommer att påverka kommunens serviceutbud.

Att anpassa servicen till befolkningens allt äldre åldersstruktur och ett ökande antal invånare som talar ett främmande språk samt att integrera inflyttarna hör också till utmaningarna under de närmaste åren. Då tjänsterna utvecklas, bör man beakta de nya formerna för deltagande (parti- och valdeltagande ersätts i allt högre grad av publikdemokrati och nätkommunikation), tillgänglighetsaspekter, den tilltagande ensamheten samt den ekonomiska sårbarheten och den mentala belastningen i det växande antalet ensamförsörjningshushåll.

En tillgänglig bebyggd miljö och lättåtkomliga tjänster förbättrar var och ens livskvalitet och skapar speciellt för personer med olika former av funktionsnedsättning och äldre personer förutsättningar att leva självständigt. Det är också samhällsekonomiskt lönsamt att satsa på tillgänglighet. Ju bättre samhället anpassas så att alla kan ta del av det, desto mindre är behovet av individuella stödinsatser från kommunen och andra myndigheter.

Betydelsen av lokal samhörighet, att invånarna känner sig trygga och har möjligheter att påverka kommer att framhävas. Kommunens roll ändras allt mer från att producera tjänster till att säkerställa kvalitativa och kostnadseffektiva tjänster. En viktig målsättning är kundorienterade tjänster. Den nya kommunen är en mycket anpassningsbar och flexibelt fungerande organisation som verkar i aktiv växelverkan med den yttre världen för att främja sina invånares välbefinnande och utkomstmöjligheter.

Naturen och en ren miljö ses som en attraktionsfaktor för kommunen. Den fortgående befolkningstillväxten leder till en högre tätortsgrad, vilket för sin del belastar allt mer naturmiljön. En tätare bosättning förutsätter i allt högre grad styrd motions- och rekreationsverksamhet.

Då befolkningen blir allt äldre, lämnas ansvaret för att finansiera och hålla i gång välfärdssamhället till en allt mindre grupp människor i arbetsför ålder. Åldersstrukturens nuvarande utveckling har märkbart negativa

effekter på arbetsmarknaden och den ekonomiska tillväxten med tanke på finansieringen av välfärdssamhället. Fastän tillväxttrycket på vård- och omsorgsutgifterna som föranleds av att befolkningen blir allt äldre beror av de framtida åldringarnas skick, är det ytterst sannolikt att pensions- och omsorgsutgifterna ökar i samma takt som arbetsbefolkningen åldras.

5.3. Kommunens välfärdsmålsättningar

Från och med år 2023 främjar Sibbo kommun och Östra Nylands välfärdsområde tillsammans Sibbobornas välmående.

Till kommunens allmänna välfärdsmålsättningar hör

- att främja ett hälsosamt levnadssätt och ett kulturellt välmående (fysisk aktivitet, näring, drogfrihet, psykiskt välbefinnande och kultur)
- att stärka samhörighetskänslan och deltagandet i en växande kommun
- att förbättra sysselsättningen
- att främja tryggheten i vardagen (en trivsam, säker och tillgänglig livsmiljö)
- att i kommunens välfärdsarbete öka samarbetet med Östra Nylands välfärdsområde och andra offentliga aktörer, privata företag, föreningar och allmännyttiga samfund
- att reparera de skador som coronapandemin har förorsakat

Enligt Sibbo strategi 2022–2025 baseras välfärden i Sibbo på ett mångsidigt boende, högklassiga tjänster, en stark samhörighetskänsla, naturnärlighet, rymlighet och säkerhet.

I den nya kommunstrategin ställs upp bland annat följande välfärds mål:

- att göra det möjligt för invånarna att utöver närkontakter utträta sina ärenden digitalt inom all service
- att utveckla personalens kunskaper och ledarskapet systematiskt
- att öka de ungas välmående
- att minska kriminaliteten och öka invånarnas säkerhet i samarbete med andra parter
- att utveckla sysselsättningstjänsterna så att de fungerar bättre regionalt endera via den statliga reformen eller via ett regionalt samarbete

Hur målsättningarna i välfärdsplanen förverkligas och kommuninvånarnas välbefinnande utvecklas följs upp i årsrapporterna till välfärdsberättelsen som ges för kännedom till fullmäktige. I årsrapporterna informerar kommunens olika verksamhetsenheter om vidtagna välfärdsåtgärder under det föregående året.

Östra Nylands välfärdsområde och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt HNS kommer att bereda regionala välfärdsberättelser och välfärdsplaner om invånarnas hälsa och välbefinnande under de kommande åren.

6. Sammandrag

Till kommunens uppgifter hör att främja invånarnas välmående och hälsa. Hur detta mål förverkligas följs upp och utvärderas i en omfattande välfärdsberättelse som sammanställs en gång per fullmäktigeperiod samt i årsrapporter.

I Sibbo välfärdsberättelse 2021–2025 jämförs kommuninvånarnas välmående med Borgå stads och Lovisa stads motsvarande värden samt med genomsnittsvärden för hela landet. Statistikuppgifterna i välfärdsrapporten visar att i Sibbo föreligger färre riskfaktorer för välmåendet än i landet i genomsnitt.

Sibboborna deltar aktivare och är mer utbildade än finländarna i hela landet. Låginkomstgraden är låg och inkomsterna fördelar sig jämnt enligt Ginikoefficienten. Tack vare den snabba befolkningstillväxten har den demografiska försörjningskvoten uppnått ett fördelaktigare värde.

Såväl mängden familjer som bostadshushåll ökar men antalet personer som tillhör dem blir allt mindre. Andelen barnfamiljer av alla familjer håller på att sjunka och andelen ensamförsörjarfamiljer att öka. Andelen enpersonshushåll växer.

Det är säkrare i Sibbo än i landet i genomsnitt. De flesta Sibboborna upplever att vardagen är trygg.

Enligt enkäten Hälsa i skolan 2021 har skolelevorna känt sig mindre nöjda med livet och störande sexuella förslag eller sexuellt ofredande har ökat. Allt flera ungdomar upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt.

Den arbetsföra befolkningen är friskare än i landet i genomsnitt. År 2020 erhöll 3,9 % av Sibbobor i arbetsför ålder invalidpension, i hela landet var andelen 6,5 %.

I Sibbo används specialersättningsgilla läkemedel allt mer av 65 år fyllda personer men lite mindre än i hela landet. År 2020 bodde av 85 år fyllda personer 83,3 % hemma, i hela landet 82,4 %.

I välfärdsberättelsen har insatts de välfärdsåtgärder som kommunens olika verksamhetsenheter har vidtagit under år 2021. Kommunen har aktivt deltagit i beredningsprocessen att köra i gång Östra Nylands välfärdsområdes verksamhet och också i omorganiseringen av sysselsättningstjänsterna.

Under år 2021 har coronaviruspandemin och coronarestriktioner ännu i hög grad påverkat det kommunala serviceutbudet. Distansmottagningar har ordnats inom flera verksamheter på grund av coronaläget. Pandemin har slukat mycket resurser inom hälsovården.

År 2021 fortsatte inom småbarnspedagogiken förnyandet av utomhus- och inomhusutrymmen för att inspirera barnen att aktivt leka och röra på sig i daghemmen. Kommunen började servera parkmåltider åt barn under 17 år i Nickby och Söderkulla under skolornas sommarlov.

Språkbadsverksamhet inleddes i södra Sibbo i augusti 2021. Läroplikten utvidgades 1.8.2021. Verksamhetsmodellen Sibboleden togs i bruk. Den bildas av årskurserna 7–9 i grundskolan, Sibbo institut och ungdomsverkstaden och utgör ett studiealternativ för unga.

Sibbo är med i pilotskedet av Finlandsmodellen för hobbyverksamhet som finansieras av Undervisnings- och kulturministeriet. Hobari-verksamheten inleddes i försökssyfte i alla 15 skolor i Sibbo under vårterminen 2021.

På grund av coronaläget tvingades Kulturtjänster att avboka en stor del av de tillställningar som kommunen, föreningar och den privata sektorn ordnar men digitala föreställningar producerades. Trots att biblioteken var delvis stängda, utnyttjades servicen flitigt. Användningen av E-material ökade fortsättningsvis och resurser satsades ytterligare i produktionen av webbinnehåll.

År 2021 har inom enheten Tjänster för äldre och handikappade individuella behov utvärderats mångprofessionellt, till exempel har utvärderingsteamets verksamhet blivit en bestående del av hemvårdens verksamhet.

I början av år 2023 överförs social- och hälsovårdstjänsterna samt räddningsväsendets tjänster från kommunerna till välfärdsområden. Östra Nylands välfärdsområde deltar i välfärdssamarbetet och samarbetar med

kommunerna inom sitt område för att främja välfärd. År 2024 är det meningen att sysselsättningstjänsterna skall överföras till kommunerna.

Till kommunens välfärdsmålsättningar hör att främja ett hälsosamt levnadssätt och ett kulturellt välmående och också att stärka samhörighetskänslan och deltagandet. I den nya kommunstrategin nämns välfärds- målsättningar såsom att öka de ungas välmående och utveckla sysselsättningstjänsterna så att de fungerar bättre regionalt.

FIGURFÖRTECKNING

2.1. BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN

Figur 1. Befolkningsstillväxten i Sibbo åren 2016–2020

2.3. BEFOLKNINGENS VERKSAMHET

Figur 2. Befolkningens verksamhet i Sibbo år 2019

Figur 3. Den demografiska försörjningskvoten områdesvis åren 2016–2020

Figur 4. Den ekonomiska försörjningskvoten områdesvis åren 2016–2019

Figur 5. Utbildningsnivåmätaren områdesvis åren 2016–2020

2.4. NÄRINGSSTRUKTUREN

Figur 6. Arbetsplatser enligt arbetsgivarsektor i Sibbo åren 2016–2019

2.5. FAMILJER OCH BOSTADSHUSHÅLL

Figur 7. Andelen barnfamiljer områdesvis åren 2016–2020

Figur 8. Andelen enpersonshushåll av alla bostadshushåll områdesvis åren 2016–2020

2.6. KOMMUNENS EKONOMI

Figur 9. Sibbo kommuns skatteintäkter, verksamhetsintäkter och statsandelar samt verksamhetskostnader åren 2016–2020

3. KOMMUNBORNAS VÄLMÅENDE

Figur 10. Röstningsaktiviteten i kommunalval områdesvis åren 2012, 2017 och 2021

3.1. HÄLSA OCH FUNKTIONSFÖRMÅGA

Figur 11. Läkarbesök i öppen sjukvård inom primärvården/1 000 invånare områdesvis åren 2016–2020

Figur 12. Personer som fått ersättning för läkemedel/1 000 invånare områdesvis 2016–2020

3.2. UTKOMST

Figur 13. Den allmänna låginkomstgraden områdesvis åren 2016–2020

Figur 14. Ginikoefficienten områdesvis åren 2016–2020

Figur 15. Andelen personer bosatta i hushåll som erhållit utkomststöd områdesvis åren 2016–2020

3.5. SÄKERHET

Figur 16. Brott mot liv och hälsa/1 000 invånare områdesvis åren 2016–2020

Figur 17. Egendomsbrott/1 000 invånare områdesvis åren 2016–2020

Figur 18. Vissa trafikbrott/1 000 invånare områdesvis åren 2016–2020

3.6. BARN, YNGRE TONÅRINGAR OCH BARNFAMILJER

Figur 19. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

Figur 20. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

Figur 21. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

Figur 22. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021

- Figur 23. Upplevt sexuella kommentarer, förslag, har fått meddelanden eller fått se bildmaterial under året, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2019 och 2021
- Figur 24. Upplevt störande sexuella förslag eller sexuellt ofredande under året, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2019 och 2021
- Figur 25. Inte en enda god kamrat, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 26. Inga nära vänner, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 27. Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 28. Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 29. Övervikt, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 30. Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 31. Ordentligt berusad minst en gång i månaden, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 32. Prövat på olagliga droger minst en gång, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 33. Låginkomstgraden hos barn områdesvis åren 2016–2020
- Figur 34. Trångbebodda hushåll med barn områdesvis åren 2016–2020
- Figur 35. Uppfostrings- och familjerådgivningens klienter/1 000 personer under 18 år, tjänster finansierade av kommuner, områdesvis åren 2017–2020
- Figur 36. Klienter inom barnskyddets öppenvård, 0–17-åringar områdesvis åren 2016–2020

3.7. UNGA OCH UNGA VUXNA

- Figur 37. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 38. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 39. Upplevt störande sexuella förslag eller sexuellt ofredande under året, elever i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2019 och 2021
- Figur 40. Inga nära vänner, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 41. Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 42. Övervikt, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 43. Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 44. Ordentligt berusad minst en gång i månaden, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 45. Prövat på olagliga droger åtminstone en gång, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 46. Tycker om att studera, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017, 2019 och 2021
- Figur 47. 17–24-åringar utanför utbildningssystemet områdesvis åren 2016–2020
- Figur 48. 16–24-åringar som fått invalidpension på grund av mentala problem och beteendestörningar områdesvis åren 2016–2020
- Figur 49. 18–24-åringar som långvarigt erhållit utkomststöd områdesvis åren 2016–2020

3.8. PERSONER I ARBETSFÖR ÅLDER

Figur 50. Arbetslöshetsgraden i kommunerna juni 2018 - februari 2022

Figur 51. Personer i åldern 25–64 år som fått sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa/1 000 personer i samma ålder områdesvis åren 2016–2020

Figur 52. Svårt sysselsätta 15–64-åringar områdesvis åren 2016–2020 (strukturell arbetslöshet)

Figur 53. Personer i åldern 25–64 år som fått invalidpension områdesvis åren 2016–2020

3.9. ÄLDRE PERSONER

Figur 54. Andelen 65 år fyllda med rätt till specialersättningsgilla läkemedel områdesvis åren 2016–2020

Figur 55. Andelen 75 år fyllda personer som fått regelbunden hemvård områdesvis åren 2016–2020

Figur 56. Andelen 65 år fyllda som fått full folkpension områdesvis åren 2016–2020